

Ntirè nè Bèbonj nè MÀTIYÒ

Ntirè nè bèbonj nè Mátìyòènə sə tsə' də Jisòos ηkum ηgà gèm bwìη nè Nwì à kà' də yi nè vèə nə. Nà' sə tsə' də bum sə Jisòs à gù sə, à ye bum sə wo ànə còm yà' ndzənə ηwàk rùk nè zəm nə, ya bwìη riη də yi ηkum nə nè zìnə.

ηwàk ènə togè Jisòs də nà'a cicà nè ghanj nè yi tse' ηàη ηgòtsòho rɛηsə fa bwìη lùuk Nwì yi nə. Yi tse' ηàη sə' yi ηgòtsòho fa bwìη nzak ganj ηkum Nwì.

*Ngwì Bù nè Jisos Krest A Tesə BohòWo
(Luk 3:23-38)*

¹ Yè'e mvè'nè ηgwì bù nè Jisos Krest à tesə bohòwo à ye. Jisòs à tesə bohòηgwì bù nè Devid. Devid à tesə bohòηgwì bù nè Abràham.

² Abràham dzə Azìk;
Azìk dzə Jàkop;

Jàkop dzə Judà bə bwe ma ye wèη.

³ Judà à dzə Perè bə Zerà. (Liη ma àwo à ye də Tamà.)

Perè dzə ye Hezròn;

Hezròn dzə Ràm;

⁴ Ràm dzə Aminadàp;

Aminadàp dzə Nasòn;

Nasòn dzə Samòn;

⁵ Samòn dzə Bowàs. (Liη ma Bowàs à ye də Rahàp.)

Bowàs dzə Obè.

(Liŋ ma Obè à ye də Rus.)

Obè nə à dzə ye Jesi;

⁶ Jesi à dzə ŋkum Devid yi.

Devid nə dzə Sòlomù. (Ma Sòlomù nə ànə ye to
me ŋgwe Yùriyà sè'.)

⁷ Sòlomù dzə Rèhobòm;

Rèhobòm dzə Abijà;

Abijà dzə Asà;

⁸ Asà dzə Jèhosafà;

Jèhosafà dzə Joràm;

Joràm dzə Uziyà;

⁹ Uziyà dzə Jotàm;

Jotàm dzə Ahàs;

Ahàs dzə Hèzikayà;

¹⁰ Hèzikayà dzə Månasi;

Månasi dzə Amòn;

Amòn dzə Jòsayà;

¹¹ Jòsayà dzə Jèkòniyà bə bwe ma ye wèŋ. Yi
à dzə yà' ghà nè bùu Babilòn wèŋ à kè ko kùrə
lòbùu Izùre wèŋ la'à wo co ŋkwèŋ yà'a.

¹² Ghà nè wo ànə jəŋ lo me wo mvwe' lak
Babilòn anə ve'nə fana

Jèkòniyà dzə Seatì;

Seatì dzə Zèrubabè;

¹³ Zèrubabè dzə Abiyù;

Abiyù dzə Eliyakìm;

Eliyakìm dzə Azò;

¹⁴ Azòdzə Zadòk;

Zadòk dzə Acim;

Acim dzə Eliyù;

¹⁵ Eliyù dzə Eliyazà;

Eliyazà dzə Matàn;

Matàn dzə Jàkop;

¹⁶ Jàkop dzə Jòsep nè yi à ye ndu Mèri. Mèri nè yi à ye ma Jisòs, wo to yi mok də Krest. (A yà'a də, ñkum ñgà gèm bwìj.)

¹⁷ A yà'a də, ye jəŋ muni'ì Abràham kə dzeŋ muni'ì Devid, yà' sə nitsè' də tàcicii bwìj à ye hum-ncòp-kwè. Ye jəŋ bwi muni'ì Devid kə dzeŋ mvè'nè wo à ko lòbùu sə mvwe' lak Babilòn fana tàcicii bwìj à ye sè' hum-ncòp-kwè. Ye ñga'a fa'nə kə dzeŋ mvè'nè wo à dzə Krest nə, a sè' hum-ncòp-kwè.

Wo Dzə Jisòs
(Luk 2:7)

¹⁸ Nsàp mandzè nè wo ànə dzə Jisòs Krest à ye məm̀vè' nè'e. Jòsep à sə sak ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsè jə fana Mèri nə tse' zəm bə ñaàŋ Yòŋsè nè Rəreŋ nə. Bwìj à rəeŋ də Mèri bə zəm.

¹⁹ Jòsep à ye ñwè nəmòk nè yi à sə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kəkàrè. Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu m̀tsətə'rə bwìj dzəm. Yi sə tsərə məm̀vè'nè yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù nè bə Mèri tse' nə gəe'. ²⁰ Yi ànə sə tsərə bum yè'sə fana masinjà Tà Nwì vè bohòyi ndzə loò, nə duk fa yi də, <<Wùu Jòsep ñgwì bù Devid, kà də wu wəp ñgòjə Mèri də yi ye ñgwe yo duk. Bəsè yi a tse' zəm yà'sə bə ñaàŋ Yòŋsè nè Rəreŋ nə. ²¹ Mèri nə nə dzə mombam. Yi dzə nà', wù to fa yi liŋ də Jisòs, bùusè a yi nè yi nə fis bùu ye wèŋ mvwe' b̀p awo sè wo gùu.>>

²² Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə pwe'fo' ñgògù də ya yusè Tà Nwì ànə cep casə yà' m̀ cùhù ñgàa

tsòhòbum ye wèeŋ bũuŋ vø zìnə. Wo à tsè' də,
²³ <<Mũwà'ŋgwèŋ nè yi ka ŋwəmbam riŋ yuk
 nè zũũ. Yi nè dzə mwembam, wo to liŋ ye də
 Imanùwè.>> (Liŋ yà'sə də, Nwì cu venə wèŋ.)

²⁴ Jòsep ànə yəəŋ vø fana yi gũ megu sè'
 mũmvè'nè masinjà Tà Nwì anə tsok yi sə. Yi jəŋ
 Mèri ŋgòye ŋgwe ye. ²⁵ Bə nà' à ka kè co ŋgwe
 bə ndum be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə nà',
 Jòsep to fa nà' liŋ də Jisòs.

2

Bũu Ma Ntonùm Wèŋ Vəè

¹ Wo à dzə Jisòs mvwe' mubuk lak Betèrèhem,
 mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. Ghà nè wo à dzə yi nə,
 à ye ŋga Heròcu ŋkum yi. A ka ŋkũuŋ sap fana
 bũu səmòk sə wo rì fàha ŋkəŋkàŋ wèŋ vø ma
 ntonùm. Wo à kè dzèŋ mvwe' lak Jòrosalèm,
² wo fek də, <<Ŋkum bũu Jus wèŋ nè wo dzə yi
 nè fòlɛ? Vès yə ŋkəŋkà ye ŋga nà' tesə kok ma
 nùm fana vès vè də vèes kə kùksə yi.>> ³ Ŋkum
 Heròanə yuk bum yè'sə fana yà' fa yi ŋgə' vɛ'ɛ
 wùriŋ. Yà' fa bũu sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe'
 ŋgə' sè'. ⁴ Fana yi to benə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ
 sè wo fagè Nwì satikà' mũmvwe' ndap Nwì nè
 ghaŋ nə, nə ye bə ŋgàa yə'rè fa bwìŋ lùk wèŋ.
 Yi to benə yà' mvwe' mò'fis, nə fek yà'wèŋ dək
 də, <<Wo à də wo nè dzə Ŋkum ŋgà gè m bwìŋ nè
 yè'e ma nè fò?>> ⁵ Wo dək fa yi də, <<Mvwe' buk
 lak Betèrèhem nè mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. Bəsə
 ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm nòŋsə vɛ'nə də,

6 <Mubuk lak Betèrèhem nè mvwe' nze Judà, wù ka bùu ñkəŋkum sè mvwe' nze Judà pwe' wù jə'rə ghak.

A ve'nə bùusè ñwè nè mantombi mòok nè tesə bohòwù nè yi nè sə jəŋ ñkərè bohòbùu am Izùre yi.> >>

7 Ñkum Heròanə yuk me ve'nə fana yi to swihi lo bùu sè wo vè ma ntonùm sə mvwe' mòk. Yi fek tsə'rə yà'wèŋ ghà nè wo anə ye ŋga sɛŋ nè ko' nè bèboŋ. 8 Yi ànə fek wes wo fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ du mvwe' lak Betèrèhem sə. Wèŋ kè dzèŋ, wèŋ lap tse' mvwe' sè mo nè cu sə bèboŋ. Wèŋ yə yi, wèŋ gə co mɛ riŋ ya mɛ nè geŋ kə kuksə yi yàm sè'.>> 9 Wo ànə yuk ve'nə, wo lo. A kè wès mandzè, wo ye fe'lə sè nè sèmok. Anə ye megu sè' ñkəŋkà nè wo à yə nà' ma ntonùm nè. Nà' à sə lòmantombii wo tètè nà' kə təŋ mam mvwe' sè mo nè cu sə. 10 Wo à kwa, ni' mòk boŋ wo ve'ɛ nsàp mòk, mvəsè wo ànə ye ñkəŋkà nè! 11 Wo ni lo munda'à anə, nè ye mo nè bə ma ye Mèri. Wo təŋ bə tumfərə, nè kuksə mo nè. Wo muk bàam awo, nè fis dasə fa mo nè bum sèmok. Bum sè wo à fa yi sə à ye nsàp mbàm mòk nè wo togè nà' də guù. Bə nsàp làmindà mòk nè wo to nà' də frankisi. Nə ye bə nsàp mve' nəmòk nè wo togè nà' də meè.

12 Anə geŋ, Nwì tipsə wo ndzənə lo də yà'wèŋ kà bohòŋkum Heròmok bwìŋ fohòlòfe'lə. Wo à bɛ' mandzè nè zok, nè foho lo la'à wo.

Wo Canşə Lòjisòs Mvwe' Lak Ijip

13 Bùu yè'sə ànə lo wes me fana masinjà Tà Nwì kə cep bohòjòsep ndzə loòdə, <<Lòkok

mutsè, nè jəŋ mo nè bə ma ye, wenə wèŋ caŋ lo mvwe' nzenḡòŋ Ijìp. A kə dzèŋ fo', wèŋ cum tètè nùmbu nè mɔ tsè' wèŋ də wèŋ bwi foho və ŋkuŋ. Mù duk yè'sə bùusè ŋkum Heròo nè lap mandzè də yi zə nà'.>> ¹⁴ Jòsep à lòkok nòŋ, nè jəŋ mo nè bə ma nè wèŋ pwe', wo caŋ lo noon mvwe' lak Ijìp anə ndzəmè. ¹⁵ Wo à cu fo' tètè Heròkpu. Yè'sə ànə ye ve'nə ya yusè Tà Nwì ànə cep casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ye zinə. Yusè wo à cèp sə à ye də, <<Mù a to fis vè mo àm mvwe' nzenḡòŋ Ijìp.>>

Nkum HeròZə Wes Bəbwenke' Wèŋ

¹⁶ Ghà nè Heròànə riŋ ŋga'a də bùu sè ma ntonùm wèŋ sə bòrə yi laŋ fana ntum yaan yi wùriŋ. Yi fa ŋaŋ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nè ye bəbwe buhu lak sə yà' kɔəp fo' pwe', nè zə bwenke' sè mbəmbam. Yi də wo zə sè wo luumḡòŋ ba nè foho və ma ŋkwèŋ pwe'. Yi à sə cèp yè'sə, yi sə fuhɔ lo bə mvək nè bùu sè wo à vè ma ntonùm wèŋ à tsè' yi də sè nè à tesə nè. ¹⁷ Yè'sə ànə gɔ fana yusè Jèrèmiyà nè yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì ànə cep bùuŋ və zinə. Yi ànə cep də,

¹⁸ <<Ŋgì mòk sə yuhu vè mvwe' lak Ramà.

A ŋgì ŋgùŋ bə waŋ ve'ε nèbɔp.

Recà sə wa bwe ye wèŋ.

Yi sə wa yà' nsàp nè wo tsəpsə yi bùè,

bùusè wo kpu wes pwe' nè pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijìp

¹⁹ Herònə ànə kpu fana masinjà Tà Nwì à vè bohòJòsep ndzə loòmvwe' nzenḡòŋ Ijìp anə

sèmok, ²⁰ nə duk fa nà' duk də, <<Lòkok mʉtsə, nə jəŋ mo nə bə ma ba fo'. Wenə wèŋ bwi lo mvwe' lak Izùrɛ, bʉusə bʉu sè wo ànə sə lap mandzè də wo zə mo nə sə a kpɛ wes pwe' laŋ.>> ²¹ Fana Jòsep lòkok, nə jəŋ ma mo nə, bə mo nə wèŋ bwi foho və fe'lə mvwe' lak Izùrɛ. ²² Jòsep ànə yuk də Acilaòà kok gaŋ tè' ye Heròco ŋkum Jùdiyà yi fana yi wəp ŋgòcu mʉmvwe' ànə. Wo à kè tipsə fe'lə yi ndzə loòsèmok fana yi lo kə cum mvwe' nze Galili. ²³ A kè dzèŋ fo', yi ci lak ye mʉmvwe' nəmòk nè wo to fo' də Nazàrɛ. Yi ànə gʉ vɛ'nə fana yusə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèp bʉuŋ və zinə. Yusə wo à cèep sə də, <<Wo nè to fa mo nə liŋ mok də ŋwè lak Nazàrɛ.>>

3

TsətsòhòNè Jon

Ngà Bàptesə Bwìŋ

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

¹ Mvèk ànə à ye, ŋga Jon ŋgà bàptesə bwìŋ à vèə, nə sə tsoho nzak Nwì. Yi à sə cu sə ŋgəà, bwìŋ sə tesə və mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà nə sə kə yuk yusə yi sə cèep. ² Yi à sə tsòho duk də, <<Wèŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, njo nè gaŋ ŋkum sə mʉbu kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòn fəŋ laŋ.>>

³ ŋwè nəmòk à ye ŋgà tsòhòbum Nwì taŋntèn nè liŋ ye à ye Izayà nà'a à duk də, <<Ŋgì ŋwè nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà, nə sə yuhu də, <Gà tsə'rə fa Tà Nwì mandzè ye,

rənşə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzè ngògì cà
ca.> >>

Yi à sè cèp yè'sə nga yi sè duk yà'sə Jon nga bəptəsə bwìŋ nə. ⁴ Jon à sè ni nsàap cèək mok sè wo à sè gù yà' bə nwèes nàm nəmòk nè wo togè nà' də kàme. Yi à ni tse' korə ngùp sè mbwèe yi. Yi à sè zə ngwim bə nu. ⁵ Bwìŋ à tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm nə ye nzenğòŋ Jùdiyà pwe' ngòkè tsèŋ yi. Mok sè vè mvwe' lak sè yà' kuəp ndzəp Jòridàŋ pwe'. ⁶ Wo à vè, nə duk də wo kəàcù bə bup awo laŋ fana yi bəptəsə yà'wèŋ sənə ndzəp Jòridàŋ nə.

⁷ Jon à yə nga bòp bù Faràsi bə bòp bù Sadusi wèŋ sə kpəəŋ vèə də yi bəptəsə wo. Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ ngwì bù no, tsè' weŋ nga'a ndà də wèeŋ caŋ, nə swirə ngə' nè Nwii nè fa bwìŋ è? ⁸ Wèeŋ gù yusè aco yà' ni tsok də wèŋ bwìŋ fa bup awèŋ ŋkwèŋ laŋ. ⁹ Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də wèeŋ nə swirə bùusè wèŋ sə duhu də, <Tàcici avès à ye Abràham> duk. Busè mù sè tsè' weŋ də aco Nwì jəŋ liis yè'e, nə gù fa Abràham bwe bə zeŋ. ¹⁰ Yuk a. Njàm nə nòsə kù' ngògbè' màk tɹ nə sə mbwè. Tɹ nè fòpwe' nè nà'a kà-a nto'o sè bèboŋ zəm, wo nə gbə' mak nà' sə nze, nə te' teŋ gèsə nà' sə misə. ¹¹ Mù bəptəsə mègù yàm bwìŋ bə ndzəp ngònitsə' də wo a bwìŋ fa bup awo ŋkwèŋ laŋ. Nwè nè yi nə vè maŋkwèeŋ mù nə bəptəsə bwìŋ ye bə Yòŋsə nè Rəreŋ nə nə ye bə mis. Yi yam ghak mù yi. Mù ka yè'e kəkərè co mù bək fa yi kùuŋgùp ye yeŋ. ¹² Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ngòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nə nəmsə nzaŋ sə mù tàpə, nə

teŋ dzèdzèè sè sè mvwe' mis nè nà'a kà liìgè.>>

Jon Bàptesə Jisòs

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Mvèk nè Jon à sè bàptesə bwìŋ ànə à ye fana Jisòs ye'e me'rə nzenḡòŋ Galili, nè lo mvwe' ndzəp Jòridàŋ. A kè dzèŋ fo', yi kə ye Jon də nà'a baptesə yi. ¹⁴ Jon lap mandzè ŋgògù də ya Jisòs teŋsə. Yi duk fa Jisòs nè də, <<A nè ye co wu bàptesə mɛ wù, wù sè və bwìŋ də mɛ bàptesə wu mù yè'sə va?>> ¹⁵ Jisòs duk fa nà' də, <<Mù rì ve'nə sè' laŋ, bàptesə mɛ ntèŋ. Busè a gù-a ve'nə ye də a gù yà'sə yusè yà'a kèkürè bohòNwi.>> Yi ànə duk ve'nə, Jon nè dzəm. ¹⁶ Mvèk nè wo ànə bàptesə wes yi ntèŋ fana Jisòs tesə kok sè ndzəpè anə. Ntòbu à mùhu nòŋ to. Yi ye ŋga Yòŋsè nè Nwi nè tsə tesə vè mbwa co kəkəbùn, nè kə naaŋ yi mətuhù. ¹⁷ Anə geŋ, ŋgì mòk cep tsoŋ mɛbu anə də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sè ntɛ̀̀ mù. Mɛ kwagè bohòyi ve'e wùriŋ.>>

4

Satà Mùmsə Jisòs

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Yòŋsè nè à jə lòJisòs mvwe' səmok sə ŋgəà də ya Satà nè yi ŋkum ze' nè mumsə ja'a nà'. ² Ghà nè yi à cu fo' ndzəm hum kwè bə marəŋ sè' hum kwè ŋga yi ka mɛzəp yumok kè cùhù gesə lok fana njè yaŋ yi. ³ Fana Satà nè və bohòyi, nè duk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwi, cep-a ya liis yè'e buuŋ na beŋ ŋga wu zɛ.>> ⁴ Jisòs à duk fəsə fa nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə Nwàk Nwi

duk dè, <Kaco ñwè cum megu bùu ñàaŋ zuzu yeŋ.> >> ⁵ Anə gèŋ, Satà nə jə lo Jisòs mvwe' ntum lak nè rərəŋ nə. Ntum lak nè rərəŋ nà'nə, a lak Jòrosalèm. Yi kə tes nà' mɛ ndùndap Nwì nè ghaŋ nə, mvwe' sè yà' sàp wùriŋ, ⁶ nə duk fa Jisòs nə dè, <<A ye-a dè wu mo Nwì, wù li gbɛ tsoŋ lo-a sə nze-è. Búsè yà' cu ndzənə ñwàk Nwì dè, <Nwìi nə fa masinjàa ye ñàŋ ñgòjə ñkərə bohòwù, dè yà'wèeŋ kotse' wu mɛtsè bə bo awo ya wu nə kà kù nè kù ta.> >> ⁷ Jisòs cep fəsə fa yi dè, <<Ñwàk Nwì sə duk sè' dè, <Wù ka tse' ñgòbɛ ja'a Tà nè yi Nwì yòyeŋ.> >> ⁸ Satà nə jəŋ mali lo yi mɛmvwe' tu nda mòk nè nà' sàp lòmɛtsè vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à təəŋ mbwa, yi niŋ tsok fa Jisòs lak bə ghàak sè sənə nzeŋgònè'e pwe'. ⁹ Yi duk fa nà' dè, <<A ye-a ñga wù təəŋ-na bə tumfərə, nə kuksə mɛ fana bum sè wù sə yə yà' yè'e pwe', mɛ nə fa wu yà'.>> ¹⁰ Jisòs duk fa nà' dè, <<Satà, coho gesə fo'. Ñwàk Nwì sə duk dè, <Ñwè tse' ñgòkùksə mègù Tà nè yi Nwì ye, nə fak megu sè' bohòyi yìyi.> >> ¹¹ Yà'a mvwe' sè Satà nə à mè'rə Jisòs, nə lo. Masinjàa Nwì wèŋ və, nə kə jəŋ ñkərə bohòJisòs nə.

*Jisòs Yèto Fàk
Mvwe' Nzeŋgòn Galili
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)*

¹² Jisòs ànə yuk dè wo nisə Jon ndapndzəm fana yi ye'e lo yuye mvwe' nzeŋgòn Galili. ¹³ Yi à ka mòk mvwe' lak ye Nazàre cum. Yi à kè cu mòk mvwe' lak Kàpanùm. Kàpanùm mɛlak mòk nè nà'a ñgu tèm Galili. Tse' nze nə fo' bùu Zebulòbə

bùu Naptalè wèŋ. ¹⁴ Yi à kè cu fo' ya yusè ŋà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee İzayà à cèep ye zìnə. Yusè yi à cèp sə də,

¹⁵ Nze bùu Zebulòbə bùu Naptalè nè nà' kuəp mvwe' ndzəp nè ghaŋ, nè nà'a ŋga wù to càsə Jòridàŋ. Wo togè nze nə də Galìli, lak bù mvumvum wèŋ.

¹⁶ Wèŋ sè wèeŋ cugè sənə ndzəm, wèŋ a yə mareŋ mòk nè ghaŋ.

Mareŋ nə nə rɛeŋ bohòwèŋ sè wèŋ à sə cu sə mvwe' nzeŋgòn ŋgə' kpɔ yà'a.

¹⁷ A yè jə mvək ànə, Jisòs sə tsoho ke' ncèp ye. Yi sə duk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bɔp awèŋ ŋkwèŋ, bùusè gaŋ ŋkum sè mɔbu kuəp ŋgòye sə nzeŋgòn feŋ laŋ.>>

Jisòs To Ngàa Fàak Ye

Sè Mantombì Kwè

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Mvəsè Jisòs à sə gì ŋgɔ tèm Galìli fana yi ye ŋwè nəmòk bə moma ye wo ba. Wo à ye Saimù (nè wo togè yi sè' də Pità) bə Andrù. Wo à ye ŋgàa ko fuk ŋga wo sə fuk bə ram. ¹⁹ Jisòs duk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ be' və mɔ ya mɔ yə'rə wèŋ ŋgòko jə vè fa mɔ bwìŋ.>> ²⁰ Wo à yuk ve'nə ntèŋ, wo me'rə mak nonjə ram awo sə, nə yuŋ lo yi. ²¹ Yi à lòghàr, yi ye fe'lə mok sè' bwìŋ ba. A ye sè' bwe ŋwè nè mò'fis. Liŋ awo à ye Jem bə Jon. Liŋ tè' awo à ye də Zebèdi. Yi à yə wo ŋga wo cu sə ŋgwesè bə tè' awo nə wèŋ ŋga wo sə gùhɔ tsə'rə ram awo. Jisòs to wo. ²² Wo à yuk ntèŋ, wo me'rə ŋgwes awo bə tè' awo sè', nə yuŋ lo Jisòs nə.

*Jisòs A Yə'rə Bwìṅ,
Nə Gəṅsə Ngàa Yìyaṅ Wèṅ*

²³ Jisòs à ke' nzenḡòṅ Galili pwe'. Yi sə yə'rə bwìṅ mùmṽwe' ndap pìriyà bùu Jus, nə sə tsoho Ntirè nè Bèboṅ nè nà'a bə nzak gaṅ ṅkum Nwì nə. Yi à sə gəṅsə bwìṅ bə nsàp yiya nè fòpwe' nè wo à tse'. ²⁴ Bwìṅ à yuk lówes yusè yi à sə gù sə mṽwe' lak yà'sə, nə ye mṽwe' nze Siriyà nè pwe'fo'. Yà'sə à gùu, wo sə jə və fa yi bùu sè wo à tse' nsàp yìyaṅ nè fòpwe'. Mok à ye bùu sè yòṅsè ze' à ye ndzə ni'i wo, sè wo sə gbù nènò' bə sè wo à kpə sak ke' ni' mamòk wèṅ pwe'. Wo à jə vè wo ve'nə, yi gə wo pwe', wo gəṅ. ²⁵ Mfèṅ-bwìṅ à tesə, nə sə yuṅ lo yi. Bùu yè'sə à tesə vè mṽwe' Galili, Dikàpolis, Jòrosalèm, Jùdiyà nə ye ma ndzəp Jòridàṅ mamòk.

5

*Jisòs Tsòho Nza' Nwì
Mə Ndàhà
(Luk 6:20-23)*

¹ Jisòs à yə mṽvè'nè bwìṅ à kè mà wùriṅ fana yi kok lo mùmṽwe' nda nəmòk. Ngàa fàak ye wèṅ à kè gùm yi ghùr fana yi cum tsoṅ nze, ² nə yeto ṅgòyə'rə wo dək də,

Kwəkwa Nè Nà'a Zìṅ

³ <<A reṅsi bohòbùu sè wo rì də wo ka kəkùrè bohòNwì yeṅ, bùusè tse' gaṅ sè mabu nsàp bù ànə.

⁴ A reṅsi bohòbùu sè wo sə te', bùusè Nwii nè yìsə fa wo ndzəplis awo.

- 5 A reŋsi bohòbùu sè wo fùè, bùusè Nwii nè ghaksè wo bæ yusè yi à kà' dè yi nè fa bùu ye wèŋ.
- 6 A reŋsi bohòbùu sè tsətsərèə awo cu ghak ŋkùuŋ ŋgògù yusè yà'a kəkərè bohòNwì, bùusè Nwii nè kè ze'sə wo bæ yusè wo sə tsərə sə.
- 7 A reŋsi bohòbùu sè wo koksəgè manziŋ bohòbwiŋ, bùusè Nwii nè koksə manziŋ bohòwo sè'.
- 8 A reŋsi bohòbùu sè wo tse' ntum sè rərəŋ, bùusè wo nè kè yə Nwì bæ lis.
- 9 A reŋsi bohòbùu sè wo fagè fifi mʉtsətsə'rèə bwìŋ, bùusè Nwii nè to wo dè bwe ye.
- 10 A reŋsi bohòbùu sè bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' njo nè wo sə gù yusè yà'a kəkərè bohòNwì, bùusè tse' gaŋ sè mabu sə nsàp bù ànə.
- 11 <<A reŋsi bohòwèŋ ŋga bwìŋ sə yàk wèŋ, sə fa wèŋ ŋgə', nè sə ci' nsàap mʉwèes sè bup pwe' mʉ tuhù wèŋ njo nè wèŋ sə yù mandzè àm.
- 12 Wèŋ kwa, nè kà fù' bùusè wèŋ nè kè tse' lèlāk mabu ŋkùuŋntèŋ. Yà'a mègù sè' mʉvè'nè wo ànə yeŋsə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sè wo à ye to mantombii wèŋ ŋgə' sè' vè'nə.>>

Ngàa Gaŋ Nkum Nwì Wèŋ
Ye Co Ci' Bə Mareŋ
(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

- 13 <<Wèŋ co ci' bohòbwìŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. A ye-a ŋga ci' cwè'lə bup, mandzè nè ŋgògù yà' lum fe'lə kà mok ye. Yà' kà fàk mok tse', wo nè kè'mak yà' sə nze, maŋgòŋ nəŋ ca kù mbwa.

14 <<Wèen co mareη bohòbwiη sə nzeηgòn pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mütu nda, kaco yà' ye sèswihì yeη. 15 Kaco ηwè bwe' laàm, nə swihì nà' sənə tasà yeη. Yi nə tes nà' mənə yumok jəja ya nà'a sə reη bohòbwiη mɛ nda'à anə pwe'. 16 Yà' mēgù sè' ve'nə də wèen gɛ mareη awèen reη bohòbwiη. Nà'a reη ya ηga wo yə bəbo àwèη nə wèη sə gɛɛ, wo kuksə Tè' awèη nə yi cu mɛbu.

Yəyərè Nè Bə Nzak Lùk

17 <<Kà də wèen tsəm də mɛ a vè ηgòlèsə lùk Musi nə ye bum sè ηgàa tsòhòbum Nwi wèη à yərè fa bwiη yà'a duk. Mɛ a ka ηgòlèsə yà' və, mɛ a vè ηgòkè gù fàak am də ya bwiη riη də, yusè wo à yərè sə yà' kùrə lòbə zeη. 18 Wèen yuk, nə tsərə tse' yusè mɛ sə cèp yè'e bəboη. A ye-a ηga ntòbu bə nzeηgòn cu mali mvə'nə yà'a yè'e, ye də mɛbè'lè yumòok nə kà ndzənə lùk nə mò'fis momjo ve'ε coho tesə yuk. A nə kà cohòyuk tètè fàak awo kə me ηkuη. 19 Ye də a ye-a ηga mɛbè'lè lùk mēgù-a momjo ve', ηwè kà nà' nòηsè, nə yərè fa bwiη sè' də wo kà nà' sè' nòηsè, fana ye də ηwè ànə nə ye momntilip mvwe' gaη ηkum Nwi. Nə ye sè' də, a ye-a sè ndà pwe' nə yi nòηsə lùk sə, nə yərè fa bwiη ηgònòηsə yà' sè' fana ηwè ànə nə ye ηwè nè ghaη mvwe' gaη Nwi. 20 Mɛ sə tsè' fa weη də, kaco wèen nə cu mvwe' gaη Nwi yeη tse'ηga wèη dzəm zinə ηgògù yusè yà'a kəkùrə bohòNwi nə ghak casə mvəsè ηgàa yərè bwiη lùk nə ye bùu Faràsi wèen gùgèə.

Jisòs Yə'rə Fa Bwìŋ
Bə Nzak Jèjò'
(Luk 12:57-59)

²¹ <<Wèŋ ànə yuk də wo à duk fa bù njamòk wèŋ də, kà də ŋwèe zə ŋwè duk. Də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk zə mòk fana wo nə jəŋ və yi mvwe' nzak. ²² Mù sè tsè' wèŋ nè ŋga'a nè'e də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk jòk bohòmòk wà jì njo, yi nə tse' nzak. Nə ye sè' də a ye-a sè ndà, ŋga yi to-a moma ye mòk də <Wu yu nè wà> fana yi nə ye li kaŋsurù ŋkuŋ. Nə ye mali sè' də, a ye-a ŋga ŋwè to ŋwè nəmòk də <Wùu ləm>, fana yi tse' ŋgə' nè ŋgòkè sè sè misè. ²³ Ye də a ye-a ŋga wù də wu kuksə Nwì bə fəfa yò, nə kə dzeŋ-a mvwe' kàm nè wo fagè Nwì fəfa mbwa nə fana wù tsərə kok də moma yo mòk tse' jèjòk bohòwù, ²⁴ wù me'rə tes yusè wù anə də wu fa sə fo', nə lo kə mesə və wèŋ moma yònə. Wenə mèsə ŋkuŋ wù bwi və, nə kə fa Nwì fəfa yònə. ²⁵ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk də yi gə nzak wenə mɛ kot, boŋ ghak də wenə mesə bə mvək nè wèŋ ka mɛ kot anə ntòkə dzeŋ. Búsè wu kə dzeŋ mɛ kot, yi nə fa wu ndzə bohòŋgà sak nzak. Ngà sak nzak nə nə fa wu bohòŋgàa tà m wèŋ fana wo nisə wu ndapndzəm. ²⁶ Mɛ tsè' wu yusè zìnə də wu nə cum mam mbwa tètè tse'ŋga wù làk wes mbàam sə, dolà kà cu ŋkuŋ wù tesə.

Nzak Sàhà

²⁷ <<Wèŋ ànə yuk laŋ də wo à duk də, ŋwèe kà nto ko. ²⁸ Nè ŋga'a nè'e mù sè tsè' wèŋ də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk kùk mэгù-a ŋwàŋwè bə lis də ŋwà nè'e bòco bə nà' noon fana ye də yi

ko nto bə nà' sə ntɔ̀ yi yà'sə laŋ. ²⁹ Ye də a ye-a ŋga lis yo sè ma mòk sə gù-a wu ŋgògù bɔp fana wù fis mak tosə yà', a dzəm nà' ye lis yo sè ma zɔ. Bògha' də ni' yònə bisə ma mòk vɛ'nə ntɛŋ nə nonʂə nè də yà'a cum fo' lònŋ, wù kə ni bə zɛŋ mɔwɛ' ŋgə' nè sə misè. ³⁰ Nə ye sè' də a ye-a ŋga bo ma zɔ yo sə gù-a wu ŋgògù bɔp fana wù gwɛ' tiŋ mak nà'. Bògha' nè də ni' yòo nə bisə ma mòk vɛ'nə ntɛŋ nə nonʂə nè də nà'a cum fo' pwe', wù kə ni bə zɛŋ sə misè.

Nzak Ga'a Gù

(Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ <<Wo ànə duk sè' də, ŋwè nè yi duk-a də yi me'rə ŋgwe ye fana yi com fa nà' ŋwàk ndzə bohòdə yi mè'rə nà' laŋ. ³² Nə ye də mù sə tsè' wɛŋ ŋga'a də, a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga ka bùu njo nè də nà' sə yù mbəmbam sə mbiŋ yɛŋ fana ye də yi gù ŋwà nə yi ŋkuŋ nà' ko nto. Ŋwè nəmòok kə jə-a ŋwà nè wo me'rə yi nà'nə, ye də ŋgèŋgàŋ ko sè' nto.

Nzak Nkèŋ

³³ <<Wèŋ nà yuk sè' də wo à duk fa bù njamòk wèŋ də, ŋwèe nə kà wà kèŋ basè. Də yusè ŋwè kèŋ yà' bohòTà laŋ àlɛ yà' təəŋ megu vɛ'nə. ³⁴ Nè ŋga'a nè'e mù sə tsè' wɛŋ də a ye-a ŋga wù də wu kak tes yusəmok fana wù kà kèŋ lok nè kè' mò'fis. Kà də wu kɛŋ ntòbu duk, bùusè nà'a yà'sə kapràk Nwì. ³⁵ Kà ŋgùp nze nè'e sè' kèŋ bùusè nà'a yà'sə mɔwɛ' sè Nwì tes kùu ye. Ŋwèe kà lak Jòrosalèm sè' kèŋ bùusè yà'a yà'sə ntum lak ŋkum nè ghaŋ nə. ³⁶ Ŋwèe kà tu ye sè' kèŋ

lok, bùusè kaco wu gu kupsə riŋ to nùèmtu nè mò'fis ɲgòye fəfop kə səsən àlɛ' yeŋ. ³⁷ Yusè wù duk-a də wu cep pwe', yà'a ye megu <Ŋ bə Hai> ba. A càsə-a mu mvè' ènə ye də yà' vè yà'sə mok bohòSatà.

Nzak Gù Fəsə Bup Bə Bup
(Luk 6:29-30)

³⁸ <<Wo ànə duk sè' də, lis bə lis, nzòŋ bə nzòŋ.
³⁹ Nè ɲga'a nè'e mà sè tsè' wen də, ɲwè nəmòok gù-a wu bup, wù kà yi bup gù fəsə fa. A ye-a ɲga ɲwè nəmòk sam wu mbumbuk ma zə mpaan, wù me'rə yi sam wu mbumbuk ma ɲkwip sè'.
⁴⁰ A ye-a ɲga ɲwè som sə wu mu kot, nə jəŋ cək yòfana wù me'rə yi jəŋ nè ndzə tsətsə'rè nə sè'.
⁴¹ A ye-a ɲga ɲgà tàm mòk ko wu bə ɲaŋ də wu bək bum ye, wù bək casə mvwe' sè yi də kùrə sə. ⁴² ɲwè lɛŋ-a yumok bohòwù, wù fa yi. ɲwè nəmòok duk-a də wu samsə fa yi yumok, wù samsə fa yi yà'.

Dzəm Bùu Sè Wo Bèŋgè Wu
(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ <<Wo ànə duk sè' də, dzəm ɲge' yo wèŋ, nə beŋ bùu sè wo bèŋgè wu. ⁴⁴ Mà duk yàm ɲga'a də, dzəm bùu sè wo bèŋgè wu sè sè', nə sè lɛŋ fa bùu sè wo sə yeŋsə wu ɲgə' wèŋ piriya. ⁴⁵ Wèeŋ gu ve'nə, wèŋ ye bwe Tè' awèŋ nè yi cu mubu nə, bùusè yi gùgè nùm ye nà' sè to bohòbùu sè bup bə sè bəboŋ wèŋ pwe' yəyərè. Nə ye fe'lə sè' də yi gùgè mbùŋ li bohòbùu sè bəboŋ bə sè bup pwe' sè' yəyərè. ⁴⁶ A ye-a ɲga wèŋ sə dzəm mègù bùu sè wo sə dzəm wèŋ, ye də aco Nwì lak

wenɛ̀ bùu yà? A mègù-a bùu sè bup sè wo ɛ̀gàa benè mbàam tas yà'a wo gùgè ka sè' ve'nə yeɛ̀ à? ⁴⁷ Nə ye də a ye-a ɛ̀gà wèenɛ̀ cepsə megu-a ɛ̀ge' awèɛ̀, ye də yusè wèɛ̀ gù fis zok sè ye'sə yà? Mù də bù pegè wèenɛ̀ gùgè sè' ve'nə àlaa. ⁴⁸ Wèɛ̀ tse' ɛ̀gògù bə̀bɔɛ̀ bə̀ bum pwe' mvè'nè Tè' awèɛ̀ nè mubu gùgèə.

6

Kà Bum Njo Nè Bwiiɛ̀ Ye Nga Wo Kwasə Wu Gù

¹ <<Jɛ̀ɛ̀ ɛ̀kɛ̀rè də wu kà fàha Nwii yo mantombii bwiiɛ̀ də ya wo kwasə wu gù. Busè wu gù-a bum ye'sə mvwe' bwiiɛ̀ ve'nə fana Tè' yo nè yi cu mubu nə kà wu làk. ² Ye də a ye-a ɛ̀gà wù də wu fa ɛ̀wè nè yi ka yumok tse' yumok fana wù kà də wu yəm busə yà' ɛ̀kì duk. A yəmgè nsàap ɛ̀kii yà'sə ɛ̀gàa tè'èɛ̀kup yà'a. Wo gùgè ve'nə mvwe' ndap piriya bə̀ ɛ̀gə̀ mandzè də ya bwiiɛ̀ ye wo, nə kwasə wo. Mù tsè' wenɛ̀ kek də wo gù ve'nə yà'sə ye də wo tse' wes lèlè' awo yà'sə laɛ̀. ³ Bə̀bɔɛ̀ də wu dzəm-a ɛ̀gòfa ɛ̀gà jii yumok fana wu gù co bo ma mòok kà yusè bo ma mòok sè gùu rì. ⁴ Yà'a nə ye sèswihì, fana Tè' nè yi yəgè mvwe' sèswihì nə nə lak wu.

Nzak Piriya (Luk 11:2-4)

⁵ <<Nə ye də wèenɛ̀ cu ɛ̀gògù piriya fana wèɛ̀ kà də wèenɛ̀ gù co ɛ̀gàa tè'èɛ̀kup yà'a duk. Wo dzəmgè ɛ̀gòlòkok tə̀ɛ̀ mɛ̀tsè, nə sè leɛ̀ piriya mɛ̀mvwe' ndaap piriya nə ye mvwe' ga'a

ndumandzè wèŋ də ya bwiiŋ ye wo. Mə tsè' wèŋ zìnə də nsàp bù ànə gù vè'nə yà'sə, ye də wo tse' lèlà' awo yà'sə laŋ. ⁶ Yusə də wu dzəm ŋgògù pìriyà fana wù ni lo ndzə rum nda'à wù, nə kosə ncù, nə gù pìriyà bohòTè' yo nè yi cu mvwe' sèswihì nə. Wu gù mvè' ànə fana Tè' yo nè yi yəgè bum sè yà'a sèswihì nə nə lak wu. ⁷ Nə ye sè' də wèŋ cu ŋgògù pìriyà nə fana wèŋ kà də wèŋ sə dũhũ yiskok yusè yà' ka fàk tse' co bù pegè wèŋ duk. Wo tsəragè yàwo də wu ləŋ-a, nə sə cep fəsə sè' yusè wu cèep sə tètè àlɛ, Nwì yuk pìriyà nə bùu zəŋ. ⁸ Wèŋ kà də wèŋ ye co wo duk, bùusè ŋkuŋ wù sə muk cù ŋgòfek Tè' yo nə yumok fana ŋga yi nə riŋ lo ye yusè wù sə dzəm bohòyi sè tè.

⁹ <<Ye də wèŋ nə sə ləŋ məm̀vək nè'e:

<Tè' avès nè wù cu m̀bu, kək̀uksəə ye bə liŋ yo.

¹⁰ Gaŋ Nkum yòsə və.

Yusè wù dzəm də yà'a fak, wù gù yà' fak sə nzeŋgòn sè' məm̀vè'nè wu gùgè bum yo sə fak m̀bu.

¹¹ Fa a ves bəŋ sè vèes nə zũ yà' ntinə.

¹² Swì fa vèes bup avès sè' mvè'nè ves swì fagè bùu sè wo gùgè ves bup.

¹³ Nə kà ves mvwe' sè co m̀mumsè kə tseŋ ves jə lò.

Mvwe' sè Satà nə cu, wù caŋsə gesə fis ves fo'.*>

* **6:13** 6:13 Aco ncèp ènə ye sè' də, Caŋsə fis gesə lo ves mvwe' bup. Nwàha mok sè zəm naaŋ gesə lo də, Gaŋ nkum sè yò, ŋàŋ ye sè yò, kək̀uk ye sè yò, mvèsè nè mvèsə. Yà'a ye vè'nə.

14 Busè a ye-a nga ηwè gù wu bup, wù swi fa yi fana Tè' yo nè yi cu mabu nè nè swi fa wu yòsè'.
 15 Wu kà-a bwìη bup sè wo gù bohòwù swi fa fana Tè' yo nè kà wu yòsè' swi fa.

Nzak Dzè Zuzu

16 <<A sè' dè ghà nè wèη sè dzè zuzu fana wèη kà dè wèη gù tse' si awèη co ηwè nè nje sè ya yi, mvəsè ηgàa tè'èηkup wèη gùgè yà'a duk. Wo gù tse'gè si awo co nje sè ya wo ve'ε dè ya bwìη ye riη dè wo sè dzè zuzu. Mù sè tsè' fa wèη zìnè dè wo gù ve'nè fana ye dè wo tse' wes lèlè' awo yà'sə laη. 17 Ghà nè wù cu-a dè wu dzə zuzu fana wù kwak si yo làaη, nè swak tu yo bèboη.
 18 Ya bwìη kà dè wù sè dzè zuzu rì. A riη megu Tè' yo nè yi cu mvwe' sèswihì nè yìiyi. Tè' yo nè yi rìgè yusè yà' cu mvwe' sèswihì ènè nè lak wu yi.

Tse' Ghàk Ma Mabu *(Luk 11:34-36, 12:33-34)*

19 <<Kà dè wèη loksə ghàha awèη sè nzenḡòη fèη duk. A fèη mvwe' sè aco ndu bè nzək nè ye ηgàa yè wèη gu bupsə yà'. 20 Bògha' dè wèη loksə ghàha awèη lè mabu. A mbwa mvwe' sè kaco nzək bè ndu nè ye ηgàa yè wèη gu lok yà' yumok yeη. 21 Mù duk ve'nè bùusè mvwe' sè ghàha awèη cu-a fana ntum awèη nè cum megu sè' fo'. 22 Lis yoo mareη nè ndzə ní'ì wù yi. A ye-a nga lis yoo bèboη fana ye dè ní' yònə, nè rwiη bè mareη. 23 Yà'a sè' dè a ye-a nga lis yo ka bèboη yeη fana ye dè ní' yòpwe' rwiη bè mandzəm. Ye

də a ye-a nga ni' yo nə rwiŋ bə mandzəm ve'nə
ye də a ɲɔŋɲɔi' ndzəm nə feŋ büh.

Nwì Nə Ye Mbàm
(Luk 12:22-31, 16:13)

²⁴ <<Kaco ɲwè fak ɲkwèŋ bohòmasà ba yeŋ. Yi nə dzəm fis mòk, nə beŋ mòk kènə aco yi sə fak bohòmòk zìnə nə kà mòk nə co yumok jə lok. Kaco wù fak bohòNwì nə ye bohòmbàm yeŋ. ²⁵ Ye də mù sə tsə' weŋ də, kà də wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca bə yòŋsəə awèŋ ɲjo zuzɔ bə nəno kènə də bə cək sè ɲgònitse' mu ni'ì wèŋ àlɛ' duk. Yam gha' ka yòŋsə ɲwè nə noŋsə zuzɔ yeŋ à? Nə ye sè' də yam gha' ka ɲgùpni' ɲwè nə casə cək yeŋ à? ²⁶ Wèeŋ kək ja'a na swiŋ sè yà'a mubu yè'e nè. Wo kà yumok mɔnzù bigè, nə kà sè' kɔp nə kà tɔp sè' tse'. Wo ye-a sè ve'nə, Tè' awèŋ nə mubu fagè wo zuzɔ. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ? ²⁷ A mɔŋgorè wèŋ ndà nə də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mɔnə nùumbu ye də bùsè yi jik yi ɛ? ²⁸ Bə ma nə cək, wèŋ sə tɛ' bə nzak cək ye bùu yà? Tsərə a bə nzàamŋaŋ sè yà'a fomgè yè'e mɔmvè'nè yà'a kùkgəə è. Wo kà ndàp caŋsègè, nə kà cək sè' ba'. ²⁹ Ye də mù sə tsə' weŋ də a megu-a sè ɲkum Sòlomù bə ghàha ye sè yi à tse' sə pwe', yi à ka nsàp cək mòk co nzàamŋaŋ yè'sə ni yuk. ³⁰ A ye-a də ɲgaŋ sè wà sè aco wù ye yà' ntinə, a ye zòŋ ɲga wo tèn səsə yà' laŋ yè'e Nwì sə jəŋ ɲkərə bohòwo ve'nə, ye də kaco yi jəŋ casə ghak ɲkərə bohòŋwè yeŋ à? Oòbùu am wèŋ, wèŋ ka Nwì ntum awèŋ pwe' fa. ³¹ Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana kà də wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca də vès nə zɔ kok

yè'sə yà ɛ-ò, vèes nə no kok yè'sə yà ɛ-òkè də vèes nə jəŋ kok cək yè'sə fòɛ-òduk. ³² Busè a làpgè nsàap bum yè'sə guguŋ bùu sè wo ka Nwì riŋ. Bohòma njàwèŋ fana Tè' awèŋ nè mɔbu riŋ də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə pwe' laŋ. ³³ Làp to mantombì ɛ gaŋ ŋkum Nwì, nə ye ŋgòye kəkàrè mantombii yi ŋkuŋ fana bum mok yè'e pwe' nə ye sè' sè yàwèŋ. ³⁴ Ye də ŋwèe kà də yi tɛ' fa zòŋ duk, zòŋ nə tɛ' tu ye yi. Numbu nè fòpwe' tse' ŋgə' nje kəkàrè bə numbu nə.

7

Kà Nwè Nəmòk Sak (Luk 6:37-38, 41-42)

¹ <<Kà də wu sak ŋwè nəmòk duk ya Nwii kà wu yòsè' kè sak. ² Mù duk vɛ'nə bùusè Nwii nè kè sak wu sè' mvè'nè wù sè sak bùu mok wèŋ. A sè' də mvè'nè wu fù' fa bwìŋ fana yi nè fùk fəsə fa wu sè' vɛ'nə. ³ Njo nè wu kùkgè mɔjɛp nè jo nè nà' cu mɔ lisè moma yo, nə swi də bès tɔ nè ghaŋ cu mɔ lisè wùu yè'e bùu yà? ⁴ Kènə aco wù duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vesə lis ya mù fis fa wu mɔ jɛp nè mɔ lisè wu> nà'a, ŋga ŋkəŋkùm jɛp nə jɛp cu ma mɔ lisè wù yè'sə va? ⁵ Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ, fis to ɛ ntòjɛp nè ghaŋ nè mɔ lisè wù nà'a ŋkuŋ ya wu nə tse' mandzè ŋgòyə rì nè jo nè nà' cu mɔ lisè moma yo nə.

⁶ <<Kà də wu fa bùu sè wo bèn bum sè yà'a rərəŋ bə ma nè Nwì duk, bùusè wo nə kà yà' co yumok jə. Wo nə nəŋ bɔpsə yà' bə kù, nə bùuŋ ko wu là.

Mandzè Nè NgòTse' Yumok
(Luk 6:31, 11:9-13)

⁷ <<Lɛɲ Nwì ya yi nè fa wu, làap ya wu nè tse', kùum ya wo nè muk fa wu. ⁸ Búsè ɲwè nè yi lɛɲ-a, ɲgèɲgàan nè tse', ɲwè nè yi lap-a, ɲgèɲgàan nè ye, ɲwè nè yi kum-a, wo nè muk fa ɲwè ànə. ⁹ Wèɲ sè wèɲ tɛ'ɛ bwe, mòk cu yo nè ɲga mo ye lɛɲ-a bɛɲ, yi fa nà' lɪs à? ¹⁰ Kènə mòk yo nè mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-ɛ? ¹¹ A ye-a ɲga wèɲ sè wèɲ bɔp yè'e riɲ ɲgòfa bwe awèɲ bum sè bəbɔɲ, ye də aco Tè' nè mɔbu nə, nə fa bum sè bəbɔɲ bohòbùu sè wo lɛɲ yi sə wèɲ wùriɲ. ¹² Bum yè'sə də yusè wu dzəm-a də bwiiɲ gɔ fa wu, wù gɔ fa wo sè' vɛ'nə. Yà'a yusè lùuk Musi bə ncèep ɲgàa tsòhòbum Nwì wèɲ pwe' sə cèp vɛ'nə.

Mandzè Lùɲ
(Luk 13:24)

¹³ <<Ni mvwe' ncùu ɲka' sè yà'a fəferè yà'a, bùusè ncùu ɲka' sè wèwèɲ sè yà' tse' mandzè nè bəbɔɲ yà'a, a mandzè kpɔ. Bwiiɲ ɲkùuɲ sè wo sə yù lònà'. ¹⁴ Ncùu ɲka' lùuɲ fəferè, mandzè nè gɔɲ te'lə sè' nèbɔp. Bùu sè wo yə mandzè ènə, wo mòm gha bùè.

Rì Tɔ Bə Nto'o Ye
(Mak 1:22; Luk 6:43-49, 13:25-27)

¹⁵ <<Wèɲ jəɲ ɲkərè bohòbùu sè wo sə gù basə də wo ɲgàa tsòhòbum Nwì yà'a. Wo vèə, wù sə ye mɔɲgùpni' də a nsùɲgaɲ ɲga wo ma ndzə tsətsə'rè furù' nè bɔp. ¹⁶ Wèɲ nè riɲ wo bə nsàp mandzè nè wo sə gù bum awo. Kaco

lèmu zəm yuk mənə ntwìnènɛ' yeŋ, nə ye sè' də kaco wo kwɪŋ yuk pià mənə ndi'ntsəə sè' yeŋ. 17 Tɹ sè bə̀boŋ pwe' zəmgè nto'o sè bə̀boŋ. Tɹ sè bɹp zəm sè' nto'o sè bɹp. 18 Kaco tɹ nè bə̀boŋ zəm nto'o sè bɹp yeŋ. Tɹ nè bɹp kà nto'o sè bə̀boŋ sè' zəm bwìŋ. 19 Tɹ nè fòpwe' nè nà' ka-a nto'o sè bə̀boŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə. 20 Nà'a njo nè mù duk weŋ də wèeŋ nə riŋ bùu sè wo sə gù basə də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ bə nsàp mandzè nè wo sə gù bum awo sə.

21 <<Ka də ndàaŋwè pwe' nè yi togè mɹ də Tàa nè kè ni mvwe' gaŋ ŋkum sè mɹbu sə yeŋ. A nè kè ni mbwa ŋwè nè yi sə gù yusə Tè' am nè mɹbu nə sə dzəm də ŋwèe gɹ. 22 Numbu sak nzak kè dzèŋ nùu fana bwìŋ ŋkùuŋ nə sə kə dɹhɹ fa mɹ duk də, <Tà, Tà, mù də vès à sə cèp bum Nwì bə liŋ yo àlaa. Vès à bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' wèŋ bə liŋ yo, nə sə gɹ bum maŋgəŋgèŋ sè' bə liŋ yo.> 23 Mɹ nə tsok fa wo də, <Cohò gesə lo ŋgɹ ni'ì mù fo', mù ka weŋ co bùu am riŋ yuk. Wèŋ ŋgàa gù bɹp wèŋ.>

24 <<Ŋwè nè yi yuk-a ncèp àm nè mù cèep, nə gɹ mvə'nè mù duk sə, fana ye də yi co ŋgà ŋkə̀rə nè yi à bom ndap ye mənə lis. 25 Yi ànə ci nà' mbwa fana mbùŋ li, ndzəp rwiŋ bə fèfè wèŋ pwe' bwi' ndap nə, nà' kà gbù bùusə wo à ci nà' mənə lis. 26 Nə ye sè' də ŋwè nè yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvə'nè mù duk sə gù fana ye də yi ye co ŋwè nè ləm nè yi à kè ci ndap nje mənə ŋgwansa. 27 Yi ànə ci wes nà' fana mbùŋ

li, ndzəp rwiŋ bə fèfè wèŋ kə bwi' ndap nə nà' gbù. Gbù nè nà' à gbùu nə à ka gbù nè jo yeŋ.>>

²⁸ Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana maŋgo bù nè nà' ànə ye fo' nə à sèeŋ mam təeŋ bə nsàp yəyərè nè wo yuk nə. ²⁹ Wo à sèeŋ ve'nə bùusè yi à sə yərə ye sə zok co ŋwè nè yi tse' nàŋ. Yi à ka ye sə co bùu sè wo yərə fagè bwiŋ lùuk Musi wèŋ yà'a yeŋ.

8

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye (Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisòs ànə sə tsoŋ mündahà anə fana maŋgo bù mòk yuŋ yi ve'ε nəbər. ² Anə geŋ, ŋgà kuturu nəmòk və, nə kə bùhù kè mantombii Jisòs, nə duk fa yi də, <<Tà, a bò-a wu co wù tesə m̀ na, wù g̀ fa m̀ yiya àm nè'e me.>> ³ Yi ànə duk ve'nə fana Jisòs fis bo, nə jweŋ nà' bə zeŋ. Yi à sə jwèŋ nà', yi sə duk də, <<M̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sè' ghà ànə. ⁴ Yi duk fa fe'lə nà' də, <<Dù, nə kà ŋwè nəmòk tsè' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nə ni fa yi ni' yò, yi k̀k ja'a wu. Yi k̀' mèsə, wù fa fəfa nè Musi à duk nə, ŋgònì tsè' fa bwiŋ də yiyaŋ yòà mè laŋ.>>

Jisòs Bə Nkum Sojà Mòk Nə Nwè Lakmvum (Luk 7:1-10)

⁵ Jisòs ànə və mvwe' lak Kàpanùm. Mvè'nə yi à ni və ntèŋ, ŋkum sojà mòk kə tseŋ yi m̀tsè, nə sə leŋ nà'. ⁶ Yi sə duk fa Jisòs nə də, <<Tà,

mo mòk nè vesi cugèè yi sè tesè m̄ bə fàk, yi nòyiyaŋ nda'à m̄ anə ve'ε nè co wù kà cèp to. Yiya nè a kp̄sə yi ni' nsàp nè co yi kà bùuŋ lok.>> ⁷ Jisòs duk fa ŋgà' nè də, yi nè və kə ḡu mo nè ya nà'a ḡuŋ. ⁸ N̄kum sojà nè duk də, <<Hai', kà wù vè Tà, bùusè m̄ ka kək̄urè co wù kə ni m̄anda'à m̄ yeŋ. Cèp megu lɛ bə cù fana ya mo fàk àm nè nə ḡuŋ. ⁹ M̄ rì ve'nə bùusè m̄ yè'sə ŋwè nè m̄ tse' ŋkwàha bùu mok mantombii m̄ sè m̄ sə yuk bohòwo sè'. Sojàa mok cu sè wo yukgè yàwo bohòm̄ sè' yo. Aco m̄ to mòk duk də, <Vèə>, yi və. M̄ duk fa mòk də <Lòfa'>, yi geŋ. Nə duk fa mali mòk də <Gù yu yè'e>, yi ḡu yà'.>> ¹⁰ Jisòs anə yuk yusè yi à cèep fana yi m̄rə, nè duk fa bohòbùu sè wo à yù vè yi fo' sə də, <<M̄ sə tsè' fa weŋ ŋkèm duk də, a m̄gù-a sè m̄tsətsə'rəə bùu Izùre ma, m̄ ka ŋwè nəmòk fo' nè yi tse' nsàp dzədzəm nè də aco m̄ ḡu to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>> ¹¹ Yi duk fe'lə də, <<M̄ sə cèp zinə də ntsə' dinà nè m̄vwe' gaŋ sè m̄bu sə kə wès n̄mbu nè fana bwiiŋ nè və m̄vwe' b̄oop lak sè wo tse' ŋgwii bwiiŋ fo' zəzok, nè kə z̄u be'lə bə Abrahàm wèŋ. Wo z̄u be'lə bə Azik nè ye Jàkop wèŋ bəbɛ'. ¹² Wo nè z̄u fo' ve'nə ŋga bùu Jus sè a nè ye co wo z̄u fo' lɛ wo sə, wo nè be' fis gesə wo sə m̄biŋ m̄vwe' ndzəm. Wo nè cum ca sə waŋ, nè sə z̄u nzòŋ.>> ¹³ Jisòs bùuŋ duk fa bohòŋkum sojà nè duk də, <<Bwì fohò lòlak. M̄vè'nè wù dzəm tse' sə nt̄uù wù yà'a, yà'a nè ye sè' ve'nə.>> Yiya mo ŋgà' nè à mè gù sè' ghà nè wo à sə cèep nè.

Jisòs A Gũṣə Ngàa Yiyāṅ Nkùṅṅ
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Jisòs à kə ni munda'à Pità, nə tseṅ malii nà' mbwa ṅga yi nònze bə yiyāṅ. ¹⁵ Jisòs jweṅ bo ṅwà nə fana yiya nə me. Nwà nə lokok, nə lap fa wo zuzụ. ¹⁶ Nùmbu ànə à ye ṅga nùm sə co tsə lòo fana wo jə və fa yi bùṅ sè wo à tse' yòṅsəə ze' ndzə ni'ì wo ve'ε wùriṅ. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nə be' fis wes ze' sə bə zeṅ pwe'. Yi à gũṣə bùṅ sè wo à sə yaya wèṅ sè'. ¹⁷ Yi à gù ve'nə ya yusə Izayà ṅgà tsòhòbum Nwì ànə ceep bùṅṅ və zìnə. Izayà nə ànə cep duk də, <<Yi a jə lògesə wòwoo avès bə yiyāṅ avès yi bə tu ye.>>

NgòBe' LòJisòs Gũṅṅ
(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisòs ànə ye mvə'nè bwìṅ mà ṅṅu ni'ì yi wùriṅ fana yi duk fa ṅgàa fàak ye wèṅ də bə yà'wèeṅ to lo ṅkùp ndzəp mamòk. ¹⁹ Fana ṅgà' nəmòk nè yi ṅgà yə'rè fa bwìṅ lùṅk Musi caṅ və, nə kə duk fa nà' də, <<Cicà, mù dzəm də mụ nə be' lo wu ma nè fòlòṅ fo' nè wù sə lòo.>> ²⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Còp wèṅ tse' mvòk co wo cum ca, swìṅ wèṅ tse' ndap awo fana mùṅ mo ṅwè mù ka mvwe' sè co mù noṅsə tsoṅ tu am nə nooṅ yoṅsə tse'.>> ²¹ Ngà fàk nəmòk duk fa yi də, <<Tà, mụ foho lo-a maṅkwèṅ, nə kə tuuṅ tè' lam ṅkuṅ è.>> ²² Fana Jisòs duk fəsə fa nà' də, <<Yuṅ və mụ, nə me'rə bùṅ sè wo kpṛ laṅ wèeṅ tuuṅ bù kpṛkpṛ awo.>>

Jisòs Gù Fəfə Nà' Teṅsə
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jisòs ànə ni lo sənə ɲɠwes nə fana ɲgàa fàak ye wèŋ sə yuŋ lo yi sè'. ²⁴ Mvè'nè wo à sə lòo, fəfə nè bɔp cwɪŋ və ye mɔ ndzəpə anə. Nà' sə bwi'lə ke' ɲɠwes nə, ndzəp sə ci ni lo ca nsàp nèbɔp. Yè'sə à sə ye vɛ'nə lòoŋ ɲga Jisòs nə sə dzəm ye lo. ²⁵ Wo à kè to yəmsə yi, nə duk fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpɛ yè'e kpɛ.>> ²⁶ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ wəp yè'sə yà, wèŋ ɲgàa dzədzəm moòmjo wèŋ.>> Yi à duk vɛ'nə, yi lokok, nə duk fa fəfə nə ye ndzəp nə də, <<Teŋsə, nə kà mok cà fe'lə.>> Yi ànə cep ntèn, bum pwe' teŋsə, ci'i təeŋ fo' wəmm. ²⁷ Bùu sə wèŋ à mərə vɛ'ɛ, nə duk də, <<Nè'e nsàp ɲwè nè fò, fəfə bə ndzəp wèŋ sə yuk yi ɛ?>>

*Jisòs Gɔŋsə Bwìŋ Ba
Sə Wo Tse' Yòŋsəə Ze'
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Yi ànə to tesə lo nto ndzəp ma nja fana yi tesə və mvwe' lak Gadàrin. Bùu səmok wèŋ à kè tsèŋ yi bwìŋ ba. Bùu yè'sə wèŋ ànə tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'i wo. Wo à sə cu mvwe' sè wo tuuŋgè bwìŋ. Yòŋsəə ze' sə à sə gù wo, wo bɔp ntum vɛ'ɛ nsàp nè co ɲwè kà mandzè ma nè wo cu nə cà. ²⁹ Wo ànə ye Jisòs ntèn, wo cep torə fis duk də, <<Mo Nwì, wu ləp bohòvès yà? Wù vè də wu sə kə fa ves ɲgə' ɲga mvèk nə ka ntòkərə à?>> ³⁰ Anə ye ɲga bòp ɲgùnaŋ mòk nè ghaŋ à sə zɛ ke'cà mɔmvwe' nəmòk fo' sè moòm səsap. ³¹ Fana ze' sə lɛŋ Jisòs də a ye-a ɲga nà' də nà'a bɛ' fis wo àɛ, nà'a duk də wo kə ni ndzə ni'i bòp ɲgùnaŋ yà'a. ³² Jisòs duk fa yà' də yà'a geŋ.

Wo tesè, nè kə ni ndzənə ɲgùnaaŋ sə. ɲgùnaaŋ sə pwe' à ca durə tsə ndzə baàŋ anə, nè kə gbə ni sənə ndzəp Galili nè, nè kpə wes ca pwe'. ³³ A nə ye ve'nə fana, bùu sè wo à sə gùmsə ɲgùnaaŋ sə wèŋ carə lo yàwo sə mɛ ntòlak anə fana nè tsoho fa bwìŋ yusè yà' anə ye sə pwe'. Wo à tsè' bwìŋ yusè yà' anə gù ɲgàa yòŋsəè ze' wèŋ sə sè'. ³⁴ Bùu sè mɛ ntòlak sə pwe'fo' à tesə vè ɲgòkè yə Jisòs. Wo ànə ye yi fana wo ləŋ nà' də nà'a lo gəsə mvwe' lak awo fo'.

9

Jisòs Gũŋsə ɲwè Nè

Yi A Bù'rə

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisòs à ni sə ɲgwesè, nè to tesə lo ntondzəp ma nè nja, nè tesə və mvwe' lak ye. ² A kè dzèŋ fo' fana bùu səmok wèŋ bək jə və fa yi ɲwè nəmòk mukèhe ɲga ɲgèŋgàŋ à bù'rə bù'rə. Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nè də aco yi gũ yiyaŋ ɲwè nè me. Yi duk bohòŋwè nè yi kà gìgè nè də, <<Mo àm, kà wəp, mù swì fa wu bəp yo laŋ.>>

³ ɲgàa yə'rè fa bwìŋ lùk mok wèŋ à ye fo', nè yuk yusè Jisòs cèp yè'sə. Wo duk sə vèə wo də, <<ɲwè ènə sə gù bupsə liŋ Nwì wà.>> ⁴ Jisòs riŋ yusè wo sə tsərə sə ntùu wo sə, nè duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə tsərə nsàp bəp ànə sə ntùu wèŋ ve'nə bùu yà? ⁵ Co johò gha' yè'e nè ɲgòduk də, <Mù swì fa wu bəp yòlaŋ>, kè nè ɲgòduk də, <Lòkok mɛtsè, nè gi lo yuyo> e? ⁶ Fana mɛ nè niŋ fa wəŋ də mùu mo ɲwè, mù tse' ɲàŋ sə nze

ngòswì fa bwìṅ bup awo.>> Fana yi duk fa ngà' nē yi kà gìgè nē dē, <<Lokok, te' kèà yò, nē lo la'à wù.>> ⁷ Jisòs à duk ve'nē, yi lokok, nē lo yuye. ⁸ Bùu sè wo à ye fo' sè à yè ve'nē fana wo wəp, nē kuksə Nwì nē yi a fa bwìṅ nsàp ṅàṅ ànə.

Jisòs To Màtiyò

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisòs ànə casə fa'nə fana yi ye ṅwè nəmòk nē liṅ yee də Màtiyò. Yi à yə Màtiyònə ṅga nà' cu mwwe' sè wo là'gè mbàam tas fo'. Jisòs duk fa nà' dē, <<Be' vè mɛ.>> Yi à lòkok, nē be' lo nà'.

¹⁰ Jisòs à kə cu munda'à Màtiyònə ṅgòzɛ zuzɛ mbwa. Ngàa ko mbàam tas bə bùu sè wo ṅgàa gù bup wèṅ à kə cu be'lə bə nà' nē ye ṅgàa fàak ye wèṅ. ¹¹ Bùu Faràsi wèṅ ànə ye ve'nə fana wo fek ṅgàa fàak Jisòs sè wèṅ də, <<Cicà àwèṅ nē sè zɛ be'lə zuzɛ bə ṅgàa ko tas, nē ye bùu mok sè ṅgàa gù bup wèṅ bùu yà?>> ¹² Jisòs à yuk fana yi duk fa yà'wèṅ də, <<Bùu sè wo ka yiyaṅ tse', wo kà doktà làpgè. A làp mēgù doktà ṅwè nē yi sè yaya. ¹³ Wèṅ mum vəm bə ncèp nē wo à còm nà' ndzənə Nwàk Nwì də, <Mù dzəm ghak yàm ntəm nē nà' tse' koksəmanziṅ nē nonşə ṅgòfa satikà' nē lùk sè dzəm.> Mù duk ve'nə bùusè mù à ka bùu bùu sè bəboṅ wèṅ və, mɛ à vè ṅgòto bù ṅgàa gù bup wèṅ.>>

Nzak Dzè Zuzɛ

NgòKuksə Nwì

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ngàa fàak Jon wèṅ à vè kə fek Jisòs də, wo bə bùu Faràsi wèṅ dzègè zuzɛ nùumbu mok,

nə sə gu pìriyà, ngàa fàak ye kà yàwo gù yè'sə bùu yàɛ? ¹⁵ Yi duk fəsə fa yà' də, <<Aco bùu sè wo vè mvwe' sè wo sə zu bum gù wèŋ dzə zuzu à? Ka vè'nə sè yeŋ. Mvək nəmòk cu nè wo nə jəŋ gesə lo ndugù nə, fana bùu sə nə dzə zuzu mvək ànə. ¹⁶ Wèeŋ yuk-a, kaco ŋwè jəŋ cək nè fi, nə te' lok cək nè nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Busè nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ŋga'a mvwe' sè nà' sàha maŋkwèŋ sə. ¹⁷ Yumook sè' də wo kà dzè rùk sənə bès nè zəm kep gèsègè, bùusè yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bup bə bès nə mwè. Bògha' ɛ də wo gesə dzè rùk sənə bès nè fi ya rùuk sə bə bès nə pwe' cum fo' bəboŋ.>>

Jisòs Guŋsə Ŋwà Nè Nà' Jwèŋ Yi Cək Nə Luŋsə Mo Jairòs

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Jisòs ànə sə cep mali bohòwo ntòvè'nə fana ŋkwà' ŋwè nəmòk nè mvmvwe' ndap pìriyà bùu Jus wèŋ və kə tseŋ yi fo'. Yi təəŋ mantombii Jisòs bə tumfərə, nə duk fa nà' duk də, <<Mo àm nè ŋwàŋwè kpə fana kwək wè' vèə, nə kə naaŋ fa yi bo yo ya yi luŋ sèmok.>> ¹⁹ Jisòs à lòkok, nə bɛ' lo yi. Ngàa fàak Jisòs sə wèŋ à yù lòwo sè' fo'.

²⁰ Anə geŋ, ŋwà nəmòk nè nduəm à sə ca yi ndzə ni'i mənə luumŋgòŋ hum-ncòp-ba à nee vè fə ŋkwèeŋ Jisòs, nə jweŋ gesə cù cək nà' bə bo.

²¹ Yi à jweŋ nà' ŋga yi sə tsərə sə ntuu yi də, a ye-a ŋga yi jwèŋ megu-a cù cək nà' nə àɛ, yiya ye nə nə me. ²² Jisòs à bùuŋ kù' ŋwà nə. Yi à yə nà', yi duk fa nà' də, <<Ko ntəm njè'gù. Dzədzəm

yònè wù tse' nè ɣɛsə wu laŋ.>> Yi à duk mèse
ve'nə ntɛŋ, yiya ŋwà nè me gu sè' fo' ghà ànə.

²³ Jisòs ànə kə ni munda'à ŋkwà' ŋwə nè nà'
anə to yi nè fana yi ye bù ŋgàa kà kpɛ wɛŋ ŋga
wo rwiŋ fo' hip. Wo sə fəɛp ŋkii kpɛ bə ntàŋ, nè
sə kɛ'ŋgùŋ. ²⁴ Yi duk fa yà' də, <<Wɛɛŋ tesə sə
mbi pwe'. Mo ènə ka kpɛ, yi sə dzəm mègù lo.>>
Wo à yuk ve'nə fana wo ywì'lə yi swee. ²⁵ Wo
anə fis wes bùu sə wɛŋ sə mbi anə fana yi ni lo
munda'à anə, nè kə ko bo mɔŋwà nè. Yi à ko bo
nà' sə ve'nə fana nà' lokok. ²⁶ Yusə yi à gù yè'sə
à yuhu mvwe' lak sè fo' sə pwe'fo'.

Jisòs ɔŋsə ɔgàa Ntwì Lis Wɛŋ Ba

²⁷ Jisòs à mè'rə fa'nə, nè sə lo fana ŋgàa ntwì
lis mok wɛŋ bwìŋ ba və, nè sə waŋ torə yuŋ
yi. Wo sə duk də, <<Mo Devid, kokse-a manziŋ
bohòvès-è.>> ²⁸ Yi ànə kə ni munda'à fana bùu
sè ba sə wɛŋ kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' də
yà' dzəm sə ntùù yà' də aco yi gù to nsàp fàk
ènə àlɛ? Bùu sə də hòli, Tà. ²⁹ Fana yi jwɛŋ lis
yà'wɛŋ sə bə bo ye. Yi à sə jwɛŋ yà', yi sə duk
də, <<Yà'a ye bohòwɛŋ sè' mɔmvè'nè wɛŋ dzəm
tse' sə ntùù wɛŋ sə.>> ³⁰ Lis awo sə à mùhu. Anə
geŋ Jisòs cɛp bohòwo ve'ɛ gɔgɔŋ də yà'a kà ŋwə
nəmòk tsè' fa swì. ³¹ Wo à lòyàwo, wo to lo liŋ
nà' sə mvwe' lak yà'sə ve'ɛ pwe' nè pwe'.

Jisòs ɔŋsə ɔgà Kà Cù Cɛp Nəmòk

³² Bùu yè'sə wɛŋ à sə tesə lófana bùu mok wɛŋ
jə və fa Jisòs ŋwə nəmòk ŋga yi kà cù cɛpgə. Yi à
sə kà cɛp ve'nə bùusə yòŋsə ze' à cu ndzə ni'ì yi
anə. ³³ Jisòs ànə bɛ' fis ze' nè ntɛŋ, ŋgà' nè yeto

ngòcèp cù. Bùu sè wo à ye fo' sè à mərə. Wo duk də, <<Vès ka yàvès yumok mvwe' nzenğòn Izùre məm̀vè' nè'e nùmbu mòk ntòye yuk.>> ³⁴ Bùu Faràsi wèn duk yàwo də Jisòs sè bɛ' fis ze' sè bə nàaŋ sè sə fa yi yà' ŋkum ze'.

Jisòs A Tse' Kosəm̀anziŋ BohòBwìŋ

³⁵ Anə geŋ Jisòs kɛ' kɛ' fo' mvwe' buhu lak sè jo bə sè ghaŋ wèn pwe'. Yi à sə yə'rə kɛ' məm̀vwe' ndaap pìriyà wèn, nə sə tsoho fa wo Ntirè nè Bèboŋ bə nzak gaŋ ŋkum Nwì. Yi à sə gù lòbù ngàa yiyaŋ wèn gũ. Sè yà' sə ya bə nsàp yu yà lònŋ yi gũsə yà wèn. ³⁶ Yi à kùk ja'a bùu sè wo à mà fo' fana manziŋ ko yi wùriŋ bùusè bùu sə wèn à cu ncu ngə', ŋwè nè co nà' tɛsə wo ye bùè. Wo ye co nsùŋgaŋ sè wo sə jàm kɛ' jì ganakù'. ³⁷ Fana yi cep bohòŋgàa fàak ye sə wèn duk də, <<Nzum sə ŋkùuŋ, ngàa kùkɔp sə ye ŋga'a kə jo. ³⁸ Wèeŋ lɛŋ bohòTà ngà nzum nə ya yi tumsə vesə bùu sè co wo kɔp.>>

10

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok

Hum-ncòp-ba NgòYe

Ngàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

¹ Jisòs à to benə ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba, nə fa yà wèn nàŋ ngòbɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəè ze'. Yi à fa yà' nàŋ ngògũsə bùu sè wo tse' nsàp yiya nè fòpwe' sè'. ² Liŋ ngàa ntum ye wèn sè hum-ncòp-ba sə də vɛ'ɛ: Saimù nè liŋ ye mook də Pità, Andrù moma Pità nə. Jem nè liŋ tè' yee

də Zebèdi. Jem nə à ye bæ moma ye Jon sè' bwiŋ ba. ³ Filìp, Bətòlomi, Tomos, Màtiyònè nga ko mbàam tas, Jem mòk sè' nè liŋ tè' yee də Alfòs, bæ Tàdiyòs. ⁴ Saimù nè yi à ye mòk bæ bòp bù nè wo togè wo də Kenènat. Nə ləse Judàs Iskarəyà nè yi ànə seŋ Jisòs nə.

⁵ Jisòs à tumsə bùu sè hum-ncòp-ba yè'sə, nə tipsə yà'wèŋ duk də, wo kà bohòbù lakmvum nə ye bùu nzeŋgòŋ Sàmàriyà wèŋ lò. ⁶ Yà'wèŋ lo lə bohòbù Izùre wèŋ sè wo co nsùŋgaan Nwì sè wo ànə jàm bisə jàmə. ⁷ Yà'wèŋ lòo, yà' tsoho lo nzak Nwì də gaŋ ŋkum sè mabu sə yà' kuəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fəŋ laŋ. ⁸ Də wo guŋsə ngàa yiyaŋ wèŋ, nə lokoksə bwiŋ mvwe' kpu, nə mesə fa ngàa kuturu wèŋ yiyaŋ awo, nə be' fis fa bwiŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì sè'. <<Nàaŋ sè mù fa wəŋ yè'sə, wèŋ ka yà' ywiywiŋ, ye də wèŋ gu fa lo bwiŋ sè' wà.>>

⁹ Yi tsok yà' sè' də yà'a cu ŋgòlòo, yà' kà muzəp mbàm sè' jə tse' lò. ¹⁰ Wo kà bàm rip, kà cək nè ŋgòkə ni kupsə jə tse', kà kùuŋgùp kə a megu-a sè ntumbàŋ jə tse'. <<Mù də wèŋ kà bum yè'sə jə vɛ'nə bùusə mvwe' sè ŋwèe fàa', yi zu sè' fo'. ¹¹ Wèŋ kə ni-a mvwe' lak sè ghaŋ kə mabuk lak nè jo àlɛ' pwe', wèŋ lap kɛ'ca fo', nə ye ndap ŋwè nè yi tse' ntum nè bèboŋ, nə cum fo'. Mvwe' lak sè mò'fis, wèŋ kà ndap kupsə tè wèŋ tesə mvwe' lak yà'sə. ¹² Mvè'nè wèŋ ni lòm'vwe' ndap nə fana wèŋ cepsə wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèŋ.> ¹³ A ye-a nga wo jə wəŋ co bwiŋ, wèŋ me'rə fa wo fifi awèŋ nə. A kà-a vɛ'nə ye, fifi àwèŋ nə bwi foho və fe'lə bohòwèŋ.

14 A ye-a nga ηwè nəmòk ka wen mvwe' ndap ye kè lak awo dzəm kè də wo kà-a yusè wèη sə cèep sə yu'rè fana wèη ke'sə mak mfəm fəə kuu awèη fo', nə ca be' mandzə. 15 Mɯ tsè' wen də a ye-a nga bòp lak mòk gɯ-a ve'nə fana numbu nè wo sak nzenḡòη, boη ghak ηḡə' nè lak Sodòm bə Gòmora nə nonḡə nè nḡawo nə.>>

*Ngə' Nè Nà' Cu Mantombi
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)*

16 Jisòs à duk fa wo də, <<Wèη jəη ηkərə būsè mù sə tum lòwèη yè'sə co nsūḡaḡ mətətə'rəə furùk wèη. Fana a bəboη də wèη kərə co no, nə kà yumok bəpsè co bəη. 17 Wèη nə sə kək kù'ɯ, būsè bwiiη nə ko lo wen mɯ kaḡsurù, bùu sè wo tse' ndap piriya wèη nə ləp wen mənə ndap piriya sè sè'. 18 Wo nə soη dapsə lo wen mantombii ηkwàha bùu gomè bə ηkəηkum wèη bùu mù. Anə ye ve'nə ya wèη tsoho fa wo nə ye bùu sè wo ka Nwi riη sə wèη ncèp nè nḡàm. 19 A ye-a nga wo ko lòwu, kà də wu sə jik də wu nə cep vale kènə də wu nə duk də yàɛ duk. Mɯ duk ve'nə būsè yusè wu nə cep sə nə və kè cùhu wù ghà nè wù sə də wu cep nə. 20 Bəsè yusè wèη nə sə cep sə, nə kà sè yàwèη ye. Yòḡsè tè' awèη nə nə sə cep casə bohòwèη anə yi.

21 <<Mvèk ànə nə ye, bwiiη nə fa bwema awo də wo zə yà'wèη. Tè'ɛ nə gɯ bohòbwe awo sè' ve'nə. Bwe wèη nə gɯη tu nə lap mandzə ηḡòzə tè' awo sè'. 22 Bwiη pwe' nə beη wen nḡo liη am sə. Megu də ηwè nè yi təəη-a gɯḡη tètè nə kə

ləsə, fana nà'a yi nè yi nə tse' lùŋ. ²³ A ye-a ŋga wo fa ŋgə' mvwe' lak mok fana wèŋ caŋ lo mvwe' lak mok sè zok. Mɛ duk vɛ'nə bùusè mù rì də wèŋ nə kà fàak awèŋ sè wèŋ tse' ŋgògù mvwe' lak Izùrɛ sè mèsè ŋga mùu mo ŋwè mù bwì foho vè laŋ.

²⁴ <<Wèŋ yuk, kaco mo sùkuù mòk yam ghak cicà ye yeŋ. Kaco ŋkwèŋ mòk yam casə ŋwè nè yi sè fàk ŋkwèŋ bohònà' nə yeŋ. ²⁵ Nə yeè nə vɛ'nə fana mo sùkuù tse' ŋgòkwa ŋga yi kə dzeŋ-a co cicà ye, ŋgà fàk ŋkwèŋ kwa ye sè' wup, ŋga yi dzèŋ co ŋwè nè yi sè fà' bohònà'. A ye-a də wo to fa ŋwè nè yi tu ndap nə liŋ də Bezebù, ŋkum ze', ye də wo nə to bùu sè mɛmvwe' ndap ànə lònŋ bə liŋ sè yà' bɛp cəsə sè də Bezebù sə.

Nwè Nè Aco Wèŋ Wəp Yi
(Luk 12:2-9)

²⁶ <<Nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèŋ wəp ŋwè duk. Bùsè yusè wo sès lok-a yà' pwe' nə yəhə ntsə'mòk jəja. Yusè yà'a sèswihì pwe'fo', bwiiŋ nə riŋ yà' ntsə'mòk. ²⁷ Yusè mù tsè' fa weŋ ndzə ndzəmè wèŋ tsok yà' maràŋ. Yusè wèŋ yuk yà' mvwe' sèswihì, wèŋ fuŋ yà' mɛ ndùndap. ²⁸ Kà də wèŋ wəp ŋwè nè aco yi zə ŋgùpni' yò, nə kà yòŋsə zə to nè'e duk. Wəp lɛ Nwì nè aco yi gɛ bɛpsə to ni' yòbə yòŋsə yòba fo' mvwe' ŋgə' nè sə misè. ²⁹ Njoroŋ sè aco wù ywiŋ ba dolà ba yè'e kaco mòk gbɛ tsooŋ sə nze ŋga tè' awèŋ ka bə zeŋ riŋ yeŋ. ³⁰ Bohòwù nè wu yòŋwè, riŋtse' də nùəmtu sè mətuhù wèŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa. ³¹ Fana kà də wèŋ wəp duk, bùusè wèŋ gha' njoroŋ sə wèŋ.

*Wu Dzeen-a Jisòs
Yi Dzeen Wu Sè'*

³² <<Ye də bə bum yè'sə, ɲwə nè yi cɛp fis-a jəja mɯwe' bwɪŋ də yi ɲwə àm fana mɯ nə kə duk fa yi sè' vɛ'nə mantombii Tè' àm mɯbu. ³³ Yà' ye sè' də a ye-a ɲga ɲwə nəmòk dzeen mɯ mantombii bwɪŋ də yi ka ɲwə àm yeŋ, ye də mɯ nə dzeen yi mantombii Tè' am nè yi mɯbu, nə də mù ka yi sè' riŋ.

*Mù Ka Fifi Jə Və,
Mù Jə Və Dze'
(Luk 12:51-53, 14:26-27)*

³⁴ <<Kà də wèeŋ tsərə də yusə mù a vè ɲgògù sə nze fɛeŋ nə jə və gu fifi duk. Mù a ka fifi jə vè, mù a jə vè fèk dze'. ³⁵ Mù a vè ɲgòlòkoksə mwe ɲgòlù bə tè' ye. Mo nè wà'ɲgwèeŋ ɲgòlù bə ma ye. Yɛp bwe wèeŋ nə lɯ bə malii awo sè'. ³⁶ ɲwə nè yi nə beŋ wuu nə ye sè' ɲwə nè mɯ nda'à wù. ³⁷ ɲwə nè wu dzəm-a tè' yo kè ma yo àlɛ nə casə mɯvè'nè wù dzəm mɯ, ye də wù ka yà'sə kəkùrè ɲgòye ɲwə àm yeŋ. Ye sè' də ɲwə nè yi dzəm-a mombam ye kè mo ɲwàɲwè nə casə mɯ ye də yi ka yà'sə kəkùrè ɲgòye ɲwə àm sè' yeŋ. ³⁸ ɲwə nè yi kà-a də yi bək jəŋ ntəeŋ ye ya yi be' lo mɯ duk, ye də yi ka kəkùrè ɲgòye ɲwə àm sè' yeŋ. ³⁹ ɲwə nè yi lap-a də yi nə tse' swe'e yòŋsə ye yi fana yi nə bisə nà'. ɲwə nè yi jə yòŋsə nə ɲje co yusə wà bùu mù fana yi nə tse' swe'e sə.

*Lələk
(Mak 9:41)*

40 <<Nga ηwè nəmòok jə-a weŋ nə də <Və bèboŋ>, ye də yi duk fa yà'sə bohòmù. Nə ye də ηwè nè yi duk-a mu də <Və bèboŋ> ye də yi duk fa yà'sə bohòŋwè nè yi à tum mu nə. 41 Nwè nè yi duk fa ηgà tsòhòbum Nwì də <Və bèboŋ>, bùusè nà'a ηgà tsòhòbum Nwì fana yi nə tse' lèlāk sè' co ηgà tsòhòbum Nwì. Nwè nè yi duk fa-a ηwè nè yi kèkurè m̀ulisè Nwì də <Və bèboŋ> fana yi tse' sè' lèlāk nè co ηwè nè yi kèkurè m̀ulisè Nwì. 42 Nwè nè yi fa-a bwe yè'e wèŋ mòk ηgàp ndzəp nè fifi də bùusè nà'a ηgà fàk àm fana mu tsok fa weŋ zìnə də kaco lèlāk ηgèŋgàŋ bisə yeŋ.>>

11

*Jon Tumsə Ngàa Fàak Ye
NgòFek Jisòs Yumok
(Luk 7:18-35, 10:13-15)*

¹ Mvèk nè Jisòs ànə tip wes ηgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə fana yi me'rə mvwe' yà'sə, nə lo. Yi à lòo, nə sə kə yə'rə bwìŋ m̀umvwe' ndaap pìriyà bùu Jus wèŋ, nə sə tsoho lo fa bwìŋ Ntirè nè Bèboŋ nə m̀umvwe' buk lak sè Galili sə. ² Anə geŋ Jon yuk bə bum sè Jisòs nè yi Nkum ηgà gèm bwìŋ nə à sə g̀u fana yi tirə gesə lo fa nà' yumok cùhù ηgàa fàak ye mok. Anə ye yè'sə ηga Jon nə cu mu ndapndzəmè. ³ Jon nə də yà'a kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ηwè nè wo à duk də yi nè vèə nə kè, vèes kək də yi cu ntòzok-ε?>> ⁴ A kè dzèeŋ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusè wèŋ yuk, nə ye sè wèŋ yə bə lis awèŋ. ⁵ Bùu sè wo à loho lis sə yə fe'lə bum sèmok, bùu

sè wo ànə sə ka gi sə gii. Ngàa kuturu wèn sə guŋ, bùu sə wo à loho ntu' wèn sə yuk fe'lə bum. Mù sə lòkoksə bwìŋ mvwe' kpa, nə sə tsoho fa ngàa jìŋ wèn Ntirè nə Bèboŋ nə sè'. ⁶ Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də, rɛŋsi bohòŋwè nè yi ka məmərè sə ntùu yi bùu mù tse' lok.>>

⁷ Wo ànə bwi ŋkwèn də wo lòo, fana Jisòs nə ye ngòtsòho fa bùu sə fo' yumok bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèn ànə lo ngəà fa' ngòkùk ja'a yà? A ye ngòkè ja'a ŋwè nəmòk nè yusè bwìŋ cèep, yi sə dzəm kɛ' gu yusè wo cep sə nduk à? Ka ɛ vɛ'nə yeŋ. ⁸ Ye də wèn à lòngòkè yə yè'sə yu yà ɛ? Anə ye də wèen kə ye ŋwè nəmòk nè yi à nitse' cəək sè bəboŋ à? Nə yeè nə sè' də nsàap bùu sə wo nigè cəək sè bəboŋ yè'sə kà ngəà cugè. Wo cugè ma mvmvwe' nto'o ŋkəŋkum wèn. ⁹ Ye də wèn ànə tesə lo yè'sə ngògù yà? A ye ngòkə yə ngà tsòhòbum Nwì à? N, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ngàa tsòhòbum Nwì nsàp nè wèn rì yàwèn anə laŋ. ¹⁰ Nà'a masinjà nè wo à còm nònɔsə bum mok ndzənə Nwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm də, <Yeè, mù tumsə lòmasinjà àm kè mantombii wù. Masinjà àm nə nə gɔ tsə'rə nònɔsə fa wu mandzè yo nə.> >>

¹¹ Fana Jisòs nə cep mali sèmok də, <<Mù sə tsè' wèn yusè zìnə də bwe sə wo à dzə wo sə nzenɡòoŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nè yi càsə Jon ngà bàptesə bwìŋ ntòdzə. Yi ye-a sè' vɛ'nə fana ŋwè nè də yi jə'rə càsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam gha' Jon nə. ¹² Ye jəŋ ghà nè Jon à sə tsòho, nə sə bàptesə bwìŋ tè ŋga'a, gaŋ ŋkum

Nwì sè sè ni fù ntu'ù bwìṅ bə ɲàṅ wùrìṅ. Bwìṅ sè lù mègù bə ɲàṅ ɲkuṅ nə kə ni fo'. ¹³ Lùuk Musì bə ɲgàa tsòhòbum Nwì wèṅ pwe' à sè cèp sè' bə nzak gaṅ Nwì yè'sə tètè ɲkuṅ Jon sə kə və ye maṅkwèṅ. ¹⁴ Nə ye də a ye-a də wèṅ dzəm bə zeṅ fana Jon nə yà'sə Alajà nè wo à tsòho də yi nè vè ntsə'mòk nə. ¹⁵ Ƴwè nè yi tse'-a ntu' ɲgòyuk bum fo', yi yuk.

¹⁶ <<Aco mu fuhù ɲgwì bù nè niè' nə yè'sə bə yà ɛ-ò? Wo yè'sə co bwe mok sè wo tə muntèṅ, nə sə duk fa ɲge' awo sè bə yà'wèṅ ɲàhagè jap də, ¹⁷ <Vès yəm ɲkii sè wo figè ɲwàṅwè fo', wèṅ kà dzeṅ nə kà. Vès yəm ɲkii kpə, wèṅ kà mbeṅ sè kom lok.> ¹⁸ Mù duk ve'nə bùusè Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zuzə. Bwìṅ à yə ve'nə wo də yi tse' yòṅsè ze' ndzə ni' yi anə. ¹⁹ Mùu mo ɲwè, mù a vè yàm, mù sə zu beṅ, nə sə no rùk sè'. Fana bwìṅ a yə ve'nə, wo duk də, <Wèṅ ye ɲgà no jùhù rùk bə tà zu bum kà ze' mòok nè'.> Wo to mu də ɲge' ɲgàa gù bup bə ɲgàa ko mbàam tas wèṅ. Mègù də yumok kè lègè ɲkuṅ bwìṅ riṅ də a bèboṅ kè bup àɛ.>>

²⁰ Yà'sə à mèe, Jisòs ye ɲga'a ɲgòyàk buhu lak sè yi à gù maṅgəṅgèṅ ye fo', wo ye nə kà bup awo ɲkwèṅ bwìṅ fa sə. ²¹ Yi sə cep də, <<Lak Corazi bə lak Bèsadà, wèṅ cu bup. Mù duk ve'nə bùusè bùu lak Tayà bə Sidòn wèṅ ànə ye-a nsàap bum sè mù à gù tsè' fa weṅ yà'a wo bwèɛ wo a kupsə laṅ. Á ye-a wo də wo a ni gàa cək, nə yok və ɲgònitsè' də wo kəàcù laṅ. ²² Mù sə tsè' weṅ də nùmbu sak nzak nè kè dzèṅ, Nwii nə koksə ghak manziṅ bohòbùu lak Tayà bə Sidòn

nə nonʂə wèŋ yè'e. ²³ Wèŋ bùu lak Kàpanùm, wèŋ sə nè ni' co də wèeŋ nə kok lo mabu à? Wèeŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vɛ'ɛ bòn. Bum manʒəŋgèeŋ sè wo à gù yà' bohòwèŋ yà'a ànə ye-a mvwe' lak Sodòm də bwèɛ lak awo sə cu mali niè' ntòfo'. ²⁴ Mù sə tsə' wèŋ də nùmbu sak nzak ye nùu, Nwii nə koksə ghak manziŋ bohòbùu lak Sodòm wèŋ nə nonʂə wèŋ.>>

*Və Bohòmù
Nga Wu Cum Yoŋsə
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Mvək ànə à ye fana Jisòs cep fis də, <<Mù kwasə wu-o, Tè'. Tà mabu bə nè sə nzeŋgòn ba fo'. Wù a swihi gesə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərè nə ye bùu sè aco wo rɛeŋ bum wèŋ, nə niŋtsok fa yà' bohòbùu sè wo co bweŋke' wèŋ. ²⁶ Hòli, mù kwasə wu Tè', bùusè yà' bòkok wu sə vèə wù də wu gu yà' vɛ'nə.>> ²⁷ Yi cep fe'lə sè' də, <<Tè' am a fa bum pwe'fo' ndzə bohòmù. Nwè nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù Tè' nə. Nwè nəmòk ka Tè' nə sè' riŋ. Rì mègù yi mwe nə, nə ye bùu sè mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə. ²⁸ Wèŋ sè wèŋ fàak, nə wo sə, wèeŋ və bohòmù. Wèŋ sè wèŋ bək bum sè rərwi', wèeŋ və bohòmù sè' ya mu gu wèŋ, wèŋ yoŋsə. ²⁹ Wèeŋ yuŋ nsàp mandzè njàm, nə sə yə'rə jəŋ bum bohòmù. Busè mu fùè, nə tse' ntum nè bəboŋ. Wèeŋ gu-a vɛ'nə ya wèeŋ nə yoŋsə. ³⁰ Busè mandzè àm ka guguŋ yeŋ, nə ye sè' də bum sè mu nə naaŋ mu tuhù wèŋ sə fufup.>>

12

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzè (Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ sə gi ca mvwe' nzum nzaŋ bùu mok wèŋ. A ye nga nje sə ya ngàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo ye ngòkɔp tu nzaŋ mok də ya wo zɔ. ² Bùu mok wèŋ à ye fo', nga wo bùu Faràsi. Wo ànə ye mvəsə yà' gù vɛ'nə fana wo cɛp bohòJisòs. Wo duk fa nà' də, <<Ngàa fàak yo wèŋ sə gù yusə lùuk avès ka vɛ'nə dzəm. Wo sə kɔp nzaŋ nùmbu dzè bùu yà?>> ³ Jisòs buuŋ duk fa wo də, <<Wèŋ ka yusə Devid bə bùu ye wèŋ à gùu nga nje ya wo yà'a ndzənə ŋwàk taŋ yuk à? ⁴ Mù sə də mvə'nə nje ànə yaŋ wo, bə bùu ye wèŋ kə ni munda'à Nwì, nə yep zɔ ntuk brɛɛd sə wo à nòŋsə ngòkùksə Nwì fo' yà'a. Nga ànə ye də kaco ŋwè zɔ lok fuk brɛɛd ànə yeŋ, tse'nga zɔ mègù nà' ngàa fa satikà' wèŋ. ⁵ Mòok sè' də wo à còm ndzənə ŋwàk lùuk Musi də a dzɛŋgè nùmbu dzè fana ngàa fa satikà' wèŋ sə gù fàk mɔ nda'à Nwì, nga lùk sə kà vɛ'nə dzəm, nə kà nzak fo' tse'. Wèŋ ka yà'sə sè' yuk yuk à? ⁶ Mù də mɔ tsok weŋ də yumook yè' sè' yà' yam ghak ndap Nwì nə. ⁷ Anə ye-a də wèŋ rì yusə Nwì à cèp də yi kwa ghak nga bwìŋ sə koksə manziŋ nə nòŋsə nga wo sə fa yi satikà'. Wèŋ ànə rɛɛŋ-a ncèp ènə bwèrɛ də wèŋ ka bùu sə wo ka jòn gu də wo buɔ duk fa. ⁸ Yusə də mùu mo ŋwè, mɔ Tà nè mù tse' nàŋ bə nùmbu dzè nə mù.>>

Nwè Nè Yi A Kpɛ Bo Ma Mò'fis
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Anə geŋ, yi ye'e me'rə fa'nə, nə kə ni məmɔwə' ndap piriya awo mòk. ¹⁰ Nwè nəmòk à ye mbwa nè bo ye à kpɛ ma mò'fis. Bùu sè fo' sè fek Jisòs duk də, <<Co lùk ka dzəm də wo luŋsə ɲwè numbu dzè dzəm à?>> Wo ànə sè fek yi vɛ'nə də ya wo ko yi bə nzak də yi gù fàk numbu dzè. ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A fɛɛŋ ndà nè yi tse'-a nsùŋga ye mò'fis, fana nà' gbɛ ni sənə wɛ ɲga a numbu dzè, yi me'rə nà' ca, nə kà nà' sè fis-ɛ? ¹² Wèŋ rì yàwèŋ sè' də yòŋsə ɲwè gɛ ghak nsùŋgaŋ. Sə tsè' yà'sə də aco ɲwè gɛ li bèboŋ numbu dzè anə.>> ¹³ Fana yi bùuŋ duk fa ɲgà' nè ɲgà bo bɛp nə də nà'a nɛp fis yak kwɛŋ nà' sə. ɲgà' nə nɛp fis yà', fana yà' gɛŋ sè' co ma mòk nə. ¹⁴ Bùu Faràsi wèŋ à yə vɛ'nə, wo lo yàwo ɲgòkè cu kwe' mətuhù yi mvè'nè wo nə zə yi.

¹⁵ Jisòs ànə riŋ bə zeŋ fana yi coho me'rə fo'. Bwìŋ à yù lòi sè' wùriŋ fana yi gɛ wo yiyaŋ awo me pwe'. ¹⁶ Yi tipse yà'wèŋ sè' də kà də yà'a gɛ co bwìŋ riŋ bə bum sè' yi sè gù sè duk. ¹⁷ Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə də ya bum sè ɲgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Izayà nà'a à cèep bùuŋ və zìnə. ¹⁸ Yi à cèp də Nwì à duk də, <<Nè'e ɲgà fàk àm nè mù a cokfis yi. Mù dzəm yi wùriŋ, ntəm àm sə kwa bohòyi sè' wùriŋ. Mɛ nə fa yi yòŋsə àm sè', ya yi tsoho lo fa buhu lak sè sə nzeŋgòn sə pwe'fo' mvè'nè mù sə sak. ¹⁹ Yi nə kà cù

sə fenè, nə kà bwìŋ sə mandzè bə nàŋ sè'
ko ke'cà.

²⁰ Yi nə ye fùè bohòbùu sè wo jì nàŋ, nə sə gu
bèboŋ bohòbùu sè wo ka tətəsè tse'.

Yi nə təəŋ megu ve'nə, nə kà tenjè
tètè zìnə ye nə nè ghak lì ntsə'mòk.

²¹ A nə ye ve'nə fana, bwìŋ pwe' nə naaŋ megu
tu mok bohòyi.>>

Wo Dək Də Jisòs Tse' Nàaŋ Ze'

(Mak 3:22-30; Luk 6:43-45, 11:14-23, 12:10)

²² Anə geŋ, bùu səmok wèŋ jəŋ və fa Jisòs ŋwə
nəmòk nè yi à loho lis, nə kà cù sè' sə cèp. Yi à ye
ve'nə bùusè yi à tse' yòŋsè ze' mòk ndzə ni'i yi.
Jisòs à gaŋsə ŋwə ènə. Lis ye sə à mùhu fana yi
cep fe'lə cù sè'. ²³ Ngo bwìŋ nè à ye fo' nə pwe' à
mərə bə nsàp yu nè Jisòs gù nə. Wo sə fek ke'ca
fo' dək də, <<Ŋwə ènə ŋgwàaŋ yi nè wo à dək
də liŋ yee nè ye də Mo Devid* nə àlɛ-ò?>>

²⁴ Bùu Farasi wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo
dək də, <<Yi be' fisgè ze' bə nàaŋ sè a fagè yi yà'
ŋkum ze' wèŋ, nè liŋ yee Bezebù nà'a.>> ²⁵ Jisòs
à rì yusè wo sə tsərə sə, fana yi dək fa wo də,
<<A ye-a ŋga lak mok gà'a zəzok, nə sə lə mòk
bə mòk, fana lak yà'sə yà' kà tètè cu. Nə ye sè' də
buk lak mòk ga'a na bə bəp zəzok, nə sə lə mòk
bə mòk, nà'a nə gbə sè' ghà nə. A ye-a sè ndap
ŋwè, yà' megu sè' ve'nə. ²⁶ Ye də a ye-a ŋga Satà
be' fis ze' nə Satà nə ye də yà'sə sə niŋtsok də
wo ka yà'sə cù mò'fis yeŋ. Ye də gaŋ Satà sə nə

* **12:23** 12:23 Bùu Jus wèŋ à rìŋ də ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, nè
tesə bohòŋgwi bù Devid. Nà'a njo nè wo à sə fek də Jisòs mo
Devid àlɛ nə.

gbu mvèk mwejo. ²⁷ A ye-a dè mù sè bɛ'fis ze' bə ɲàaŋ Bezebù fana bùu awèŋ wèeŋ bɛ'fisgè yàwo bə ɲàaŋ sè ndà? Nsàp fàk bùu awèŋ nə, sə nitsè' duk də wèeŋ bə jòn. ²⁸ A ye-a dè mù sè bɛ'fis yà' bə bo sè Nwi fana ye də gaŋ ɲkum sè Nwi sə yà' kuəp vè bohòwèŋ laŋ. ²⁹ Kaco ɲwè nəmòk ni to munda'à ɲgà ɲàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ɲga yi ko kì nòŋsə to ɲgà ɲàŋ nə bə kù ɲkuŋ yi ni to ndap nà' nə.

³⁰ <<Nwè nè yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi ɲwè nè yi sə bèn mɛ. Nwè nè yi sə kà-a vesi bəbɛ' tɛ'e benè, ye də yi sə sèsə ye sèsə. ³¹ Mù sə tsè' wèŋ də nsàp bɛp nè ɲwè gù nà' kè yi cèp cèepə àlɛ' pwe', aco wo nè swi fa yi nà'. Megu də kaco wo nè swi fa yuk ɲwè nè yi bɛpsə liŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nə yeŋ. ³² A ye-a ɲga ɲwè nəmòk cèp yumok sè bɛp bə liŋ am, mùu mo ɲwè fana aco wo nè swi fa yi yà'. Nwè nè yi cèp-a ye yusè bɛp bə liŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nə fana wo nè kà yi yà' swi yuk fa mvèsè nè mvèsè.

³³ <<Wèeŋ riŋ də wu tse'-a tu nè bəboŋ fana ye də tu nə zəm sè' nto'o sè bəboŋ. A ye-a ɲga tu nə nè bɛp, ye də nto'o ye sə nə ye sè' sè bɛp. Wo riŋgè tu bə nsàp nto' nè yi sə zəm. ³⁴ Wèŋ ɲgwi bwìŋ no, wèŋ tsəm də aco wèŋ cèp yusè yà'a bəboŋ yè'sə va ɲga wèŋ bɛp vɛ'nə-ɛ. Cùu ɲwèe cèp fis mègù yusè yà' rwiŋ cu sə ntuà yi. ³⁵ Nwè nè yi bəboŋ, lòksəgè yusè yà'a bəboŋ, nə sə fis və sè' zeŋ. Nwè nè yi lòksəgè ye bɛp, fis vègè ye sè' bɛp sə. ³⁶ Wèeŋ riŋtse' pap duk də, numbu nè wo nè sak bwìŋ, ndàaŋwè pwe' nè sak bə ncèep sè yà' à tesə yuk kè cùhù ɲgèŋgàŋ pwe'fo',

a dzəm ye sè yi à cèp basə wà pwe'. ³⁷ Wo nè sak ndàanwè pwe' bə yusè yà' tesə tsə sè' kè cùhu yi. Anə ye zeŋ sè yà'a nə gũ wu, wù gbũ nzak, kè ka' àlɛ.>>

Bwìŋ Dzəm NgòYə Maŋgəŋgèŋ
(*Mak 8:11-12; Luk 11:29-32*)

³⁸ Ngàa yə'rè fa bwìŋ lùk bə bùu Faràsi mok wèŋ à duk fa Jisòs də wo dzəm də nà'a gũ niŋtsok fa wo yu maŋgəŋgèŋ ya wo ja'a nə riŋ də yi tse' nàan sè Nwì a fa yi àlɛ. ³⁹ Jisòs də, <<Kàcò! Ja'a na yòo mvè'nè bùu sè nŋa'a yè'e bup, nə kà Nwì sè' rì-è. Wèŋ fek mu də mu gũ yu maŋgəŋgèŋ, mu nə kà nà' gũ. Maŋgəŋgèŋ nè wèŋ nə ye nə mègù nè nà' à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jonà nà'a. ⁴⁰ Mvè'nè Jonà à cu sè vèə fuk maràŋ tɛ' ndzəmè sè' tɛ' yà'a, mùu mo nŋwè, mu nə cum sè ntònze sè' vɛ'nə. ⁴¹ Numbu nè Nwii nè sak nzeŋgòn fana bùu lak Nenevì wèŋ nə lokok sè', nə cep fis də wèŋ sè niè' yè'e wèŋ gbù nzak. A nə ye vɛ'nə bùusè Jonà ànə tsoho fa bùu Nenevì wèŋ fana wo kupsə, nə bwi fa bup awo nŋkwèŋ. Nə ye də yumook yè' sè yà' yam càsə Jonà nə. ⁴² Numbu nzak nə ye sè', nŋkum nè yi nŋwàŋwè nè yi à tesə vè mvwe' lak Sibà nà'a nè lòkok sè' mu tuhù wèŋ, nə cep fis sè' də wèŋ gbù nzak. Anə ye vɛ'nə bùusè yi à lòkok haan mvwe' sè sèsap wùriŋ nŋgòkè yu'rə ncèep nŋkərèə sè Sòlomù à sè cèep. Nə ye də yumook yè' sè yà' gũ ghak Sòlomù nə.

Mvè'nè Yòŋsè Nè Bup Lògəə, Nə Sə Bwi Və
(*Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26*)

⁴³ <<A yegè dè a ye nga yòṅsè ze' tesè mè'rə-a ṅwè, yi gí jàm dzonj ke' mvwe' nze nè jì ndzəp nà'a ṅgòláp mvwe' ncum. Yi kà mvwe' ncum sè yə, ⁴⁴ fana yi tsərə dè, <Mɛ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nè mù a tesə vè fo' nə.> Yi bwìṅ foho vè fo' fana yi yə nga nà' nòwà, nga wo kùrə rɛṅsə nòṅsə nà' bèboṅ làaṅ. ⁴⁵ Fana yi lo, nə kə to jəṅ vè fe'lə yòṅsəə ze' mok sè wo bɔp càsə yi wèṅ sàmba, wo kə ni cum fo'. A ye vɛ'nə fana yà' bɔp wesə bohòṅwè ènə mok maṅkwèṅ nə noṅsə mvè'nè à ye to mantombi. A nè kə ye bohòwèṅ bùu sè bɔp sè ngà'a yè'e sè' vɛ'nə.>>

Ma Nə Ye Bwema Jisòs

⁴⁶ Yi ànə sè cep mali bohòbùu sè wèṅ ntòvɛ'nə fana ma ye bə bwema ye wèṅ kə təəṅ sè mbi də wo dzəm də nà'a və bə yà'wèṅ cep yu səmok. ⁴⁷ ṅwè nəmòk tsok yi də, <<Ma yo bə bwe ma yo wèṅ tə sè mbi də wenə wèṅ cep.>> ⁴⁸ Fana yi fek ṅwè nè nà' tsè' yi nə də, <<Ma am bə bwema am wèṅ ndà wèṅ?>> ⁴⁹ Yi niṅ gesə lo ṅgàa fàak ye sè wèṅ bə bo, nə sè cep də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am wèṅ sə. ⁵⁰ ṅwè nè yi gɛ-a yusè tè' àm mubu sə dzəm sə, ye də yi yà'sə moma am, nə ye njè' am, bə ma am sè' yi.>>

13

Gbɛ' Ngà Bì Ngwii Bum (Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Jisòs à tesə tsə munda'à sè' nùmbu ànə, nə kə cum ṅgɛ ndzəp Galili. ² Bwìṅ kə maṅ mvwe' sè yi cu sè wùriṅ, fana yi ni cum ye sə mok sənə

ngwes mòk. Bùu sè wèŋ pwe' təŋ yàwo ma mɛ mfèŋ. ³ Yi sè tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkùuŋntèŋ bə gbɛ'. Yi à cèp mòk də, <<Ŋgà bì ŋgwii bum mòk à lo də yi kə ŋwə ŋgwii bum mok. ⁴ Fana mvè'nè yi à sè ŋwè yà', mok gbɛ ŋgɛ mandzè fana swiŋ wèŋ kə te'e zɛ lo yà'. ⁵ Ŋgwii mok gbɛ mvwe' nze lis. Ncàk kà fo' ŋkùuŋ ye fana yà' to, nə kà mandzè ŋgòsòŋgàŋ tse'. ⁶ Nùm à to kok fana yi tɛŋ zə yà'. Mvè'nè yà' ànə ka ŋgàŋ bəbɔŋ tse' fana yà' kpɛ. ⁷ Ŋgwii mok gbɛ yàwo mvwe' ndik sè bə njàk. Ndik sè kuk, nə lim te'lə tse' yà'. ⁸ Mok à gbɛ yàwo mvwe' nze nè bəbɔŋ, nə zəm ŋgwì. Mok zəm wùriŋ co ŋkù mò'fis, mok hum ntùŋfu, mok hum tɛ'. ⁹ Ŋwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a.>>

*Jisòs Tsè' Njo Nè Yi Cèp Bum Bə Gbɛ' Nə
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Anə geŋ, ŋgàa fàak ye sè wèŋ kə fek yi də, <<Wù sè cèp mègù bohòwo bə gbɛ' bùu yà?>>
¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ duk də, <<A bùusè wo ka yàwo mandzè nè Nwì a fa wo co wo rɛɛŋ bum sè yà' cu swihi mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sè tse'. Nwì à fa weŋ yàwèŋ mandzè ànə laŋ. ¹² Yusə də, ŋwè nè yi tse'-a yumok, Nwii nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' ŋkùuŋntèŋ. Nə ye də bohòŋwè nè yi ka ye yumok tse', Nwii nə jəŋ fis gesə lo moòm nè yi tse' nə fo'. ¹³ Njo nè mù sè cèp bohòwo bə gbɛ' nə də bùusè wo tse' lis, nə kà bum sə yə, wo tse' ntu', nə kà bum sè' sə yuk. Wu tsè'-a wo yumok, wo kà sè' rɛɛŋ. ¹⁴ Ye də bum sè

ngà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Izayà à cèp yà'a kè kùrè zìnə mətuhù wo. Yusè yi à cèp sè də, <Wèeŋ nə yuk bum, nə kà yà' rɛɛŋ yuk, Wèeŋ nə sə kək, nə kà yə.

¹⁵ Busè ntum bùu yè'sə wèŋ a gu bup laŋ.

Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sè'.

Ka-a vɛ'nə yeŋ də bwèrɛ wo yə rì bə lis awo, nə yuk bə ntu',

Fana nə rɛɛŋ sə ntuu wo,

Ya wo buuŋ və bohòmù, mù luŋsə wo.>

¹⁶ Fana rɛŋsi bohòwèŋ bùusè lis awèŋ sə yə fana ntu' awèŋ sə yuk bum yo. ¹⁷ Mù sə tsə' wɛŋ yè'e yusè yà'a zìnə də ngàa tsòhòbum Nwì bə bùu sè wo kəkùrè bohòNwì wèeŋ vɛ'ɛ wùriŋ sè wo à dzəm co wo ye ja'a bum sè wèŋ sə yə yè'e, nə kà mandzè nə tse'. Wo dzəm sè' co də wo yuk bum sè wèŋ sə yuk yè'e, nə kà sè' yuk.

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbù'

Ngà Bì Bum Nə

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ <<Wèeŋ yuk-a ngà'a mvè'nè mù nə tsok rɛŋsə gbù' ngà bì bum nə. ¹⁹ Nwèe yuk ncèp gaŋ ŋkum Nwì, nə kà bə zeŋ rɛɛŋ fana ze' nə və, nə kə jəŋ fis lo yusè wo bì yà' sə ntuu yi sə. Nà'a yà'sə ŋgwii sè yà' à gbù ŋgu mandzè sə. ²⁰ Ngwii sè wo à ŋwè yà' fana yà' gbù mənə nze nè a fo' bə lis nə, a ŋwè nè yi yuk ncèp nə fana yi kwa boŋsə toho bə zeŋ vɛ'ɛ wùriŋ. ²¹ Fana nà' kà ngàŋ sə ntuu yi sò. Yi təəŋ moòm ghàr. Ghà nè ngə' və bohòyi gbù gɛsə lo fo'. ²² Ngwii sè wo à ŋwè yà' mvwe' ndik sè bə njàk sə, nà'a yi nè yi yuk ncèp nə fana bum nzeŋgòn nə ye ntum

nè ngòtse' ghàk wèŋ kə lim te'lə tse' ncèp nə fana nà' kà zəm. ²³ Nə ye də ngwii sè yà' à gbù məmuvwe' nze nè bəboŋ sə ɲwə nè yi yuk ncèp nə, yi rɛɛŋ bə zɛŋ. Fana yi zəm ngwii ghà mòk ɲkà mò'fis, mok hum ntùŋfu bə hum tɛ' wèŋ.>>

Jisòs Màk Gbu' Tɛ'
Mvə'nə Gaŋ ɲkum Sə Məbu Cu
(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

²⁴ Yi à tsè' fa fe'lə yà'wèŋ gbù' mòk sè' də <<Aco wo fə'rə kok gaŋ ɲkum sè məbu sə bə ɲwə nəmòk nè yi à kə bi ngwii bum sè bəboŋ mə nzuù yi. ²⁵ Yi ànə sə noon dzəm lo fana ɲwə nəmòk nè nà'a bènɲè yi kə bi ɲgaŋ sè bɔp sè yà' səsə nzaŋ mvwe' nzaŋ sè yi anə bi sə. Yi bi ɲgaŋ sə vɛ'nə fana yi bɛ' mandzə ye, nə lo yuye. ²⁶ Ghà nè nzaŋ sə à kùk tètè nə ye ngòfis tu fana ɲgaŋ sə lokok sè'. ²⁷ Bwe ɲgàa fàak ɲgà nzum nə kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bi mɛgù mə nzuù wù ngwii bum sè bəboŋ àlaa. ɲgaŋ sè bɔp nə vè nə fo' fò?> ²⁸ ɲgà nzum nə duk fəsə fa wo də, <Gù yu yà'sə ɲwə nəmòk nè yi ka mə dzəm.> Wo fek fe'lə yi duk də, <Ye də wù dzəm də vès lo kə co'rə mak yà' à?> ²⁹ Yi dzeen də yi ka dzəm. Yi də bùusè aco ghà nè wo sə də wo cok mak ɲgaŋ sə fana wo co'rə bɔpsə nzaŋ mok bə ɲgaŋ sè yà' səsə nzaŋ sə. ³⁰ Mè'rə yà'a kuk mvwe' mò'fis vɛ'nə tètè mvək nè ngòkup yà' kə dzeŋ. Mvək ànə dzèŋ nùu fana mə tsok fa ɲgàa kəkup sə wèŋ də, <Wèŋ co'rə be'lə to ntòŋgaŋ sè bɔp yà'a mvwe' mò'fis, nə kiŋ yà' bə mbək bə

mbèk ya wo tɛŋ yà'. Nə tsok wo sè' də wo kɔp naaŋ gesə fa mɛ nzaŋ sə mɛ tà'a mɛ.>>

³¹ Jisòs à tsè' fa mali wo gbɛ' mòk sè də, <<Gaŋ ŋkum sè Nwì sə co ŋgwì tɛ nəmòk nè wo to nà' də mostà, nè ŋwè nəmòk à kè bì nà' mɛ nzuù yi.

³² Nà' jə'rə càsə ŋgwii bum sè wo bìgè mɛ nzuù pwe'fo' yi. Ghà nè nà'a kùuk, nà' yam casə mok sə pwe'fo' sè' yi. Nà' buuŋ tɛ nè ghaŋ wùriŋ. Swiŋ wèŋ və, nə sə kə ci ndap awo mɛnə ntaŋ ye sə.>>

³³ Yi cep fe'lə gbɛ' mòk də, <<Gaŋ Nwì sə co yis sè ŋwàŋwèe jəgè yà', nə gesə sənə tasàa mfòŋ tɛ', nə top yà' tètè yà' kok pwe' yè'e.>>

³⁴ Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə tsòho fa gù bùu sə wèŋ yà' bə gbɛ' bə gbɛ'. Yusè co yi à tsè' fa wo jì gbɛ' à ka yeŋ. ³⁵ Yi à gù vɛ'nə ya yusè ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp bə liŋ ŋgà gè m bwiiŋ buuŋ və zìnə. Yusè yi à cèp sə də,

<<Mɛ nə muk cùu am, nə sə cep bum lòoŋ fo' bə gbɛ' bə gbɛ'.

Mɛ nə cep bum sè mvè'nè nzeŋgòŋ à yè yèe, yà' sə cum megu mvwe' sèswihì.>>

³⁶ Anə geŋ, yi me'rə kwe' bù nè fo', nə ni lo yuye mɛ nda'à. Ngàa fàak ye wèŋ a bɛ' lòyi fo', nə sə fek yi də nà'a tsok reŋsə fa wo gbɛ' nè də wo à bì ŋgaŋ sè bɔp mvwe' nzum nà'a.

³⁷ Yi sə tsòho reŋsə fa yà'wèŋ duk də, <<Ŋwè nè ŋgà bì ŋgwii bum sè bèboŋ sə, a mɛu mo ŋwè. ³⁸ Nzum sə nzeŋgòŋ nə, ŋgwii sè bèboŋ sə, a bùu sè wo cu yàwo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə fana ŋgaŋ sè bɔp sə yàwo bùu sè wo cu yàwo ma nè ze'. ³⁹ Ŋwè nè yi à bì ŋgaŋ sè bɔp sə, a ze'

nə bə tu ye. Mvək nè ɲgòkɔp bum sè wo à bì sè yà'a nzenɲòɲ nə mvè'nè nà' mée, fana ɲgàa kɔp bum sè yà'sə masinjàa Nwì wèɲ. ⁴⁰ Mvè'nè wo à benə ɲgaɲ sə, nə tɛɲ yà' yà'a, anə ye nùmbu nè nzenɲòɲ nə mè sè' vɛ'nə. ⁴¹ Mùu mo ɲwè, mə nè tumsə masinjàa am ɲgòtɛ'e fis yusè yà' cu mvwe' gaɲ sə, sè co yà' jəɲ və bɔp, nə ye bə ɲgàa gù bɔp wèɲ pwe'fo'. ⁴² Wo swekfis wes wo vɛ'nə fana wo kə mak gesə lo wo sə mvwe' sè mis sə kɔə. Yà'a mvwe' sè bwìɲ nə sə waɲ, nə sə zɔ nzòɲ fo'. ⁴³ Nà'a sè' mvək nè bùu sè wo yàwo kəkɔrè ma nè Nwì wèɲ nə sə to rɛɲ co nùm mvwe' gaɲ tɛ' awo. ɲwè nè yi tse'-a ntu' ɲgòyuk bum bə zɛɲ, yi yuk a.

Jisòs Cèp Fe'lə Bə Nzak Gaɲ ɲkum Sè Mùbu

⁴⁴ <<Gaɲ sè Nwì sə yà'a co yumok sè yà' gù nteɲ sè yà' à swìhi nòon mvwe' sə mok. ɲwè nəmòk anə kə ye yà' fana yi ses lok yà'. Yi kwa vɛ'ɛ, nə kə caɲ seɲ bum sè yi tse' pwe'fo', nə kə ywìɲ jəɲ nzum sè mvwe' yà'sə.

⁴⁵ <<Gaɲ sè Nwì sə yà'a sè' co ɲgà gì gii nteɲ nè yi à sə làp nsàp lis mòk nè wo togè nà' də perèl. ⁴⁶ Yi ànə ye perèl nè mò'fis nè nà' gù nteɲ fana yi lo, nə kə seɲ bum ye sè yi tse' sə pwe'fo', nə kə ywìɲ nà' bə zɛɲ.

⁴⁷ <<Gaɲ sè Nwì sə sè' co ram mòk nè wo màk gèsə nà' sə ndzəpè fana nsàap fuk kwəəɲ ni ca zəzok zəzok nduk. ⁴⁸ Nà' ànə rwiɲ fana wo fis lo nà' mə mfɛɲ fana nə cum nze, nə ye ɲgòtɛ'e yà'. Wo sə swèk gèsə lòsè bèbɔɲ sənə yumok, nə sə fis mak sè bɔp sə. ⁴⁹ Nùmbu nè nzenɲòɲ

mèe, anə ye sè' ve'nə. Masinjàa Nwì wèeη nè wèə, nə kə gapsə fis bùu sè wo yàwo kəkurè ma nè Nwì bə sè wo ka yàwo kəkurè yeη wèη zok. ⁵⁰ Wo mak gesə lo bùu sè wo ka kəkurè yeη sə mvwe' nəmòk nè mis sə kəə ca. Yà'a mvwe' sè ηwèe nə sə waη, nə sə zə nzòη ca.>>

⁵¹ Yi fek yà' də yà' rɛeη bə bum sè yi cèp yè'sə pwe'fo' laη àɛ. Wo də hòli. ⁵² Yi tsok fa fe'lə yà'wèη də, <<Ye də wèη rì də ηgà yə'rè lùk nè yi a bùuη də mɯ yə'rə yi mvè'nè gaη sè Nwì cu, yi co ηwè nəmòk nè yi tse' tàap ye. Aco yi fis və to bum sè zəm mɯ tà'a yi, nə fis sè fi sè'.>> ⁵³ Jisòs ànə cep wes gbù' yè'sə fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bùu Lak Jisòs Wèη Bèη Yi
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵⁴ A kè dzèη la'à yi fana yi kə yə'rə bwìη mɯmvwe' ndaap pìriyà àwo wèη. Wo à mərə ve'ɛ wùriη, nə sə cep duk də, <<Nwè nè'e a jə nsàp ηkərè nè'e nə ye nsàap fàak sè yà' gɯ wùriη yè'e fòve'nə-ɛ? ⁵⁵ Nè'e ka mo kapindà nà'a yeη-è? Nè'e ka yi nè wo to liη ma ye də Mèri nà'a yeη-è? Jem bə Jòsep bə Saimù nə ye Judàs wèη ka bwema ye wèη yeη nè? ⁵⁶ A cugè fɛeη ka sè' ves njè' ye wèη pwe' yeη nè? Aco yè'sə ye ve'nə va?>> ⁵⁷ Fana wo kà yi mok dzəm. Anə geη Jisòs nə tsok fa ye yà'wèη də, <<A yegè də wo jəgè ηgà tsòhòbum Nwì ma nè yi lòfòpwe' co ηwè. A kè dzèη mvwe' lak ye, nə ye mɯ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə.>> ⁵⁸ Yi à ka fàak sè yà' gɯ fa'nə ηkùuη gɯ bùusè bùu sè fo' sə wèη à ka dzədzəm sə ntùu wo tse'.

14

Kpɛ Jon Ngà Bàptesè Bwìŋ (*Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14*)

¹ Ghà ànə à ye, ñkum Heròyuk bə bum sè Jisòs sə gùu sə. ² Herònə duk fa ncinda'a ye wèŋ duk də, <<A Jon ngà bàptesè bwìŋ, yi a tesə vè fe'lə mvwe' kpɛ yà'sə laŋ. Nà'a njo nè yi sə gù to bum maŋgəŋgèŋ sə.>> ³⁻⁴ Yusə də Heròà fis jə ngwe moma ye Filip. Yi ànə gɛ vɛ'nə fana Jon sə dɛhɛ gəgɛŋ fa yi də, <<Ka bèboŋ bohòwù ngòjə ŋwà ànə co ngwe yo yeŋ.>> Ànə ye vɛ'nə fana Hèrodiyà ngwe Filip nə fimsə mis tètè Herònə ko nisə Jon ndapndzəm. ⁵ Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana yi sə wəp sè' bɛusè bwìiŋ dukgè də Jon nə ngà tsòhòbum Nwì.

⁶ Numbu nè wo à dzə Herònə à dzèŋ sèmok fana mo Hèrodiyà nə nè ngwèŋgwèŋ à kè kà dzeŋ mvwe' sè bwìŋ à mà cu sə. Yi kaŋ vɛ'ɛ tètè ni' boŋ Herònə. ⁷ Herònə keŋ də yusè nà' dzəm yà' pwe'fo' yi nə fa tsoŋ nà'. ⁸ Mvè'nè ma ye tip yi fana yi duk fa Herònə də, <<Fa mɛ tu Jon ngà bàptesè bwìŋ nà'a ŋga'a feŋ mɛnə tasà.>> ⁹ Manziŋ à ko ñkum nə vɛ'ɛ wùriŋ. Fana njo nè yi anə keŋ to laŋ, nə ye fe'lə sè' bɛu bɛu sè wo mà fo' sə fana yi duk də yà'a kə jəŋ və fa nà'. ¹⁰ Yi à tum lòo, wo kə gwe' tiŋ fis tu Jon mɛ ndapndzəmè anə. ¹¹ Wo jəŋ və yà' mɛnə tasà, nə kə fa mɛŋwà nə. Yi jəŋ yà', nə jəŋ lo fa ma ye. ¹² Ngàa fàak Jon nə wèŋ à kə jə vèŋ ni' ye nə, nə kə tuuŋ nà'. Wo à tuuŋ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.

¹³ Jisòs ànə yuk vɛ'nə fana yi ni ɲgwes mòk, nə lo mvwe' mòk sè bwìɲ fo' bùè. Mfèɲ bù nə ànə yuk vɛ'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kʉəp fo' pwe', nə yuɲ lo yi sè' bə kù. ¹⁴ Yi à kè tesə ɲgʉ ndzəp fana yi ye bwìɲ vɛ'ɛ nduk nè nduk. Ntəm ye rwiɲ bə manziɲ fana yi gʉ mesə fa sè wo tse' yiyaɲ, yiyaɲ awo sə.

Jisòs Fa Bwìɲ Ncùhù Tàɲ ZɁZɁ
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

¹⁵ Nùm à co fana ɲgàa fàak ye wèɲ və bohòyi, nə kə duk fa yi də, <<Yè'e mvwe' sè bwìɲ kà fɛnə cugè, nùm nə coònə sè' laɲ. A bəboɲ də wu duk bùɁ yè'e wèɲ lo ndzə ntòlak, nə kə ywiɲ zʉ yumok nja.>> ¹⁶ Jisòs duk ye də, <<Yà'wèɲ nə kà lò. Wèɲ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>> ¹⁷ Wo duk fa yi də, wo tse' mègù ntuhu brəd tàɲ bə fuk ba nè ba. ¹⁸ Yi də yà'a jəɲ və fa yi yà' fɛn. ¹⁹ Anə geɲ yi duk fa bùɁ sə wèɲ pwe' də yà'a cum nze mənə ɲgaɲ. Yi jəɲ kotse' ntuhu brəd sè tàɲ nə ye fuk sè ba sə, nə kʉk gesə lo mʉbu. Yi kwasə Nwì, nə sə bə'rə yà', nə sə faha ɲgàa fàak ye sə wèɲ. Wo jəɲ, nə gap lo fa maɲgo bù nə pwe'. ²⁰ Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bəboɲ. Fana wo te'e benə sè yà' à bwehe cu sə, yà' tesə kwès humncòp-ba. ²¹ BùɁ sè wo zʉ sə à ye co mbəmbam ncùhù tàɲ. Wù kà bəba bə bweɲke' wèɲ yàwo ta.

Jisòs Gì MɁ Ndzəpə
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

²² Wo à mèsə, Jisòs gʉ də bwe yee ni ɲgwes, nə lo mantombì ɲgòto lòmamòk. Yi cum ye

manḡkwèṅ, nə cepsə bwìṅ ya wo lo la'à wo. ²³ Yi ànə mam, nə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye məmuvwe' nda mòk ṅgòkè gù pìriyà mbwa yìiyi. Ndzəm à sə də a seṅ və fana ṅga yi cu mbwa yìiyi. ²⁴ Mvək ànə à ye ṅga ṅgwes nə lòndzə tsətsə'rə ndzəp anə səsap wùriṅ. Ndzəp sə bwi'lə ṅgwes nə ve'ε nè bup būsə fəfə à sə vè ma nè wo à sə dzəm ṅgòlònə. ²⁵ A kè dzèṅ mvè'nè mvəp à yè ṅgòtorə ndzəmè anə fana Jisòs və bohòwo ṅga yi sə gi vè ma mu ndzəpè. ²⁶ ṅgàa fàak ye sə ànə ye yi mvè'nè yi sə gi mu ndzəpè anə fana wə ko wo ve'ε nèbup. Wo duk ṅgwàaṅ də, a maze' mòk, nə ke' noon ṅgùṅ. ²⁷ Anə geṅ yi to yà'wèṅ sè' ntèn, nə duk fa wo də, <<A mù, wèṅ kà wəp.>> ²⁸ Pità cep gesə fa nà' də, <<Tà, a ye-a ṅga də a wù zìnə, wù duk mu ya mu gi və ṅgòkè yə wu sè' mu ndzəpè anə.>> ²⁹ Yi duk fa nà' də <<Vəə.>> Fana Pità nə tesə sə ṅgwesè anə, nə sə gi sè' mu ndzəpè anə ṅgòkè yə Jisòs nə. ³⁰ Anə geṅ yi ye mvè'nè fəfə sə fa ṅgə' nè bup fana wə ko yi, yi ye ṅgòcəṅ lèsə ndzəpè anə. Yi waṅ torə fis duk də, <<ετεε, Tà tesə mu.>> ³¹ Jisòs fa bo sè' ntèn, nə ko nà'. Yi à sə ko nà' ve'nə, yi sə duk fa nà' sè' duk də, <<O' òhoò, dzədzəm yòjə'rə ve'ε wùriṅ. Wù anə mərə bwi bũ yà?>> ³² Wo ànə kə ni sənə ṅgwes nə fana fəfə nə teṅsə. ³³ Bũ sè wo à ye sənə ṅgwes nə pwe'fo' à kùksə yi. Wo duk fa yi də, <<Wu mo Nwì zìnə bə zìnə.>>

*Jisòs Lùṅsə ṅgàa Yiyāṅ
Sə Mvwe' Lak Jènesarè
(Mak 6:53-56)*

³⁴ Wo à to tesə lòmumfèn fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè. ³⁵ Bùu lak sè fo' sə ànə ye riŋ yi fana wo tirə lo mvwe' lak sè yà'a fo' sə pwe'fo', wo sə jəŋ və fa yi ŋgàa yiyaŋ sè fo' sə pwe'. ³⁶ Wo à jə vè yà'wèn vè'nə fana wo ləŋ yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ sə wèŋ jwəŋ megu cù cək ye ya wo gəŋ. Bùu sè wo à jwèŋ pwe'fo', à gə yu awo.

15

Bum Lak Bùu Jus Wèn (Mak 7:1-23)

¹ Anə geŋ, bùu Faràsi mok bə ŋgàa yə'rè fa bwìŋ lùk wèn à vè bohòJisòs ŋgòfek yi bum səmok. Wo à tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi duk də, ² <<Ŋgàa fàak yo wèŋ kà bum lak sè bù ŋkwàha bwìŋ wèn à nòŋsə yùgè bùu yà? * Vès duk vè'nə bùusè wo zəgè beŋ ŋga wo kà bo awo cuk.>> ³ Yi fek busə ye yà'wèn sè' də, <<Njo nè wèŋ kà lùk Nwì nòŋsəgè bùusè wèn dzəm ŋgòbɛ' bum lak awèŋ-e bùu ya? ⁴ Busè Nwì à cèp də, <Wəp ma yo bə tè' yo. Nwè nè yi yò-a ma kè tè' ye àlɛ, wo zə megu yi zəə.> ⁵ Wèn cwìŋ busə yàwèŋ duk də, a ye-a ŋga ŋwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye kè tè' ye bə zeŋ, nə kà yà' tesə, nə duk fa yà'wèn də yusè yi tse' sə a sè Nwì, ye də yi ka nzak bohòma bə tè' ye nə mok tse'. ⁶ Wèn yə mvə'nə wèn a gù busə ncèp Nwì mok yusè wà bùu bum lak awèŋ nà? ⁷ Wèn ŋgàa tè'èŋkup

* **15:2** 15:2 Bum lak yè'sə, a bum sè bùu Jus sè wo ŋgàa yə'rè fa bwìŋ lùk wèn ànə yamsə naaŋ lòmənə lùk Musi sə.

wèŋ! Yusè Izayà ànə cèp mantombi sə kum wen
à ye zìnə. Yi à còm də,

⁸ <Bùu yè'e wèŋ sə kwasə mègù mɛ bə cù wà,
fana ntəm awo ye səsap bohòmè.

⁹ Wo sə kùksə basə mɛ ŋgwàŋ,
nə sə yə'rə yusè bwìŋ à cèp wo co yà'a lùuk
Nwì.> >>

Yusè Aco Yà' Bupsə Nwè

¹⁰ Anə geŋ Jisòs to benə və bùu sə wèŋ pwe'fo'
ŋgɛ ni'ì yi, nə duk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ yu'rə
nə rɛeŋ yusè mɛ sə də mɛ tsok wen yè'e bəboŋ.
Yusə də, ¹¹ yusè yà' ni lògè mɛ cùhù ŋwè kəkək
kà ŋwè bupsəgè. A bupsəgè yi yusè yà' sə tesə
tsə mɛ cùhù yi anə tsətsoŋ.>>

¹² Fana ŋgàa fàak ye wèŋ və, nə kə duk fa yi
də, <<Wù ri də mvè'nè wù cèp vè'nə yà'sə, bùu
Faràsi wèŋ jòk bohòwù vè'ε wùriŋ à?>> ¹³ Yi
cep fəsə fa yà'wèŋ duk də, <<Ŋgwì yu nè tè' am
Nwì a ka nà' yi bi pwe', yi nə cok mak nà' sə
nze. ¹⁴ Mè'rə wo vè'nə. Wo ka lis tse', nə sə də
wo niŋtsok fa bùu mok wèŋ mandzè. Nə ye də
a ye-a ŋga ŋgà jì lis sə nitsè' lòfa ŋgà jì lis mòk
mandzè fana wo ba fo' nə gbɛ lo sə wərè.>>

¹⁵ Pità fek nà' də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbɛ'
nè də yusè yà'a tesə tsəgè kè cùhù gù bupsəgè
ŋwè nà'a. ¹⁶ Yi fek busə fe'lə Pità nə də, <<Wèeŋ
sè' ŋgàa kà bum rɛeŋ mok à? ¹⁷ Wèŋ ka riŋ də
yusè yà'a ni lògè mɛ cùhù ŋwè pwe'fo' cà lògè sə
vəə, nə ca tesə lo sè' riŋ à? ¹⁸ Nə ye də yusè yà'a
tesə tsəgè mɛ cùhù ŋwèe kəkəgè yà'sə sə ntùè
yi. Yà'a zeŋ sè aco yà' gu bupsə ŋwè. ¹⁹ A vè'nə
bùusè tsətsərèə sè bup sè co ŋgòzə ŋwè, ko nto,

kohòsàhà, yè, ɲgòci' mɔwès, nə ye ɲgòbɔpsə lɪŋ
 bwìŋ pwe'fo' tesə kokgè ma sə ntuà ɲwè. ²⁰ Yà'a
 bum sè yà'a gù bɔpsəgè ɲwè. ɲgòzɔ yumok bə
 bo sè wù ka yà' cuk, ka nzak tse'.>>

Nwà Lakmɔvum Nè
Yi À Naanɥtu BohòJisòs
(Mak 7:24-30)

²¹ Anə geŋ, Jisòs ye'e me'rə mɔwe' yà'sə, nə lo
 mɔwe' nzenɡòŋ nè lak Tayà bə Sidòn. ²² Fana
 ɲwà nəmòk nè yi cugè fo' kè tsèŋ yi. ɲwà nə
 sə lɛŋ Jisòs nə də, <<Oò, Tà, mo Devid, koksə-a
 manziŋ bohòmù è. Yòŋsè ze' tse' mo àm mòk nè
 yi nè ɲwàŋwè vɛ'ɛ nsàp nèbɔp.>> ɲwà ènə à sə
 cèp bum yè'sə vɛ'nə ɲga yi ka ɲwà Jus yeŋ, yi
 à ye ɲwà lak Kanà. ²³ Yi à sə cèp yè'sə pwe'fo',
 Jisòs kà cù bohònà' mùk lok. ɲgàa fàak Jisòs
 sə wèŋ kə lɛŋ Jisòs də a bèboŋ co nà' duk ɲwà
 ènə lo bùusè nà' sə loksə kɛ'cà wo ntu' wùriŋ.
²⁴ Jisòs nə cèp bwìŋ ye kə də, <<Nwì à tum sə
 mègù mɔ bohòbùu Izùre sè wo co nsùŋgaan sè
 wo a jàm bisə jàmə.>> ²⁵ ɲwà nə à vè kè təəŋ
 mali kè mantombii Jisòs bə tumfərə, nə sə cep
 də, <<Tà tesə mɔ.>> ²⁶ Jisòs cep fe'lə sèmok də,
 <<Ka bèboŋ ɲgòjə beŋ mwe, nə mak fa ɲgbu
 † yeŋ.>> ²⁷ ɲwà nə də, <<Tà, wù rì yo sè' də
 wo fagè bwe beŋ, ɲgbu sə te'e sè yà' sə gbù
 tsoŋ sə nze sè'.>> ²⁸ Fana Jisòs duk fa bwì nà'
 də, <<Kɛ', ɲwà nè'e wù tse' dzədzəm sə ntuà wù

† **15:26** 15:26 Mvè'nè Jisòs ànə cep bə nzak nè ɲgòmak fa ɲgbu
 beŋ yà'a fana yi à sə duk yà'sə də, ɲgòjə yusè yà'a sè bùu Jus nə
 fa bù lakmɔvum.

ve'ε wùriŋ. Yusè wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nə ye məm̀vè'nè wù lɛŋ sə.>> Anə geŋ yiya mo ŋwà nə à mè mègù sè' ghà nà'nə ve'ε ghes.

*Jisòs Fa Bwiŋ Ncùhù Kwè Zuzù
(Mak 8:1-10)*

²⁹ Jisòs à yè'e mè'rə fa'nə, nə sə gihi ca ŋgũ ndzəp Galili. Yi à lò, nə kə kok lo məm̀vwe' nda mòk, nə cum mbwa nze ŋgòyərə bwiŋ. ³⁰ Bwiŋ à kpəəŋ vè fo' ŋgòkè yə yi ve'ε sè' wùriŋ. Wo à bəhə jə vè fa yi bùu sè wo kà gìgè wèŋ, sè wo à kpə sa' ni' ma mòk wèŋ, ŋgàa jì lis bə sè wo kà cù cèpgè wèŋ, nə ye bə ŋgàa yiyaŋ zəzok ŋkùuŋntèŋ. Wo à bəhə jə vè yà' ve'nə, nə kə təmsə noŋsə ŋgũ ni' Jisòs anə bìkikìkì. Yi à gũŋsə yà'wèŋ sè' lòoŋ. ³¹ Bùu sè wo à kè mà fo' sə à mərə ve'ε wùriŋ. Wo à mərə bùusè wo yə ŋga bùu sè wo à sə kà cù cèpgè wèŋ cèp cù, sè wo à kpə sa' ni' ma mòk wèŋ gũŋ fe'lə sè', sè wo à sə kà gìgè wèŋ gi fe'lə, nə ye bə sè jì lis wèŋ sə ye fe'lə bum sèmok. Bùu sè wèŋ à kùksə liŋ Nwì bùu Izùre wèŋ bùu bum sè wo à yə yè'sə.

³² Anə geŋ Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sə wèŋ ŋgũ ni' yi, nə duk fa wo də, <<Manziŋ sə ko m̀ bohòbùu yè'e cèbùè, bùusè wo cu vesiwèŋ ntinè nùumbu te', nə kà yumok zə. M̀ ka sè' dzəm co m̀ duk də wo lo nje ve'nə sè' dzəm, bùusè aco mòk kə gbũ nje mandzə.>> ³³ ŋgàa fàak ye sə wèŋ à yuk ve'nə, wo fek yi də, <<Aco wo jəŋ beŋ ŋgòŋ fəeŋ fòco a fa bwiŋ wùriŋ ve'ε nɛ?>> ³⁴ Fana Jisòs fek yà'wèŋ də, yà'wèŋ tse' ntuhu bred fa'nə sù nɛ? Wo də, <<Vès tse' mègù ntuk

sàmba bə bəbwe fuk mok.>> ³⁵ Fana Jisòs duk fa bùu sə pwe'fo' də yà'a cum nze. ³⁶ Yi jəŋ ntuhu brəd sè sàmba bə fuk sə, nə kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwì fana yi bə'rə yà', nə sə fa bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə sə fa bwi bùu sə wèŋ. ³⁷ Bùu sə pwe'fo' à zɹ, nə ze' vɛ'ɛ bəbɔŋ. Wo à te'e benə mfəmfook sè yà' à sə gbù sə nze ghà nè wo à sə zɹ sə kwès sàmba. ³⁸ Bùu sè wo à zɹ sə à ye bwiŋ ncùhù kwè, wù kà bəba bə bwenke' wèŋ ta. ³⁹ Yi ànə gɹ wes bùu sə wèŋ sam lo fana yi ni fe'lə sə ŋwesè, nə lo yuye mvwe' nzenŋòŋ lak Màgadàn.

16

Wo Də Jisòs Gɹ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgèŋ (Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Numbu mòk à ye, bùu Faràsi mok nə ye bùu Sadusi wèŋ à vè də wo kə mumsə ja'a Jisòs. Wo fek yi də nà'a gɹ niŋtsok fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nè aco nà' niŋ fa wo də yi tse' ŋàaŋ Nwì. ²⁻³ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ rì mègù ŋgòkùk gèsə lo mubu, nə riŋ də anə ye ŋga'a vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ wèŋ. Wèŋ tesə zəzòŋ nə ye ŋga ntòbu bəbaŋ fana wèŋ də anə ye ntinə bɹp. Nè nconuum ye ŋga ntòbu bùuŋ bəbaŋ, wèŋ də anə ye zòŋ bəbɔŋ. Wèŋ riŋ yà'sə, nə kà bum sè yà'a co mvək ŋgònitsə' bum sè niè' riŋ bùu yà? ⁴ Wèŋ sè niè' yè'sə, wèŋ bùu sè bɹp, ŋgàa kà Nwì rì wèŋ. Wèŋ duk mɹ də mɹ gɹ niŋ fa wəŋ maŋgəŋgèŋ è? Kàcò. Mɹ nə kà nà' gɹ. Maŋgəŋgèŋ nè wèŋ nə ye mègù nè co à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì

nè liŋ yee Jonà nà'a.>> Yi ànə cep wes ve'nə, fana yi me'rə yà'wèŋ, nə lo gesə yuye.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ
NgòRɛɛŋ Yi
(Mak 8:14-21)

⁵ Bə ŋgàa fàak ye wèŋ à to tesə lonto ndzəp ma nja fana ŋga ŋgàa fàak ye sə swì ŋgòjə tse' lòbrəd. ⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ jəŋ ŋkərè bə nsàap yis bùu Faràsi bə bùu Sadusi wèŋ.>> ⁷ Anə geŋ wo sə cep ke' mʉtsətsə'rəə wo anə duk də yi duk ve'nə bùusè a swì ŋgòjə tse' vè brəd. ⁸ Jisòs riŋ yusè wo sə cèp sə, nə duk fa yà'wèŋ də, <<Kɛ' àmaa, wèŋ ka dzədzəm bə yusè mù sə gùu tse'. Wèŋ sə cèp ke' də wèŋ swì ŋgòjə tse' brəd yè'sə bùu yà? ⁹ Co wèŋ ka yè'e ntòsè' rɛɛŋ geŋ nà? Co wèŋ sə kà mvè'nè mù à fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu brəd sè' tàŋ yà'a mok tsərə à? Wo à zɹ yà' ve'nə, wèŋ te'e benə fe'lə sè sə nze kwès sù nɛ? ¹⁰ Nə ye sè' də wèŋ swì ntuhu brəd sè sàmba sè bwìŋ ncùhù kwè à zɹ yà'a sè' è? Wo à zɹ wes, wèŋ te'e benə sè sə nze kwès sù nɛ? ¹¹ Anə gu va ŋkuŋ mu cèep, wèŋ kà rì də mù sə kà yè'sə brəd nè brəd nè'e duk ɛ? Yusè mù sə duk sə də, wèŋ jəŋ ŋkərè bə yis bùu Faràsi bə bùu Sadusi wèŋ.>> ¹² Anə geŋ fana bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ də yi anə sə ka yà'wèŋ də wo jəŋ ŋkərè bə yis sè wo gùgè brəd bə zeŋ yè'e duk. Wo riŋ də yi anə sə cep yà'sə də wo jəŋ ŋkərè bə bum sè bùu Faràsi bə bùu Sadusi wèŋ sə yə'rə fa bwìŋ.

*Pità Dūk Də Jisòos Nkum Ngà Gèm Bwìṅ
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Jisòs à kè dzèṅ nzenḡòṅ Sísàriyà Filìpi fana yi fek ngàa fàak ye sè wèṅ də, <<Bwìṅ dūkḡè də m̀, mo ṅwè, m̀ yè'sə ndà?>> ¹⁴ Wo sè dūk fa yi də, <<Mok dūkḡè də wu Jon ngà bàptesè bwìṅ, mok də wu Alajà, mok də a Jèrèmiyà kè ngà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à ye fa' àlè'.>> ¹⁵ Fana yi fek mali wo sè' də, <<Wèṅ yàwèṅ nɛ? Wèṅ dūkḡè yàwèṅ də m̀ yè'sə ndà?>> ¹⁶ Saim̀ Pità dūk də, <<Wu Nkum ngà gèm bwìṅ, nè wo à dūk nè, nè wu mo Nwì nè yi cu ṅwəm nè.>> ¹⁷ Fana Jisòs nè dūk fəsə fa nà' də, <<Rɛṅsi yòSaim̀ mo Jonà. Busè ka wu yè'sə ṅwè tsok fa. Tsè' fa wu yà' Tè' am nè yi cu m̀bu. ¹⁸ Nə ye sè' də m̀ sè to fa wu liṅ ngà'a də Pità (lìs), m̀ nè ci cos àm m̀m̀wè' lìs ènə. Nàaṅ kp̀ nè kà cos àm nè yumok ḡ. ¹⁹ M̀ nè fa wu ki ncùu ḡaṅ sè Nwì sə. Yusè wù kì tes yà' sè nze fɛɛṅ nè ye meḡ m̀bu sè' vɛ'nə. Yusè wù firə me'rə yà' sè nze nè ye m̀bu sè' vɛ'nə.>> ²⁰ Fana yi tipsə ngàa fàak ye sè wèṅ vɛ'ɛ ḡḡḡ də yà'a kà ṅwè nəmòk də yi yè'e nkum ngà gèm bwìṅ nè wo à dūk nè tsè' fa lok.

*Jisòs Tsè' Mvè'nè Kp̀ Ye
Nə Ye
(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)*

²¹ A yè jə mvèk ànə nè lo mantombì, Jisòs yeto ṅòtsòhòfa ngàa fàak ye sè wèṅ jəja də yi nè lo tson li m̀wè' lak Jòrosalèm, nè kə ye ṅḡ' fo' wùriṅ. Yi nè ye ṅḡ' nè ndzə bohòbù ṅkwàha bùu sè fo' bə ngàa fa satikà' sè ḡaṅ wèṅ bə ngàa

yè'rè fa bwiŋ lùk. Də wo nə zə yi sè'. Numbu nè tɛ' ye, yi lokok fe'lə mvwe' kpɛ sèmok. ²² Yi ànə duk vɛ'nə, Pità ko soŋsə gɛsə lo yi fo', nə sə jwa nà'. Pità nə sə duk də, <<Kaco Nwì dzəm yeŋ Tà! Kaco yè'sə ye lok fuk bohòwù vɛ'nə yeŋ.>> ²³ Yi buuŋ, nə duk fa Pità nə də, <<Coho gɛsə ŋɔɔ ni'ì m̀ wùu Satà! Wu yà'sə nsàp yumòk nè nà' sə təhə lok mu mandzə, bùusə yusə wù cèp yà'sə, a tsətsərə nè bwiŋ tse' nà' wo, ka nè Nwì yeŋ.>>

²⁴ Fana Jisòs tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòyi fana nà'a nə beŋ to ntòbum sè ni' nà' sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntəəŋ nà' ŋkuŋ nə be' lo yi. ²⁵ Yi də, <<Busè ŋwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwè nè yi jə yòŋsə ye co yusə wà bùu mù fana yi nə kə tse' nà'. ²⁶ Busè swe'e sè ŋwèe nə tse' sə yè'sə yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə yòŋsə ye ε? Kènə yusə aco ŋwè kupsə yà', yà' kərə bə yòŋsə ye yè'sə yu yà? ²⁷ Busè mù nè mu mo ŋwè, ves masinjàa am wèeŋ nè vè bə ŋàaŋ Tè' am, nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvè'nè yi à gù fàak ye. ²⁸ M̀ sə tsè' weŋ yè'e zinə də bùu mok wèŋ tə fənə sè wo nə kà ntòkpɛ ŋga wo yə mùu mo ŋwè mvè'nè mù sə vè bə gaŋ ŋkum am sə.>>

17

Jisòs Kupsə Nsəsə M̀ Ndàhà (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ À cà nùumbu ntùŋfu fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon nè yi moma Jem nə, bə yà'wèŋ kok lo m̀mvwe' nda mòk nè səsap. Wo à kè cu

mègù mbwa woòwo. ² Fana wo ye nga nsəsəò Jisòs kupsə bɛɛŋ mok nsàp nè zok. Si ye sə rɛŋ co nùm, cək ye sə rɛŋ co mareŋ vɛ'ɛ. ³ Wo ye fe'lə sè' nga Musi bə Alajà tesə vè mɛbu, nə sə taŋgàm bə Jisòs nə wèŋ. ⁴ Fana Pità nə duk fa Jisòs də, <<Tà, yà' bònɛ'ɛ wùriŋ mvè'nè vesùwèŋ fɛŋ yè'sə. A ye-a nga wù dzəm fana mù ci ba'rə tes bwe duŋ fɛŋ tɛ'. Mò'fis nè njo, mòk nè Musi, mòk ye nè Alajà.>> ⁵ Yi ànə sə cep mali ntòfo' fana mbàk mòk nè nà' sə fop vɛ'ɛ wùriŋ à vè, nə kə təhə lok wo. Wo yuk nga ŋgì ŋwè nəmòk sə cep vesə ndzənə mbàk nə də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sə ntùù mù, mɛ kwagè bohòyi wùriŋ. Yusè yi cèp pwe', wèŋ yuk fa yi.>> ⁶ Ngàa fàak ye sə wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana wɛə ko wo vɛ'ɛ nsàp nè co wù kà cèp to. Wo coho gbɛ fə'ə gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'. ⁷ Jisòs və, nə kə jwɛŋ wo bə bo ye. Yi duk fa wo də, <<Wèŋ kà wəp, wèŋ lokok mɛtsə.>> ⁸ Wo à mùk kok lis awo, wo kà ŋwè fo' mok yə. Wo ye megu Jisòs yiŋyi.

⁹ Mvè'nè wo à sə tsə mɛndahà anə fana Jisòs tipsə wo də, <<Wèŋ kà ŋwè nəmòk bum sè wèŋ yə yè'sə tsè' tètè nga mùu mo ŋwè, mù lòkok mvwe' kpɛ ŋkuŋ.>> ¹⁰ Ngàa fàak ye sə wèŋ à fek yi sè' də, <<Njo nè ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk wèŋ sə duk də Alajàa nə və tsoŋ ŋkuŋ Krest və ŋgòtesə ves, a bùu yà?>> ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A zìnə də Alajàa nə və. Yi nə və ŋgògùhɛ tsə'rə fəsə bum pwe'. ¹² Nə ye də mù sə tsè' wɛŋ də Alajà nə à vè laŋ, fana wo kà yi rì. Wo à jə yi, nə gu yi mvè'nè wo dzəm. Nə ye sè'

də mùu mo ɲwè, mù nə ye ɲə' ndzə bohòwo sè' vɛ'nə.>> ¹³ Anə geɲ bwe ye sə wèɲ rɛɛɲ bə zeɲ də yi sə duk Jon ɲà bàptesè bwiɲ.

Jisòs Tesə Mo Nəmòk
Nə Yi Tse' Yòɲsè Ze'
(Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

¹⁴ Wo ànə bwi foho və mvwe' sè bwiɲ à mà cu sə fana ɲwè nəmòk caɲ və bohòyi, nə kə təəɲ fo' bə tumfərə. ɲwè nə sə cep də, ¹⁵ <<Tà, koksə-a manziɲ bohòmo àm è. Mo àm nə ɲà gbù nènò'. Yi sə yə ɲə' bə zeɲ vɛ'ɛ wù kà fù'. Yi gbù yisko'gè mù misè riɲ riɲ, nə sə gbù ni sə ndzəpè sè' riɲ riɲ. ¹⁶ Mù jə lòyi bohòɲgàa fàak yo, nà' ghak ɲàɲ mvè'nə co wo gù nà' me.>> ¹⁷ Jisòs ànə yuk vɛ'nə, yi cep də, <<Wèeɲ yè'sə gùgutu, wèɲ ka dzədzəm nè co wèɲ luɲsə ɲwè fo' sə ntùè wèɲ tse'. Mù nə cum geɲ vesùwèɲ, nə sə ko ntəm vɛ'nə tètè kə dzeɲ sè? Wèeɲ jəɲ və fa mù yi fən.>> ¹⁸ Jisòs jwa yòɲsè ze' nè nà' a sə gù ɲkuɲ yi sə yaɲ nə fana nà' tesə gesə lo ndzə ni'ì yi anə sè' ghà ànə.

¹⁹ Anə geɲ ɲgàa fàak Jisòs sə lo, nə kə fek swihi yi də, <<Vès anə fis fuk yàvès nà' bùè yè'sə bùu yà?>> ²⁰ Yi duk fa yà'wèɲ də, <<A bùusè dzədzəm àwèɲ nè ɲgòlùɲsə bwiɲ bə zeɲ nə, nà'a jo. Mù sə tsè' wèɲ sè' də a ye-a ɲga wèɲ tse' mègù-a mùdzədzəm momjo co mvəm nzaɲ vɛ'ɛ fana aco wù duk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə təəɲ fa'>, nà' coho lo. Yumok kà sè co wèɲ kà yà' gù to mok ye. [²¹ Aco bɛ'fis to megu nsàp

ènə pìriyà bə dzə zuzɔ ba bwèɛ yumok ka mok ye fe'lə.]>>

²² Wo sə kɛ' kɛ'ca nzenɔn Galili anə. Anə geŋ wo və mvwe' mò'fis fana Jisòs duk fa bwe ye sə wèn ɔ duk də, <<Wo nə jəŋ mù mo ɲwè, nə fa ndzə bohòbwìn. ²³ Wo nə zə mə, nùmbu nè tɛ' dzèen, mù tesə fe'lə və mvwe' kpə sə sèmok.>> Bwe ye sə wèn ànə yuk vɛ'nə fana manziŋ ko wo vɛ'ɛ nèbɔp.

Nzak Làk Tas Məmvwe' Ndap Nwì Nè Ghaŋ

²⁴ Jisòs bə bwe ye sə wèn à kè dzèn mvwe' lak Kàpanùm, nə cum fo'. Nùmbu mòk à ye bùu sè wo jəgè mbàam tas sè bwìn lə'gè yà' məmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə wèn kə fek Pità də, <<Masà àwèn nè'e lə'gè mbàam yè'sə sè laŋ à?>> ²⁵ Yi dzəm də, <<Ŋ, nə'a lə'gèə.>> Anə geŋ yi bwi lo yuye nda'à wo. A kè dzèen ɲga yi ka yumok ntòcep lok fana Jisòs fek nə' də, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità? Ŋkəŋkum sè sə nze fɛɛŋ ko jəgè mbàam tas awo yè'sə bohòndà wèn? Wo jəgè yà' bohòbwe awo kè bohòbùu sè zok wèn nɛ?>> ²⁶ Yi duk də a yegè bohòbùu sè yà'wèn ka bwe awo yeŋ. Fana Jisòs cep fe'lə sè' də, <<Ye də bwe awo ka yàwo nzak tse', ka vɛ'nə yeŋ nə?*>> ²⁷ Nə yeè nə də ɲgògù də ya wo kà jòk fana dù sə mantùŋ. Wu kè dzèn ca, wù mak gesə lop sə ndzəpè anə. Fuk nè wu ko to nə' mantombì, wu nə ye mbàm mə cùhù yi anə. Wù fis jəŋ mbàm

* **17:26** 17:26 Bùu Jus wèn sè mbəmbam sè wo dzèn lùumɲòŋ hum ba wèn à sə làkgè mbàam mok sè wo à sə gùhù tsə'rəgè ndap Nwì nè ghaŋ nə bə zeŋ lùlùm.

nə, nə kə fa wo ɲgòlà' tiŋ tu yòbə sè yàm bə zeŋ.>>

18

Ŋwè Nè Ghana Ndà?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Mvək ànə à ye fana ɲgàa fàak Jisòs sə wèŋ və bohòyi, nə sə fek nà' də, <<Mvè'nè gaŋ sè mɛbu cu, nsàp ɲwè nè yi yam gha' mok fo' mantombii Nwì yi yè'sə ndà lɛ?>> ² Jisòs to və mo nəmòk, nə tes nà' mɛtsətsə'rəə yà'wèŋ. ³ Fana yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Mù sə tsə' wɛŋ yè'e zìnə də tse'ɲga wèŋ kupsə, nə ye co bəbwenke' ɲkuŋ bwère wèŋ kà mvwe' gaŋ sè Nwì sə kè ni yuk. ⁴ Ŋwè nè yi jə lo-a ni' ye sə nze co mo nè'e fana nà'a yi nè yi yam càsə mok wèŋ mvwe' gaŋ sè Nwì sə yi. ⁵ Ŋwè nè yi jə-a nsàp mo nè co nè'nə mɛnə liŋ am fana ye də yi jə yà'sə mà.

Nza' Məmumsə

(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

⁶ <<Nə ye sè' də a ye-a ɲga ɲwè mòk gù bəbwe sè wo dzəm bohòmù yè'sə mòk də yi gu bɛp fana boŋ ghak bohòyi co wo jəŋ ɲgòk, nə swì' kə'ə fa ɲwè ànə nà' kè mihì, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nè cəco. ⁷ Bùu sè sənə nzeŋgòn nə cu bə ɲgə' njo nè məmumsəə sè aco yà' gu ɲwè ɲgògù bɛp yè'sə cu fo'. Məmumsəə nə və tsooŋ li, megu də a ɲgə' nè bɛp bohòŋwè nè yi sə jə vè məmumsə nə. ⁸ Nə ye sè' də a ye-a ɲga bo yo kè kùu yo àlɛ' sə gù wu ɲgògù bɛp fana wù gwɛ' tiŋ mak yà'. Bòghak də wu kə ni lak lùŋ bə bo kè kù ma mò'fis nə noŋsə nè ɲgòkə

mà' gesè lòwu sənə mis sè yà'a kà liiŋgè bə bo kè kù ma ba fo'. ⁹ Nə ye də a ye-a ŋga lis yo sè gù wu, wù sə gə bup fana wù so'rə fis mak yà'. Bòghak co wù kə ni mvwe' lùŋ bə lis ma mò'fis nə noŋsə ŋgòkè ni mvwe' ŋgə' nè sə misè bə lis ma ba fo'.

¹⁰ <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè də wèeŋ kà bəbweŋke' yè'e wèŋ nè mò'fis co yusè wà jə. Mù sə tsè' wèŋ də mvè'nè yà' cu məbu, masinjaa bəbweŋke' yè'sə wèeŋ cugè bə Tè' am wèŋ mvwe' mò'fis nùumbu pwe'fo'. [¹¹ Mùu mo ŋwè, mù à vè ŋgòkè làp yə bùu sè wo à bisə.] ¹² A ye-a wù, wù duk bə ncèp nè'e də yà? A ye-a ŋga ŋwè nəmòk tse'-a nsùŋgaan ye ŋkù mò'fis, fana nè mò'fis jam bisə ca, yi nə lap lo nè mò'fis, nə me'rə sè hum vèke'-ncòp-vèke' sə də yà'a sə zə tse' ŋgan mündahà, ka vɛ'nə ye à? ¹³ Nə ye də, a ye-a ŋga yi kè làp yə nà', mɔ tsok wèŋ də yi nə kwa ghak bə zəŋ nə noŋsə sè hum vèke' ncòp sè vèke' sè yà' ka yàwo bisə sə. ¹⁴ Ye də wèeŋ riŋ də tè' am nè məbu nə sə kà dzəm də məmweŋke' nè mò'fis bisə dzəm.

*Ncèp Nè BohòMoma Yo
Nè Yi Gù Wu Bup
(Luk 17:3)*

¹⁵ <<A ye-a ŋga moma yo mòk gù wu bup, wù lo bohòyi, wenə ye ba, wù tsok fa yi yusè yà' yaan wu wenə sə. A ye-a ŋga yi dzəm yusè wù tsè' yi sə, ye də wù ko fəsə vè moma yo nə ma ŋkwèŋ laŋ. ¹⁶ A ye-a ŋga yi ka wu njònə yuk fa, wù to jəŋ fe'lə lo ŋwè nəmòk kè bwìŋ ba àlɛ' sèmok. Ya yusè wù sə cèp pwe', bùu yè'sə wèeŋ

nə ye yàwo ɲgàa yuk ntu' ɲgòdə wo à yuk yàwo ve'ε bə ve'ε. ¹⁷ A ye-a ɲga yi ka yà'wèŋ sè' yuk fa, wu jəŋ lo nzak nə mok mantombii cos. A ye-a ɲga cos cèep, yi kà sè' dzəm malì fana wèŋ jəŋ yi mok co yi pegè kè co ɲgà ko mbàm tas àlè'. ¹⁸ Mù sə tsè' wèŋ yè'e zìnə də, a ye-a ɲga wèŋ kì-a yumok sə nze də yà' tə ve', wo nə kiŋ yà' mǎbu sè' ve'nə. Nə ye sè' də wèŋ firə-a yumok sə nze, wo nə firə yà' mǎbu anə sè'. ¹⁹ Mù sə tsè' fa wèŋ mòk sè' də a ye-a ɲga wèŋ ba dzəm tse' cù mò'fis bə yà lònŋ, nə ləŋ piriya bə zəŋ fana tè' am nə yi cu mǎbu nə nə ɣu fa wèŋ yà'. ²⁰ Njo nə bwij ba kè te' àlè' kè benə-a mvwe' mò'fis bùu liŋ am fana mǎ nə ye mǎtsətsə'rèə wo anə.>>

Gbu' Mofàk Nə Yi Kà Nyè Yumok Swifagè

²¹ Anə geŋ Pità kə fek Jisòs nə də, <<Tà, aco moma am ɣu mǎ bup kè' sù, mù sə swifa yi-ε? Co kè' sàmba ve'ε àlè?>> ²² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Mù ka də a kè' sàmba duk, a ke' hum sàmba bòp sàmba. ²³ Aco a fuhǎ gaŋ sè mǎbu sə bə ɲkum mòk nə yi à dzəm də yi taŋ ja'a mbàam ye bə ɲgàa fàak ye ya yi riŋ mvè'nə bwe fàak sə wèŋ sə ɣù bə mbàam ye sə. ²⁴ Yi à yèto ɲgòta ntèŋ, wo ko jəŋ və fa yi mòk nə yi tse' ɲkum nə malà' mbàm. ²⁵ Mvè'nə yi ànə ka mbàam sè co yi lak tse' fana ɲkwà' ɲwè ye nə duk də wo seŋ yi co ɲkwèŋ. Wo seŋ nà' bə ɲgwe nà' nə ye bwe nà' bə bum nà' sè nà' tse' pwe' ya wo lak ka nà' sə fo'. ²⁶ ɲgà fàk nə təəŋ tsoŋ sə nze bə tumfərə, nə wup fa ɲkwà' ɲwè ye nə bo ve'ε wùriŋ. Yi ləŋ nà' ve'ε də, <Tà, ko ntum, mǎ nə lak wes fa wu

mbàam yo pwe', yumook nò kà bisè.> ²⁷ Manziṅ à ko ṅkwà' ṅwè nò. Yi me'rò ṅgà fàk nò, nò swi fa nà' mbàam sè nà' tse' yi sò. ²⁸ ṅgà fàk ànò à tesò tsò ntèn, yi kūrə bə ṅgà fàk mòk sè' co yi ṅga yi à sò bɛ' megu nà' mbàm ncùhù co tàṅ vɛ'ɛ. Yi tap ko ṅam pik tse' nà' kè mihì, nò sò duk də, <Lak fa mɛ mbàam am sò.> ²⁹ ṅgà fàk ènə gbɛ ye sè' sò nze, nò sò lɛṅ nà' də, <Kwəkwè', ko-a ntum, mɛ nò lak wes fa wu mbàam yo.> ³⁰ Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndapndzəm də tse'ṅga nà' làk yi ṅkuṅ. ³¹ ṅgà fàk mòk sè' a yegə bə yà'wèn à yə yusə yi gù yè'sə fana yà' yaṅ wo vɛ'ɛ wù kà fù'. Wo lo, nò kə tsok fa ṅkwà' ṅwè àwo nò bum sè' yà' ye yè'sə pwe'fo'. ³² Anə geṅ ṅkwà' ṅwè nò to yi və. Yi duk fa nà' də, <Wù mo nò bɛp! Mù a swifa wu ka sè wù tse' mɛ yà'a pwe'fo' bɛusə wù a lɛṅ mɛ. ³³ Nə ye də kaco wù koksə manziṅ bohòṅgà fàk mòk sè' mvè'nè mɛ gù bohòwù yà'a yeṅ à?> ³⁴ Mvè'nè ntum à sò yaṅ yi fana ṅkwà' ṅwè ye nò à jə yi, nò fa sè' ndzə bohòṅgà yeṅsə bwìṅ ṅgə' də wo nisə nà' ndapndzəm, nò ye də tse'ṅga nà' làk wes fa yi mbàam ye sò sè' pwe'fo'. ³⁵ Yà'a sè' mvè'nè Tè' am nò yi cu mɛbu nò gu bohòwèn sè' vɛ'nə, ṅga a ye-a də wù ka moma yo sò ntɛ wù swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə Ngwe

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Anə geṅ mvè'nè Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzeṅgòn Galili anə. Yi lo mvwe' nzeṅgòn Jùdiyà nò nà'a ma ndzə

ntondzəp Jòridàn. ² Bwìŋ à yù lòyi fo' vɛ'ɛ nɛ̀bɔp, yi ɔ̀ mesə fa wo yiyaŋ awo fo'. ³ Bùu Faràsii mok wèŋ à vè kè tsèŋ yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco lùk dzəm də ɲwèe mè'rə ɲgwe ye bə njo nè nà' bòi, ye də yi ka yà'sə bɔp ɔ̀ à? >> ⁴ Yi cɛp fəsə fa wo də, <<Wèŋ a ka mvəsè wo à còm də Nwì ànə ɔ̀ to ɲwè, yi ɔ̀ ɲwəmbam bə ɲwàŋwè yà'a ntòtaŋ à? >> ⁵ Yi ànə ɔ̀ wo vɛ'nə fana yi dɔk də,

<Nà'a njo nè ɲwèe nə mè'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ɲgwe ye.

Wo sè ba sə nə ye mok ɲgùpni' nè mò'fis.>

⁶ Ye də wo ka mok ba yeŋ fe'lə, wo mok ɲgùpni' nè mò'fis. Ye də yusə Nwì a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ɲwè nəmòk kà də yi ɔ̀ ɲwə yà' dɔk.>>

⁷ Wo fek fe'lə yi də, <<Anə ɔ̀ ɲgè Musi nə dɔk də aco ɲwè com fa ɲwà nə ɲwàk nè ɲgònitsè' də yi mè'rə nà' laŋ nə mè'rə yi lo ɛ?>> ⁸ Yi dɔk fa fe'lə yà'wèŋ sèmok də, <<Musi à mè'rə də wèŋ mè'rə yep awèŋ bùusè ntum awèŋ ɔ̀ nɛ̀bɔp, bwèɛ mvè'nə yà' à yeto mantombi à ka vɛ'nə yeŋ yuk. >> ⁹ Mù sə tsè' wèŋ sè' də a ye-a ɲga ɲwè mè'rə ɲgwe ye, ɲga yi ka nà' bùu njo nè də ɲwà nə sə ko nto mè'rə, nə jəŋ fe'lə ɲwà mòk sèmok fana ye də yi yà'sə ɲgà ko nto.>>

¹⁰ ɲgàa fàak ye wèŋ dɔk fa yi də, <<A ye-a ɲga nzak ɲgwe bə ndum mɔ̀ mvək ènə, ye də bòghak co ɲwè kà ɲwàŋwè jə lo'.>> ¹¹ Yi dɔk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwìŋ pwe' dzəm ncèp ènə yeŋ. Aco dzəm megu nà' bùu sè Nwì a fa wo ncèp nə yi. >> ¹² Bwìŋ cu yo sè wo à dzə wo ləm. Bwìŋ cu sè' yo sè wo à ya' wo ɲkuŋ wo bùuŋ ləm.

Mook sè' yo sè wo būsə ni' awo co ləm njo gan
 ɲkum Nwì. Nwè nè yi rì dè aco yi dzəm to ncèp
 ènə fana yi dzəm sè ntèn.>>

Jisòs Sè Bəbwenke' Wèn

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Anə geŋ wo jəŋ və fa yi bəbwenke' wèn
 də yi naaŋ fa yà' bo, nə gɹ pìriyà. Nğàa fàak
 ye wèn ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də
 yà'a kà vɛ'nə gù. ¹⁴ Jisòs duk də, <<Wèŋ me'rə
 bəbwenke' wèŋ və bohòmù, nə kà wo mandzè
 lok, bùusè gan ɲkum sè mubu sə, tse' yà' nsàap
 sè co wo yè'sə.>> ¹⁵ Fana yi naaŋ fa yà'wèn bo ye
 mɹ tuhù, nə se wo ɲkuŋ nə yè'e me'rə lo yuye.

Ngə' Nè Bə Ghàk

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Nwè nəmòk və bohòJisòs, nə duk fa nà' də,
 <<Cicà, yusè bəboŋ sè co mù gɹ yè'sə yà, ɲkuŋ
 ya mɹ nə kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè ɛ?>>
¹⁷ Yi duk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mɹ yòyusè
 bəboŋ sə fe'e nà? Nwè nè yi bəboŋ mègù nè
 mò'fis. A ye-a ɲga wù dzəm də wu nə kə tse'
 lùŋ, wù nonşə lùuk sə bəboŋ.>> ¹⁸ Yi fek mali
 Jisòs də, <<A yè'sə lùuk sè fòlɛ-ò?>> Jisòs taŋ fa
 yi də, <<Kà ɲwè zə. Kà nto ko. Kà yè yè. Kà
 gèem mvwès ko. ¹⁹ Wəp tɛ' yo bə ma yo, nə
 dzəm moma yo co mvè'nè wu dzəm gè ni' yò.>>
²⁰ Mɹ wà'ɲwè nə duk fa fe'lə nà' də, <<Bum sè
 wù taŋsə yè'sə pwe', mɹ a gù wes yà' laŋ. Yusè
 mù kà yà' ntògɹ yè'sə yà?>> ²¹ Jisòs duk fa
 nà' də <<A ye-a ɲga wù dzəm də wu ye kəkùrè
 pap, wù lo kə seŋ bum sè wù tse', nə fa ɲgàa

jìṅ mbàam sə ya wu nə tse' ghàk mǎbu, nə be' mandzè nə yuṅ və mǎ.>> ²² Wà'ṅwè nə à yuk ve'nə, ṅgùpcù gbǎ yi yək, yi coho lo, bùusè yi à tse' bum ve'ε wùriṅ.

²³ Fana Jisòs bǎṅ duk bohòṅgàa fàak ye wèṅ duk dǎ, <<Mù sǎ tsè' weṅ ṅkèm duk dǎ, gǎ wùriṅ bohòṅgà ghàk ṅgòkè ni mvwe' gaṅ Nwi. ²⁴ Mǎ tsok weṅ sè' dǎ johò cǎ bohònàm nè yi yam cò nàmbà'rè nà'a ṅgòcǎ torə tesə ndzənə wǎ patà', nə noṅsə bohòṅgà ghàk ṅgòni mvwe' gaṅ ṅkum sè mǎbu.>> ²⁵ ṅgàa fàak Jisòs sǎ à yuk ve'nə fana vèm kok wesə wo nèbǎp. Wo fek dǎ, <<Ye dǎ aco ṅwè nè yi tse' to lùṅ yè'sə ndà?>> ²⁶ Jisòs kǎk gesə yà'wèṅ, nə duk fa wo dǎ, <<Aco yumok gǎṅ ghak li ṅwè, yumok kǎ Nwi-e gǎṅ ghak yuk.>>

²⁷ Anə geṅ Pità cep fəsə fa nà' dǎ, <<Ja'a na yòò mǎmvè'nè vès a mè'rə bum avès pwe' nè pwe', nə be' wu, yusè vès nə kə tse' sǎ yè'sə yu yà?>> ²⁸ Jisòs duk fa fe'lə wo sè' dǎ, <<Mù sǎ tsè' weṅ zìnə dǎ, bə nzeṅgòn nè fi nè nà'a nè kə ye ntsə'mòk nə fana mǎ mo ṅwè, mǎ nè kə cu mǎnə kapràk àm cò ṅkum nè ghaṅ. Wèṅ sè hum-ncòp-ba sè wèṅ a be' mǎ yè'e nə cum sè' mǎnə kapràak yàwèṅ. Fana wèṅ sǎ sak buhu lak Izùre sè hum-ncòp-ba sǎ. ²⁹ Nə ye sè' dǎ ndaaṅwè pwe' nè yi a me'rə ndap ye, kè bwema ye, kè nǎ'egùu ye, kè tè' ye, kè ma ye, kè bwe nə ye nzm àl' pwe' bùṅ liṅ am, yi nè kə tse' fe'lə kè' ṅkù mò'fis. Kǎ yà'sə mègù, yi nè kə tse' lùṅ nè nà'a nè kǎ mè nə sè'. ³⁰ Mvək ànə ye, bwìṅ ṅkùṅ sè wo ṅga'a mantombii nə ye mok maṅkwèṅ, fana ṅkùṅ sè wo ṅga'a maṅkwèṅ

nə ye mantombi.>>

20

Gbu' Bùu Sè Wo A Fàk Mũnzùu Nkwà' Nwè Mòk

¹ Jisòs à cèp ncèp mòk dè, <<Gaŋ sè Nwì sè yà'a co ŋkwà' ŋwè nəmòk nè yi à yàaŋ tesə ntəsə'mòk dè yi lo kə lap ŋgàa fàk, ya wo fak mũnzùu yi.
² Yi ànə cep tes bə bùu sè wèŋ mvè' mbàm nè yi nə lak yà' nùmbu nè mò'fis nə fana yi gesə lo yà' mũnzùu yi anə. ³ Nùm à sè ye lòco nùm beŋ, yi lo nə kə ye fe'lə bùu səmok, ŋga wo sè təŋ dzòoŋ mũ nteɛŋ wà. ⁴ Yi duk fa yà' dè, <Wèeŋ du kə fak mũ nzuù mù sè' ya mũ nə lak wèŋ kəkurə.> Anə geŋ wo lo fo' sè'. ⁵ Yi à tesə lòfe'lə ŋga nùum maràŋ, nə ye ŋga nùm càsə maràŋ sè', nə kə gə sè' ve'nə. ⁶ Nùm à sè naaŋ lo bə cùu nda, yi lo, nə kə ye mali bùu mok sè' ŋga wo sè təŋ sè' wà anə. Yi fek yà'wèŋ dè, <Wèŋ sè təŋ càsə bupsə mvək fɛeŋ wà ve'nə bùu yà?> ⁷ Wo duk fa yi dè, <A bùusè ŋwè nəmòk ka ves yumok dè vées gə fa.> Yi duk fa wo dè, <Wèeŋ du kə fak mũ nzuù mù anə sè'.> ⁸ Nùm à co, yi duk fa ŋgà fàk ye nè mantombi dè, <To bùu sè wo fàk sè, nə lak wo. Làk yè jəŋ ŋwè nè yi vè lèsə maŋkwèŋ, nə kə lèsə bə ŋwè nè yi anə və to.> ⁹ Bùu sè wo anə və ŋgòfàak ŋga nùm sè naaŋ lòbə cùu nda à vèə, wo lak wo mbàm nè wo làkgè ŋwè ŋga yi fàk yiskok nùmbu mò'fis. ¹⁰ Bùu sè wo à yèto ŋgòfàk wo sè wèŋ à vèə, wo sè tsəm dè wo nə lak wo yàwo zok. Wo fa megu yà' sè' mvè'nè wo làk bùu mok sè. ¹¹ Wo ànə jəŋ yà' fana wo ye

ngòcèp ηwəm ke'cà bə liη ηkwà' ηwè nè. ¹² Wo sə duk də, <Bùu sè wo vè lèsə tsə yàwo ηga'a yè'e fàk mègù ghàr vε'ε, anə geη wù lak wo sè' yəyərè bə vès sè vès fàk yə yiskok ηgə' bə nùm nè nà' sə to barə bwìη nè'e.> ¹³ Yi duk fəsə fa mòk mətsetsə'rèə wo anə də, <Ŋge' àm, mù ka weη bup gu lok. Mbàm nè mù làk weη nè ka mvè'nè anə cep tes sə yeη à? ¹⁴ Jəη mbàm yò, nè lo gəe'. Mù dzəm mù də mɯ fa bùu sè wo vè lèsə yè'e sè' mvè'nè mù fa wu. ¹⁵ A ye-a ηga mù tse' mbàam am, kaco mù gu fo' mvè'nè mù dzəm yeη à? Kènə də ntəm sə yaaη wu bùusè mù sə fa bwìη mbo-ε?> >> ¹⁶ Fana Jisòs lèsə ncèp nè də, <<Yà'a mvè'nè bùu sè wo maηkwèeη nè kè ye ntsə'mòk mantombi, sè wo à ye mantombi kə ye mok maηkwèeη.>>

Jisòs Cèp Mvè'nè Kpu Ye

Nə Ye Səmok

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Mvè'nè Jisòs à sə kok lòmɯ Jòrosalèm fana yi jəη lo ηgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə. À kè dzèη mandzè, yi ləksə gesə yà' ηguàη jo, nè cep bohòwo də, ¹⁸ <<Wèeη ye, mvè'nè a sə lòmɯ Jòrosalèm yè'e, wo nè fa mùu mo ηwè ndzə bohòηgàa fa satikà' sè ghaη bə ηgàa yè'rè fa bwìη lùk wèη. Wo nè sak mɯ, nè dzəm tes də mù mègù ηgà kpu. ¹⁹ Wo nè fa mɯ ndzə bohòbù lakmvum də ya wo ywi'lə mɯ, ləp mɯ, nè tɛ'lə mɯ mɯ ntəəη. Nùmbu nè tɛ' dzèeη, mù lokok mvwe' kpu.>>

Yusè Ma Bwe Zebèdi Wèŋ
A Leŋ
(Mak 10:35-45)

²⁰ Anə geŋ, ma bwe Zebèdi wèŋ à vè bə bwe ye sè wo ŋgàa fàak Jisòs ba, nə kə ye Jisòs nə. Yi kə təəŋ kè mantombii nà' bə tumfərə, nə də yi dzəm ŋgòleŋ yumok. ²¹ Fana Jisòs fek ŋwà nə də yusè nà' dzəm yàle? Màmìi nə də, <<Kàk fa mɯ-ɛ də ghà nè wu nè ye ŋkum, wu nə jəŋ bwe am sè ba yè'e, nə cumsə mòk ma màk nə cumsə mòk ma ŋkwìip wù-ɛ.>> ²² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Wù ka yusè wù sə fek mɯ də mɯ gɯ yà'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nè mɯ nə ye nə à?>> Wo də, <<Ŋ, aco vès ye to ŋgə' nə.>> ²³ Yi duk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<A zinə də wèeŋ nə ye. Yusə megu də, mù ka nàaŋ sè ŋgòswe' bùu sè wo nə cum mɯ ma màk bə ma ŋkwìip mù tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Tè' àm a cok noŋsə wo yi.>>

²⁴ Bwe ye mok sè hum sə à yuk yu yè'sə fana wo jok bohòbwe ma sè ba sə wùriŋ. ²⁵ Fana Jisòs to benə və wo pwe', nə tsok wo də, <<Wèŋ ri də, ŋkəŋkum sè wo tse' dzòk sə nzeŋgòŋ fəeŋ gùgè bwìŋ ŋkùì'. Bùu sè yà' tse' nàŋ mɯ tùhù wo sə niŋtsok fa wo nàŋ sè'. ²⁶ Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ yàwèŋ ve'nə yeŋ. Nwə nè yi dzəm-a ŋgòye ŋwə nè ŋkùuŋ mɯtsətsə'rə wèŋ fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke' bohòmok sə lòŋ fo'. ²⁷ Nə ye sè' də, ŋwə nè yi dzəm-a ŋgòye mantombi yi, yi tse' ŋgòye ŋkwèŋ bohòwèŋ pwe'. ²⁸ Busè mùu mo ŋwè bə tu am, mù à ka də bwìiŋ fak bohòmù və. Mù à vè ŋgòfàk fà'a, nə fa yòŋsè

àm ngòywiŋ fəsə jə yòŋsəə bwiŋ ŋkùuŋntèn.>>

Jisòs Mùk Fa Bwiŋ Ba Lis Awo
(*Mak 10:46-52; Luk 18:35-43*)

²⁹ Wo à kè dzèn Jèrikù nə də wo lo fana bwiŋ yuŋ və Jisòs vɛ'ɛ co wù kà cɛp. ³⁰ Fana bù ŋgàa jì lis mok ba à sə cu ŋgɔ mandzè. Wo yuk də Tà Jisòs sə cà yi. Wo waŋ torə fis də, <<Koksə-a manziŋ bohòvès-è, mo Devid!>> ³¹ Bùu sə wo à ye fo' sə wèŋ gham wo, də yà'a cum gəe'. Bùu sə wèŋ torə ghaha co wo kwɛ'sə wo kə kwɛ'sə. Wo sə torə də, <<Tà, mo Devid, koksə manziŋ bohòvès.>> ³² Anə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə to fek yà'wèŋ də, <<Yusè wèŋ dzəm də mɔ gɔ fa weeŋ yè'sə yà?>> ³³ Wo duk fa yi də, <<Tà, mùk fa mègù ves lis avès.>> ³⁴ Manziŋ à ko Jisòs, yi jwəŋ lis awo sə bə bo ye. Lis awo sə muhu gu sə' ghà ànə, wo gi yuŋ lo Jisòs nə.

21

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Nkum

(*Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19*)

¹ Wo ànə sə kuəp lo Jòrosalèm anə fana wo wɛs mɔwɛ' lak Befà. A fo' mɔwɛ' nda nè wo togè nà' də Nda Olip. Fana Jisòs tumsə lo ŋgàa fàak ye ba. ² Yi tsok yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ du mɔwɛ' lak sə ndzə yà'a. Wèŋ ni kok lòfo' ntèn, wèŋ ye ŋga wo tsòŋ tes mɔvomndè' mòk fo' bə mɔmo ye. Wèŋ fiŋ jəŋ və fa mɔ yà'. ³ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk fek-a wəŋ yumok, wèŋ duk yi də, <Tà dzəm də vès jəŋ və fa yi yà'.> Wèŋ

dùk-a vɛ'nə, yi nə me'rə wɛŋ sè ntɛŋ də wɛŋ lo bə zɛŋ.>>* 4 Yè'sə à ye vɛ'nə də ya bum sè ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp sə bɛɛŋ və zìnə. Yúsə yi à cèp sə də,

5 Nwì a dùk də,

<<Tsòk fa bùu sè mvwe' ntòlak Zayòn wɛŋ də,

<Wɛŋ yeè, ŋkum awɛŋ sə vè bohòwɛŋ.

Yi jə ni' ye sə nze,

nə kok cuù nə mənə mvomndè', mɛŋgwɛŋ mvomndè'.>>

6 Fana ŋgàa fàak sə wɛŋ lo nə kə gɛ megu sè' mvè'nə Jisòs ànə tsok wo sə. 7 Wo jəŋ və mvomndè' nə bə mɛmwe nə. Wo saŋ naaŋ cèək awo mbwa fana yi kok cum mbwa. 8 Bwìŋ à vè ŋkɛɛŋntɛŋ, nə sə fweŋ saŋ lo cèək awo sə mandzè. Mok wɛŋ kə caŋ ci' vè mvùu tɛ, nə sə nonʒsə lo yà' sə mandzè anə. 9 Bùu sè wo à ye mantombì bə maŋkwɛŋ wɛŋ pwe'fo' à sə gùrə. Wo sə dùk də, <<Hòsanà bohòmo Devid! Nwì se yi nè yi vè mənə liŋ Tà. Hòsanà ye bohòNwì nè yi yam càsə yà lòoŋ fo'.>>

10 Yi ànə kə ni mɛ ntòlak Jòrosalèm anə fana ntòlak nə curə wɛk. Wo sə fe'rə kɛ'ca də, <<Nè'nə yè'sə ndà?>> 11 Fana ŋgo bù nè yi à vè bə yà'wɛŋ nə sə dùk də, <<Nè'e ŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jisòs nə. Yi vè mvwe' lak Nazàrɛ nè mvwe' nzeŋgòn Galili.>>

* 21:3 21:3 Aco ncèp ènə ye sè' də, <<Ŋkwà' ŋwè àvès dzəm də vèes jəŋ və fa yi nà' fana yi nə tum fəsə vesə nà' sè' ŋga'a yè'sə.>>

Jisòs Bε'fis Ngàa Sèη Bum

Mε Ndap Nwì Nè Ghan Nè

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹² Anə geη, Jisòs lo, nə kə ni məm̄vwe' ntòmbi ndap Nwì nè ghan nə. Yi bε'fis bùu sè wo à sè sèη bum nə ye sè wo à sè ywiη bum mbwa sè pwe'. Yi bwi' ke'mak teberəə bùu sè wo à sè kupsə mbàam awo mbwa sè bə dzòok ηgàa sèη kəkəbùη wèη pwe'. † ¹³ Yi duk fa yà' də, <<Wo à còm nòηsə ndzənə ηwàk Nwì sə kum ndap Nwì nè ghan ènə də, <Liη ndap àam nə ye də ndap piriya.> Fana wèη jə buse nà' ndap ηgàa yè wèη.>>

¹⁴ Anə geη, ηgàa ləlohòlis bə sè wo kà gìgè wèη və kə tseη yi mε mvwe' ndap Nwì nè ghan nə, yi sə guηsə yà'wèη. ¹⁵ Ngàa yè'rè fa bwìη lək bə ηgàa fa satikà' sè ghan wèη à yə nsàap bum maηgəηgèeη sè yi à sə gùu fana wo jok. Yusè wo à jòk bùu zeη, mòk à ye mvè'nè bweηke' wèη à sə fu fa yi mε nda'à Nwì nè ghan nə də, <<Hòsanàa ye bohòmo David.>> ¹⁶ Fana wo fek yi də, <<Wù sə yuk bum sè bwe yè'e sə cèp sè laη à?>> Jisòs duk fa wo də, <<N̄ mù sə yuk. Wèη ka yusè wo à còm də, <Nwì à fùhù cùu bweηke' sè wo sə no malì mbwi wèη ηgòkwasə yi bə zeη> yà'a taη à?>> ¹⁷ Yi ànə me'rə wo fana yi tesə mε ntòlak anə, nə lo mvwe' lak Betani, nə kə noon fo'.

Jisòs Yàk Tε Nà' Kpε Yum Ghà Anə

(Mak 11:12-14, 20-24)

† **21:12** 21:12 Kəkəbùη yà'sə, a sè wo à sè fa satikà' bə zeη.

18 Tsok à rɛŋ, nè zəzòŋ ŋga yi sə bwɪŋ foho lòfe'lə mɛ ntòlak anə fana ye mok ŋga njè sə ya yi. 19 Yi à fəsə lis, nə ye tɛ mòk nè wo togè nà' də fik, ŋga nà' tə ŋgɛ mandzè. Yi geŋ fo', nə kə dzeŋ ŋga nà' tse' mègù mvù, nə kà zəm. Fana yi duk fa tɛ nə də, <<Wu nə kà mok zəm yuk.>> Yi ànə cep vɛ'nə ntèn, tɛ nə yum sè ghà ànə. 20 Ngàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də tɛ nə yum tsə mègù ghà nə yè'sə vale. 21 Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsè' wèŋ zìnə də a ye-a ŋga wèŋ tse' dzədzəm, nə kà sə mərə kɛ', wèŋ nə gɛ yusə yà' yam gha' yusə mù gù bohòtɛ nè'e yè'sə. Aco wèŋ duk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə kəŋ gbɛ lo sənə ndzəp nà'a;> yà' fak. 22 Nə ye sè' də ŋga wèŋ tse'-a dzədzəm fana yusə wèŋ lɛŋ yà' bə pìriyà pwe', wèŋ tse' yà'.>>

Fa Jisòs Nàŋ Ndà?

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jisòs à kə foho ni fe'lə mɛmvwe' ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwɪŋ mbwa sèmok. Yi ànə sə yə'rə wo fana ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bù Jus wèŋ kə tseŋ yi. Wo fek yi də, <<Wù gù bum sè wù sə gù yè'sə bə nàaŋ sè fò? Kènə fa wu nàŋ ndà də wu gɛ yà' ɛ?>> 24 Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mɛ nə fek wèŋ yu sèmok yàm sè'. A ye-a ŋga wèŋ tsè' fa mɛ fana mù tsok fa wèŋ nsàp nàŋ nè mù tse' ngògù bum yè'sə bə zeŋ nə sè'. 25 Ncèp nə də, nàaŋ sè Jon à sə bàptesə bwɪŋ bə zeŋ yà'a à vè bohòNwì kè yà' à tesə bohòbwɪŋ-ɛ?>> Wo à yèto ngòcèp bə zeŋ mɛtsətsə'rə wo duk də, <<A tsok

fa yi yè'sə da? Busè a duk-a də ɲàaɲ sə à sə vè bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves də, anə geɲ vesùwèɲ kà yusə Jon à sə cèp dzəm bùu yàlé?
²⁶ Nə ye sè' də a duk-a də yà' à vè bohòbwìɲ fana a sə wəp yusə bwìɲ nə gu sə bùusè wo dzəm tse' yàwo də Jon nə ɲgà tsòhòbum Nwì.>> ²⁷ Fana wo duk fa Jisòs də wo ka riɲ. Jisòs duk bwi fa wo ye sè' də, <<Ye də mu nə kà weɲ nsàp ɲàɲ nè mà tse' ɲgògù bum yè'e bə zeɲ nə sè' tsè'.

Gbu' Bwe Mok
Sè Wo A Ye Bwìɲ Ba

²⁸ <<Wèɲ tsəm bə ncèp nè'e da? ɲwè nəmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi kə duk fa nè mantombi nə də, <Mo àm, dù, nə kə fak mu nzuù ntinə.>
²⁹ Mo nə də, <Mu nə kà gè.> A ye maɲkwèɲ yi kupsə ntum ye, nə lo. ³⁰ Fana yi lo bohòmo ye nè ba, nə duk fa nà' sè' ve'nə. Mo nə də, <Mù yuk laɲ pàpa a. Mu nə geɲ>, nə kà yuye gè.
³¹ Sə tsətsə'rəə bwe sè ba yè'sə, ɲwè nè yi à gù yusè tè' à dzəm à ye nè fò?>> Wo də, <<A nè mantombi nà'a.>> Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsè' weɲ yè'e zìnə də, bùu sè bup sè wo ɲgàa benè mbàam tas bə ɲgàa kohòsàhà wèeɲ nə ni to lo mvwe' gaɲ ɲkum Nwì wo, nə nonşə wèɲ.
³² Njo nə də Jon ɲgà bàptesè bwìɲ à vè, nə sə tsoho fa weɲ mandzè nè nà'a kəkurè nə, wèɲ kà yi sè' yuk fa. Bùu sè bup sè ɲgàa ko tas bə ɲgàa kohòsàhà wèɲ nə dzəm fa yi yusə yi à sə cèp sə. Wèɲ ye bum yè'sə, nə kà də wèeɲ kupsə ntum awèɲ nə dzəm fa yi sè duk.>>

Gbũ' Ngàa Kùk Nzum
Sè Wo A Ye Bũp
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Anə geŋ Jisòs duk wo də, <<Wèeŋ yuk gbũ' mòk nè' sè'. Nkwà' ɲwè nəmòk à ye nè yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nè wo togè nà' də grep. Nə gum yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sè wo nə sə nəŋ fis ndzəp ndzənə nto'o greep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbùu səmok, nə ye'e lo gi mvwe' səmok. ³⁴ Mvək à kəp nə ɲgòkwì ɲgwii bum sè mɛ nzuù anə fana yi tumsə ɲgàa fàak ye wèŋ də wo kə tseŋ bùu sè wo cu mɛ nzuù anə, nə jəŋ fa yi ɲgwii bum sə ma nje. ³⁵ Bùu sè wo à sə cu mɛ nzuù anə wèŋ sə ko ɲgàa fàak ye sə wèŋ, nə ləp mòk, nə zə mòk, nə təprə mòk bə lis. ³⁶ Yi tumsə fe'lə ɲgàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sè ye to fa' mantombi sə. Wo gu yà'wèŋ sè' mvè'nè wo ànə gu sè mantombi sə. ³⁷ Yi tumsə ləsə mok mo ye nè yi à dzə nà' ndzə vèə yi. Yi sə duk ye də, <Wo nə wəp tsoŋ li nà'.> ³⁸ Bùu sè wo à sə cu mɛ nzuù anə à yə mo ye nə fana wo duk də, <Nè'e ɲga'a mo ye nè ndzə vèə yi, nè ɲkwà' ɲwè nə kà-a ye, yi nə cum mvwe' kuu ye yi nə. Wèeŋ və a zə yi ɲga a tse' bum ye sə vès.> ³⁹ Wo kə ko fis yi mɛ nzuù anə, nə zə yi. ⁴⁰ Nə ye də a ye-a ɲga ɲgà nzum nə və-a, yi nə gu bùu sè wo cugè mɛ nzuù anə va?>> ⁴¹ Wo duk yi də, <<Yi nə ko bùu sè bũp yè'sə, nə zə yà' vɛ'ɛ jì manziŋ, nə jəŋ nzum nə fa yà' bohòbùu mok sè wo nə sə fa yi ɲgwii bum ye ghà nè yà' zəm.>> ⁴² Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ a ka mvè'nè

wo à còm ndzənə ɲwàk Nwì yà'a taɲ yuk à? Də,
 <Lis nè ɲgàa ci ndap wèɲ à dzèeɲ màk nònɲsə nà'
 də nà'a bɯp nə kə tse' gha' fe'lə fàk mok
 sè' zeɲ.

A gù yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye maɲgəɲgèɲ mɯ
 lisè vesùwèɲ nèbɯp.‡>

⁴³ Ye də mù sə tsè' wèɲ yè'e zeɲ də wo nə jəɲ
 gɛsə mɯwe' gaɲ ɲkum Nwì sə bohòwèɲ, nə fa yà'
 bohòbùu sè wo nə zəm riɲ ɲgwìi sə. [⁴⁴ ɲwè nè
 yi gbù-a mɯnə lis ènə, ɲgèɲgàɲ tiɲ sam zəzok.
 Nə ye sè' də a ye-a ɲga lis nə gbù-a mɯ ni'ì ɲwè
 nəmòk, nà' gok fam ɲgèɲgàɲ.]>>

⁴⁵ ɲgàa fa satikà' sè ghaɲ bə bùu Faràsi wèɲ
 à yu'rə wes gbù' yè'sə fana wo riɲ də nà' sə cèp
 yè'sə bohòwo. ⁴⁶ Fana wo lap mandzè də wo ko
 yi. Wo sə wəp fe'lə bwìɲ, bùusè bùu sə wèɲ à
 jəɲ yi yàwo co ɲgà tsòhòbum Nwì.

22

Gbù' Nè Wo A To Kɛ'cà Bwìɲ ɲgòKè Zɯ Bum
 Gù
 (Luk 14:15-24)

¹ Anə geɲ Jisòs nə tsok fa fe'lə wo gbù' mòk sè'
 də, ² <<Aco wo fùhɯ gaɲ sè mɯbu sə co bə ɲkum
 nəmòk nè yi à fùhɯ gùu mo ye də bwìiɲ kə zɯ
 fa yi. ³ Anə geɲ yi tumsə lo ɲgàa fàak ye wèɲ
 də yà'a kə to və bùu sè yi to yà'wèɲ də a ta wo
 və sə. Wo kà yu awo vè. ⁴ Yi tumsə fe'lə bwe ye

‡ **21:42** 21:42 Jisòs à sə cèp yè'sə ncèp mòk nè nà'a ndzənə ɲwàk
 Sàam118:22. Yi à sə fùhɯ ni' ye bə lis, nə sə fùhɯ ɲgàa ci ndap
 sə bə ɲgàa fa satikà' nə ye bùu Jus mok sè mantombi.

mok sèmok də wo kə tsok bùu sə də yi fùhu wes zuzuu ye laŋ. Də, <Mù sɛə ndum mbòon am nə ye mbòon sè mù à ya' wo yà'a wèŋ nduk. Mù gù wes bum pwe'fo' laŋ, wo və nə kə zɛ.> ⁵ Bùu sə wèŋ kà mbeŋ nè mbeŋ kom lok. Mòk be' mandzè ye lo nzuù yi, mòk lo mvwe' sèŋ bum ye. ⁶ Mok sè wo bwehe cu sə wèŋ ko ŋgàa fàak ye sə, nə taksə wo, nə zə wo. ⁷ Nkum nə à jòk ve'ε kpɛ nə kpɛ, nə tum sojàa ye wèŋ kə zə bùu sə wo à zə bwìŋ sə. Sojàa ye sə wèŋ à tèn vèpsə lak bùu sə wèŋ sè'. ⁸ Fana yi duk bwe ye sə wèŋ də, <Mù fùhu bum sè mvwe' gùu sə laŋ. Megu də bùu sè mù to wo sə ka bùu sə anə ye co mù to wo sə yeŋ. ⁹ Ye də wèŋ lo sə mandzè, ŋwè nè wèŋ yə lòon, wèŋ to wo ŋgòvè mvwe' gùu sə.> ¹⁰ Bwe ye sə wèŋ à lòsə mandzè, nə to benə bùu sə wo yə pwe'. Bùu sə bèbon bə sè bɛp wèŋ pwe' nduk. Ndap nè wo à sə gù gùu sə mbwa nə à rwiŋ ve'ε ŋkiŋ bə bwìŋ.

¹¹ <<Nkum nə à lòdə yi kək ja'a bùu sə wo vè sə fana yi ye ŋwè nəmòk mbwa mò'fis nè yi à ka cèək sè wo ni lògè yà' mvwe' gùu sə nitse'. ¹² Yi fek nà' də, <Nge', wù yè va ŋkuŋ nə kə ni cum fəŋ jì cək gù ε?> Ngà' nə cum dədok, nə kà cù mùk. ¹³ Fana nkum nə to bùu sə wo sə fàk bohòyi, nə duk fa yà' də, <Wèŋ ko kiŋ ŋwè nè'e. Wèŋ kiŋ tasə bo ye bə kùu ye pwe'fo', nə kə mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sə seŋ fo'. Bwìŋ nə sə waŋ, nə sə zɛ nzòn fo'.> >> ¹⁴ Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a mvè'nè wo a to bwìŋ ŋkùuŋ fana nə cok fis jəŋ megu modm jo.>>

*Fa Nwì Yuye Nə Fa Nkum Kaisà Yusè Ye
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Anə geŋ fana bùu Faràsi wèŋ lo kə cum kwe', nə lap mandzə də ya wo tam Jisòs bə duk.
¹⁶ Wo tum be'lə bùu sè wo fàkgè bohòwo mok bə bùu Heròwèŋ bohòJisòs anə. Wo kə duk yi də, <<Cicà, vès rì də wu ŋwə nè zìnə. Vès rì də wu yə'rə fagè bwìŋ mandzə Nwì bə zìnə, nə kà yusè ŋwèe nə cèp sè wəp, bùusè wu kà yòdə nè'e ŋwè nè ŋkùuŋ kè nè jo àlɛ' tsərègə. ¹⁷ Tsok-a ves yusè wù tsəm yò. Lùuk vesùwèŋ sə tsə' də, a bəboŋ ŋgòlàk fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà mbàam tas kè ka' ɛ?>> ¹⁸ Wo à sə cèp yè'sə ŋga Jisòs rì wes yusè wo sə lirə ca sə pwe' nè pwe', fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup, wèŋ sə də wèeŋ mumsə yè'sə ndà? ¹⁹ Wèeŋ jəŋ və fa a mu mbàm nè wèeŋ làkgè tas bə zeŋ nə è.>> Fana wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. ²⁰ Jisòs fek wo də, <<Wo còm naaŋ múnə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> ²¹ Wo duk də, <<A sè ŋkum Kaisà.>> Fana yi duk yà' də, <<Ye də wèeŋ lak fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nə lak fa Nwì yusè yà'a sè Nwì.>> ²² Wo ànə yuk vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ, nə bɛ' mandzə àwo, nə lo dədok, nə me'rə tes yi fo'.

*Nzak Nè NgòLòkok
Mvwe' Kpə*

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ A ye sè' nùmbu ànə, bùu Sadusì mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bòp bù nè wo dukgè yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpə yeŋ wèŋ. ²⁴ Wo və kə fek yi də, <<Cicà, Musì à duk də, a ye-a ŋga

ɲwè jə ɲwàɲwè, nə kɾɯ ɲga bə nà' ka bwe tse' fana moma yee nə jəɲ tsoɲ ɲwà nə, ya bə nà'a dzə fa tètà ye nè yi kɾɯ nə bwe. ²⁵ Nə yeè nə də vès tse' bwema mok fɛɲ bwɪɲ sàmba. Fana nè mwè nə jəɲ ɲwàɲwè, nə kɾɯ me'rə nà' ɲga bə nà' ka mwe tse'. Yi me'rə nonʒsə lo fa moma ye ɲwà nə. ²⁶ Fana nè ba nə kɾɯ sè' ɲga bə nà' ka mwe sè' tse'. Nè tɛ' kɾɯ sè' vɛ'nə tètè kə dzeɲ bə nè sàmba nə. ²⁷ Wo ànə kɾɯ wes pwe' fana ɲwà nə kɾɯ ye sə sè'. ²⁸ Nùmbu nè bwɪɲ kè lòkok mvwe' kɾɯ kə dzèɲ nùu, ɲwà nə nə ye yè'sə ɲgwe ndà? Búsə wo à tse' yi wo pwe'fo' laɲ.>> ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Wèɛɲ ɲgàa jòn. A bùusè wèɲ ka yusè yà' cu ndzənə ɲwàk Nwì riɲ, nə kà ɲàaɲ Nwì sè' rì. ³⁰ Yusə də mvək nè bùu kɾɯkɾɯ nə lokok mvwe' kɾɯ, wo nə ye co masinjàa Nwì mɯbu, ɲwəmbam bə ɲwàɲwèe nə kà gù mok cu fe'lè. ³¹ Bə nzak nè ɲgòlòkok mvwe' kɾɯ, wèɲ a ka yusè Nwì à cèp bohòwèɲ yà'a taɲ à? ³² Yi à duk də, <Mɯ Nwì Abràham nə ye Nwì Azik nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vɛ'nə ɲga wo à kɾɯ lòlaɲ. Yà'a sə nìtsè' də bùu yè'sə cu fe'lə ɲwəm, njo nè yi ka Nwì bù kɾɯkɾɯ yeɲ, yi Nwì bùu sè wo cu ɲwəm. Yà'a mvwe' sè wèɛɲ bə jòn nèbɯp.>> ³³ Bùu sə wèɲ ànə yuk bum yè'sə fana wo mərə fuk nsàp yəyərè ànə bùè.

Lùk Nè Nà' Gɯ Càsə Mok
(Mak 12:28-37; Luk 20:41-44)

³⁴ Bùu Farasi wèɲ ànə yuk də Jisòs lok bùu Sadusi wèɲ cù co wo kà yusè ɲgòcèp fe'lə tse' fana wo baɲ yàwo sə mvwe' mò'fis. ³⁵ Fana mòk mɯtsətsə'rəə wo nè yi ɲwè nè yi rì làk

wùriŋ fek Jisòs nè yumok ñgòmùmsə ja'a nà'.
³⁶ Yi fek nà' də, <<Cicà, lùk nè nà' gu gha' lùuk
 mok pwe'fo' yi yè'sə nè fò?>> ³⁷ Yi duk fa nà'
 də, <<A nè də, <Wù tse' ñgòdzəm Tà Nwì yòbə
 ntum yòpwe'fo', dzəm yi bə yònsə yòpwe'fo', nè
 dzəm yi bə ñkərè yòsə' pwe'fo' nà'a.> ³⁸ Nè'e
 yè'e lùk nè nà' gu càsə mok sə pwe'fo' nè ye
 nè mantombì sè' zeŋ nə. ³⁹ Lùk nè ba nè nà'
 gu càsə nə səsə sè' co mòk nə. Nà'a də, <Wu
 tse' ñgòdzəm tsə moma yo co wù dzəm ni' yò.>
⁴⁰ Bum sè lùuk mok sə cèep, nè ye bə bum sè
 ñgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sè cèp pwe'fo' yà' na
 mègù mŋkweŋ lùuk sè ba yè'sə.>>

Nzak Nè Bə Liŋ Krest

⁴¹ Mvè'nè bùu Faràsi wèŋ sə à baan tə mali
 ntòmvwè' mò'fis fana Jisòs fek wo yumok. ⁴² Yi
 à fek wo də, <<Wèŋ tsərə bə ñwè nè wo to liŋ
 ye də Nkum ñgà gèm bwiŋ nà'a da? Wèŋ tsəm
 də yi mo ndà?>> Wo duk fa yi də, <<Yi ñgwì
 bù Devìd.>> ⁴³ Yi fek fe'lə yà' də, <<Nə ye va
 ñkuŋ Devìd nè bə tu ye to bwi ñwè ènə də Tà
 ñga yònsə nè Nwì nè à gù yi ε? ⁴⁴ Devìd nè à
 cèp də,

<Tà Nwì à duk fa Tà àm də,
 <<Cum fəŋ bo ma mà'a mè
 tètè mu nè gu bùu sè wo bènghè wu,
 wo ye sə mvè'kùu wù.>> >

⁴⁵ A ye-a də Devìd nè sə to nà' də Tà, ye də aco yi
 ye bwi bohòDevìd anə mwe yè'sə valə?>> ⁴⁶ Nwè
 nè mò'fis co yi cèp fəsə fa nà' yumok à ka yeŋ.

Ye jəŋ nùmbu ànə, nə lo mantombi, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghùsə ja'a lo' fù'.

23

Jisòs Də Bwiŋ Kərə Bə Ngàa Yə'rə Lùk Nə Ye Bùu Faràsi Wèŋ

(Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

¹ Anə geŋ Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye bə bùu sè wo à mà fo' sə wèŋ də, ² <<Ŋgàa yə'rə fa bwiŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ wo sè wo tə mvwe' kùu Musi. ³ Nə ye də bum sè wo tsè' weŋ pwe', wèŋ gū mvè'nè wo duk sə. Megu də wèŋ kà də wèŋ gū be' lo mvè'nè wo sə gù yàwo duk. Busè wo tsòhogè, nə sə gū lo yusè zok. ⁴ Wo gù fagè bwiŋ lùk ŋkùuŋ sè yà'a co bum sè rərwi', sè yà'a guguŋ ŋgòbèə', nə sə naaŋ fa bwiŋ yà' mɔ tuhù, nə kà ndubo nè mò'fis ŋgòjə bə' yàwo yà' fəsè ja'à lok. ⁵ Wo gù mègù bum yàwo də ya bwiŋ ye wo. Kùk ja'a yàwèŋ ncòròok sè mɔ sihi bə ndzə kwii wo yà'a, mvè'nè yà' wərə. Nə ja'a nɛ ncaam sè ndzə cə'ə wo mvè'nè yà' sàap è. ⁶ Wo dzəm də wo lòmɔwe' nzu yumok fana wo kə cum megu mvwe' sè ya bwiŋ wəp wo co bùu sè ghaŋ. Wo dzèŋ mɔmvwe' ndaap piriya, wo lap ŋgòcu mɔnə dzòok sè yà' bòghak pwe' wo. ⁷ Wo dzəm sè' də a dzèŋ mɔ nteŋ, bwiŋ sə kə cepsə wo, nə sə to wo mvwe' bwiŋ də cicà, cicà. ⁸ <<Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka tse' ŋgògù ni' awèŋ də bwiŋ sə to weŋ də cicà, bùusè wèŋ pwe'fo' bwema, nə tse' mègù nə cicà nè mò'fis. ⁹ Nə ye sè' də kà də wèŋ to ŋwè nəmòk sə nze fɛŋ də tè' awèŋ duk, njo nè wèŋ tse' mègù tè' nè

yi mò'fis, yi cu mubu. ¹⁰ Nə kà də wèŋ ɣu bwìŋ də wo sə to wèŋ də masà sè' duk, njo nè wèŋ tse' mэгù masà nè mò'fis, yi Nkum ngà gèm bwìŋ. ¹¹ Nwè nè yi də yi nè ghaŋ mʉtsətsə'rə wèŋ pwe' yi, tse' ngòye ŋkwèŋ àwèŋ. ¹² Nwè nè yi koksə lə-a ni' ye mʉtsə, Nwìi nè jəŋ tsoŋ vè yi sə nze. Nwè nè yi jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwì jə fis kok ləyi mʉtsə.

*Jisòs Duk Fa Bùu Faràsi
Nə Ye Ngàa Yə'rè Lùk Də
Wo Ngàa Tè'èŋkup
(Luk 11:37-54; 13:34-35)*

¹³ <<Wèŋ ngàa yə'rè bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ ngàa tè'èŋkup. Wèŋ cu bup! Wèŋ sə lok fa bwìŋ mandzə nè ngòlòmɔwe' gaŋ Nwì. Wèŋ sə kà mbwa lə, nə kà bùu sə wo sə dzəm də wo ni mbwa wèŋ mandzə sè' fa.

[¹⁴ <<Wèŋ ngàa yə'rè fa bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bup. Wèŋ ngàa tè'èŋkup. Wèŋ sə limzə bàa ngwemfə wèŋ, nə sə ɣu bupsə ndap awo. Wèŋ rì ngògù basə pìriyàa sè səsap. Nɣə' nè njàwèŋ nè kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]

¹⁵ <<Tètè'èŋkup ngàa yə'rè lùk bə bùu Faràsi wèŋ-a, wèŋ cu bə ngə' nèbup. Wèŋ to càgè sə ndzəpè, nə sə gi bə sə nzehè wèŋ pwe'fo' də ya wèŋ ɣu nwè nè mò'fis bɛ' mandzə lùuk Musi. Nè mò'fis bùuŋ fana wèŋ ɣu fe'lə yi sè' wèŋ, yi bup casə wèŋ sè wèŋ sə lòmɔwe' ngə' nè sə misə sə kè' ba.

¹⁶ <<Wèŋ sè wèŋ də wèŋ sə nitsə' ləfa bwìŋ mandzə nə ye yàwèŋ sè' jì lis, wèŋ cu bup. A sè'

wèŋ sè wèŋ dukgè də a ye-a ŋga ŋwè kèŋ ndap Nwì nè ghaŋ nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwè kèŋ bum sè wo à gù yà' bə guù sè yà'a mɛ nda'à Nwì anə ŋkuŋ yi gɛ tsoŋ mvə'nə yi kèŋ sə. ¹⁷ Wèŋ jì lis nə ye ləm sè'. A yè'sə də gɛ gha' nè fò? Bum sè mənə ndap Nwì sə, kè ndap Nwì nè ghaŋ nə bə tu ye nè nà' gù ŋkuŋ bum sè mbwa sə tse' fàk ε? ¹⁸ Wèŋ dukgè sè' də, <A ye-a ŋga ŋwè kèŋ kàm nè wo à ci ŋgòtèŋ fa Nwì bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə ka nzak tse', də tse'ŋga yi kèŋ bum sè wo naaŋ yà' mbwa sə ŋkuŋ àlɛ yà' tse' fàk.> ¹⁹ Wèŋ ŋgàa jì lis, gɛ gha' yè'sə nè fò? Bum sè wo fa nə naaŋ yà' mbwa sə kè, kàm nè yi gù yi ŋkuŋ bum sè mbwa sə tse' fàk-ε? ²⁰ Yusə də a ye-a ŋga ŋwè kèŋ-a kàm ànə, ye də yi kèŋ be'lə fo' bə bum sè mbwa sə pwe'. ²¹ Nə ye sè' də a ye-a ŋga ŋwè kèŋ ndap Nwì nè ghaŋ nə fana yi kèŋ nà' bə Tà ŋgà ndap nə pwe'fo' sè'. ²² Nwè nè yi kèŋ-a ntòbu, ye də yi kèŋ kapràak Nwì bə ŋwè nè yi cugè mbwa nə sè'.

²³ <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ, ŋgàa yə'rè bwìŋ lùk bə bùu Farasi wèŋ, wèŋ cu bɛp. Njo nè wèŋ fagè Nwì bòp mò'fis sənə hum bə bum awèŋ, nə fa tètè bə mvùu bum sè wo lam rəmsə tsə'rə njàp bə zeŋ wèŋ, nə me'rə nonjsə lùk sè guguŋ co ŋgòye yəyərè bohòbwìŋ bə bum pwe', nə tse' koksəmanziŋ, nə ye ŋwè ŋgà gù bum bə mandzè nè zìnə. Anə ye co wèŋ sə gɛ yè'sə, nə sə gɛ mok sə sè'. ²⁴ Jì lis, ŋgàa nifa bwìŋ mandzè wèŋ. Wèŋ sə kpès fis màk ndzè nè jo nè wà nè'e, nə sə mi lo nàmbà'rè sè' sə vèə wèŋ anə.

25 <<Ngàa yə'rè bwìj lùk bə bùu Faràsi wèj, wèj cu bup. Wèej ngàa tè'èjkuḡ, wèej cùkgè yàwèj ñkwèej ngàp bə ñkwèej tasà, fana rwiḡ cum ma ndzə tsətsə'rè wèj anə ngwap nə ye wa bum bwìj. 26 Bùu Faràsi ngàa jì lis wèj. Wèej cuk rɛj sə to ngàp awèj ma sə ntòjkuḡ ya ma nè mɔjkwèj nə rɛj sè'.

27 <<Ngàa yə'rè bwìj lùk bə bùu Faràsi wèj, wèj cu bup. Wèj mègù co sèe sè wo yok fopsə yà' bə bwèj, nga rwiḡ cu nja vəp bù krukru bə bum sè bup wèj. 28 Wèj sə yəəj mɔ lisè bwìj co bùu sè kəkərè bohòNwì, nga wèj rwiḡ nja bə tè'èjkuḡ nə ye bə bup.

29 <<Ngàa yə'rè bwìj lùk bə bùu Faràsi wèj, wèj cu bup. Wèej ngàa tè'èjkuḡ, njo nè wèej ci tsə'rəgè sèe ngàa tsòhòbum Nwì wèj, nə sə gu tsə'rə bum sè wo à ci tes yà' ngòkwasə liḡ bùu Nwì wèj. 30 Wèj sə cep kə cùhu də, <Vès ànə ye-a ghà nè tè' avès wèj à ye bwèɛ vès ànə ka bo mvwe' sè wo à sə zə bù ngàa tsòhòbum Nwì yà'a fa gèsè.> 31 Wèej to wo də tè' awèj vɛ'nə, ye də wèj sə niḡtsè' də wèej bwe bùu sè wo à zə ngàa tsòhòbum Nwì wèj sə. 32 Wèej geḡ mantombì, nə gu wes bum sè tè' awèj ànə gu to sə. 33 No, wèj ngwì bù no wèj, aco wèj tsəm də wèej nè kà mvwe' ngə' nə sə misè kə ni anə yè'sə va? 34 Ye də mù tum fa weḡ ngàa tsòhòbum Nwì nə ye ngàa ñkərè bə ngàa yə'rè bwìj lùk wèj. Wèej nə zə mok, wèj tɛ'lə mok mɔ ntəəj, nə ləp mok mɔmvwe' ndaap piriya awèj. Wèej nə bɛ' tək sə mok wo caḡ ni mvwe' buk lak nè fòpwe', wèj sə yuḡ. 35 A ye vɛ'nə

fana nduəm bùu Nwì sè wo à zè wo sè nze fɛɛŋ pwe'fo' nə ye mə tuhù wèŋ. Ye jəŋ bə nduəm Abè nè wo à zè yi ŋga yi ka yumok riŋ tètè kə dzeŋ mə ni'ì Sàkàriyà nè wèŋ à zè yi mə ntòndap Nwì nè ghaŋ nə. A ye ŋga yi tə mʉtsətsə'rèə kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nè wo togè nà' də ndap nè rərəŋ nà'a. ³⁶ Mù sè tsè' wèŋ zìnə də, ŋgə' bùu yè'sə pwe'fo' nə və mə tuhù bùu sè niè' yè'sə.

³⁷ <<Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm! Wèŋ zəgè ŋgàa tsòhòbum Nwì, nə sè tərə ŋgàa gè ntum Nwì wèŋ bə lìs. A yè'sə ghè' sù mvè'nè mə sè làp də mə ko wumsə gesə wèŋ ndzə ni'ì mə co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ɛ? ³⁸ Bo am ka mok bə lak awèŋ yà'sə yeŋ, yà'a mok fəəm lak wà. ³⁹ Mù tsè' wèŋ də ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, wèŋ nə kà mə mok yə fe'lə tètè nùmbu nè wèŋ yə fe'lə mə, ye mok ŋga wèŋ sə duk də, <Nwì se ŋwə nè yi və mənə liŋ sè Tà nə ŋkuŋ.> >>

24

Jisòs Tsè' Bum Sè Yà'a Nè Ye Ŋga Yi Kəp NgòVə

(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

¹ Jisòs à sè ye'e mè'rə mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə ŋgòlò fana ŋgàa fàak ye wèŋ və ŋgònì fa yi ndaap Nwì, sè də yi kək bərə ja'a mvè'nè wo à ci bònşə yà'. ² Jisòs nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sè yə bum yè'e pwe'fo', ka vɛ'nə yeŋ nè? Mù sè tsè' wèŋ zìnə də lìs nè mò'fis nə kà mənə

mòk fenə naàŋ mam. Wo nə kʷəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Yi ànə geŋ də yi kə cum mʷmʷwe' nda Olip nə fana bwe ye wèŋ və woòwo, nə kə tseŋ yi. Wo sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nè bum yè'sə nə ye-è. Nə tsok fa ves yusè yà'a nə niŋtsok də wù kʷəp ŋgòbwiŋ vəə ya nzeŋgòŋ nə nə me sə sè'.>> ⁴ Fana Jisòs nə ceŋ fəsə fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya ŋwè nəmòok kà weŋ bòrè. ⁵ Busè bwiŋ nə və ŋkʷuŋ sè wo nə ci' mʷwès də, wo ŋkum ŋgà gəm bwiŋ nə wo à sə duk nə wo, nə borə lo bwiŋ və'ε wùriŋ. ⁶ Wèeŋ nə sə yuk kə'ca də dzè'e fa' mʷwe' səsap bə mʷwe' jəjo wèŋ nduk. Wèeŋ yuk və'nə, wèŋ kà wəp bʷusè yè'sə nə ye tsoŋ və'nə. Yà'a ye və'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sè' ntòye. ⁷ Busè bòp lak nə lʷ bə bòp lak mok. ŋkum mòk lʷ bə ŋkum mòk sè'. Njèe nə ko, nzeŋgòŋ nə sə tsoho kə'ca fa' bə ma fa' wèŋ. ⁸ Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco mʷvè'nə ŋwàŋwèe ghà to kò'gè mwe ntòghàa yè'e.

⁹ <<Fana wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə zə weŋ. Lak pwe'fo' nə beŋ weŋ bʷusè wèeŋ bwe am. ¹⁰ Mvək ànə ye və'nə, bwiŋ ŋkʷuŋ nə caŋ me'rə mandzè njàm nə. Bwiŋ nə sə seŋ mòk bə mòk, nə sə beŋ kə'ca mòk bə mòk sè'. ¹¹ ŋgàa mʷwès wèeŋ nə ye sè' wùriŋ sè wo nə sə duk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo nə borə jəŋ lo bwiŋ və'ε nduk. ¹² Mvè'nə bwiŋ dzəmgè mʷu nə fi lo mok maŋkwèŋ njo nə bʷp yam lòmok mantombì və'ε wùriŋ. ¹³ Megu də ŋwè nə yi təəŋ-a gugʷ tètè, nə kə ləsə fana yi nə tse' lùŋ. ¹⁴ Ncèp Ntirè nè Bèboŋ nè nà' sə tsè'

bə gaŋ ŋkum yè'sə nə yuhu lo sənə nzenḡòŋ nə pwe'fo' də ya ndaanwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi ye sè'. Yà'a ŋga'a mvè'nè nzenḡòŋ nə nə lə sə.>>

Ngə' Nəbɔp Bohò

Nzenḡòŋ Jùdiyà

(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

¹⁵ Numbu mòok nè kè vè nè wèeŋ yə ŋga wo lòkoksə tes bɔp nè nà'a bə jòn nə mvwe' sè rərəŋ, bɔp nè Danà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp nə.* (Nwè nè yi sə ta ŋwàk nə rɛeŋ bə zeŋ bəbòŋ.) ¹⁶ Wèeŋ yə ve'nə, bùu sè wo cu mvwe' nzenḡòŋ Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mu ndahà. ¹⁷ Nwè nè yi sə cu yòŋsə mu ndùndap† kà mvèk ŋgòsuhu tsə, nə kə jəŋ fis bum ye sè mu nda'à yi tse'. ¹⁸ Nwè nè yi mənə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi sə kə jə cək fohòlò. ¹⁹ Ho'm, megu də anə ye ŋgə' bohòbàa sè bə zum nə ye sè wo sə fa bwe sè ləə mbwi bə nùumbu yà'sə. ²⁰ Wèeŋ ləŋ Nwì də yi gɔ co wèeŋ kà mvèk mbùŋ nè bə mbɔp wùriŋ ca, kè numbu dzè àlɛ'. ²¹ Njò nè ŋgə' nè nà'a nə ye mvèk ànə nə bɔp ve'ɛ nsàp nè nzenḡòŋ à yè yèe, à ka ve'nə ye yuk. Nə ye sè' də anə kà ve'nə mok sè' kə ye yuk fe'lò. ²² Nə ye də Nwì a ka-a nùumbu yà'sə ləm ci' fəsə də bwèrɛ ŋwè nè mò'fis kà bwehe cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bùu tu bùu ye wèŋ sè yi a cok fis yà'wèŋ.

* **24:15** 24:15 Taŋ Danà 9:27 † **24:17** 24:17 Bùu Jus wèŋ à sè ci ndap awo fana wo gɔ ndùndap nə mbwa rəəm, co bwìŋ sə kə cum yòŋsə mbwa.

23 <<A ye-a nga ηwè nəmòk duk-a weη də <Nkum ngà gèm bwìη nè wo à sə duk nè nè'>, kè də, <yì fə fa'> àlɛ, kà də wu dzəm swì duk. 24 Bwìiη nè sə borə kɛ' də wo Krest, nè sə duk də wo ngàa tsòhòncèp Nwì. Wo nè sə gɸ nsàap bum maηgəηgèη mok vɛ'ɛ wùriη də co wo borə bùu sè Nwì a cok fis nòηsə sə bə zəη, nga wo tse'-a mandzè nè na. 25 Wèeη jəη-a ηkərə, mù tsè' nòηsə weη bum yè'sə nga cu ntòcuu. 26 Ye də a ye-a nga ηwè nəmòk duk weη də, <Nà' cu ηgòη fa',> kà də wu tesə lo fo' duk. Kè wo duk-a sè də <Yì cu mà mbwèndap nè'>, wù kà dzəm. 27 Búsè mù nè mɸ mo ηwè, mɸ nè və co mvè'nè mbùuη ba'a kokgè mà mbwèbu, nè ca bùuη kè tu bu yè'e. 28 Mvwe' sè vèη ni' kpɸ noon-a sè fòpwe', jìgawà' wèeη nè kə benə fo'.

29 <<Ghà nè ηgə'ə sè yà'a nè ye nùmbu ànə cà wes ntèη fana nùum nè kəη ndzəm. Nwə kà mok sè' se, ηkəηkàη sə gbùhɸ tsoη mɸbu anə fana nsàap nàaη sè mɸtsə sə tsoho sè'. 30 Mvèk mòok nè yəəη mɸbu nè nà'a mvèk nè njàm, mùu mo ηwè, fana ηgwìi bùu sè sə nzeηgòη pwe' nè tɛ'. Wo ye nga'a mvè'nè mùu mo ηwè mù sə tsə tesə mɸbu ndzənə mbàk bə nàη, nè sə fom rəη bəηsə nèbɸp. 31 Fana mɸ nè tum sə masinjàa am sè mɸbu ηgòto lòbwìη bə ntàη nè nà' sə cep vɛ'ɛ wùriη. Wo to benə və bùu am sè mù à cok fis sə wèη ma ηkùup nzeηgòη sè kwè sə mvwe' mò'fis, ye jəη mvwe' sè nzeηgòη nè yeto nè ye mvwe' sè nà' kè lèsə.

*Yə'rə Jəη Yumok BohòTɸ
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)*

³² <<Mù dzəm də wèŋ yə'rə jəŋ ŋkərə bohòtə fik nà'a. Wu yə ghà nè nà' yè ŋgòfom, nə sə top, fana wù riŋ sè' də mvək mbùŋ kəəp laŋ. ³³ Yà' megu sè' vɛ'nə də wèŋ yə bum yè'sə vɛ'nə fana wèŋ riŋ də mo ŋwè kəəp ŋgòvè laŋ, yi mègù mok ŋgə ncù. ³⁴ Mù tsə' wəŋ zìnə də bùu sè wo cu ŋga'a yè'e wèŋ nə kà ntòkpə lè wes ŋga bum yè'sə yà' gù laŋ. ³⁵ Ntòbu bə nzenɡòŋ ba fo' nè cà gesə lòwà, ncèp àm kà ye cà yuk.

Nwè Ka Numbu Nə

Kè Mvək Nə Riŋ

(Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ <<Yusə də ŋwè ka numbu nə bə mvək nè bum yè'sə nə ye riŋ. A mègù-a masinjàa Nwì mabu nə ye Mo ye nə sè', wo ka sè' riŋ. Rì mègù tè' nə yiyi. ³⁷ Mo ŋwèè vè numbu nə fana bum pwe' nə ye sè' mvè'nè yà' ànə ye ghà nè Nuà ànə ye ye nà'a. ³⁸ Mègù sè' mvè'nè ànə ye fa' mantombi ŋga ndzəp ànə ka ntòrwiŋ yà'a, bwìŋ à sə zə, nə sə no vəpsə. Bùu mok wèŋ sə geŋ gù tètè numbu nè Nuà à ni ŋgwes dzeŋ. ³⁹ Wo à sə gù vɛ'nə, nə kà sə rì tètè ndzəp kə bək wes wo vɛ'ɛ wis. Mùu mo ŋwè, mɔ nè vè ntsə'mòk yà' megu sè' mvè'nè ànə ye yà'sə. ⁴⁰ Numbu ànə ye, mbəmbam baa nə sə fàk nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk. ⁴¹ Bèba baa nə ye mvwe' ŋgòk, nə sə gok beŋ, wo jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə mòk fo'. ⁴² Ye də wèŋ sə jəŋ ŋkərə, bùusè wèŋ ka numbu nè Tà àwèŋ nè bwìŋ vè nə riŋ. ⁴³ Wèŋ riŋtse' yumòk nè' sè' də a ye-a ŋga tà ŋgà ndap nə riŋ-a ghà nè ŋgà yèə nə və, bwèrɛ yi nə so

noon tètè tsok rɛŋ ya nà'a kà kè ni. ⁴⁴ Ye dè wèeŋ cu, wèŋ ye fèfuhù ghà yà lònŋ, bùusè mo ŋwèe nè vè ŋga wèŋ sè kà bə zɛŋ tsərè.

Mo Fàk Ngà Yuk Dɔk Nə Ye Mo Fàk Ngà Kà Dɔk Yuk

⁴⁵ <<Mo fàk nè yi zìnə nə tse' ŋkərèə yè'sə nè fò? A nè masà ye nə à fa bum sè mɔ nda'à yi bohònà', nə dɔk dè nà'a nə sə fa bwe ye wèŋ bum zuzɔ bə mvək nè kəkərè. ⁴⁶ A rɛŋsi bohòmofàk nè masà ye bwì vèə, nà' tseŋ yi ŋga yi sè gù mvè'nè nà' ànə dɔk non̄sə lo yi sə. ⁴⁷ Mɔ tsok wèŋ zìnə dè masà nə nə fa nsàp mofàk ànə òŋŋ ŋgòkotse' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁸ A ye-a ŋgà fàk nè yi bɔp, yi nə dɔk dè, <Masà àm nə nə kà nènàk bwìŋ fohòvè.> ⁴⁹ Yi yeto ŋgòlèp ŋgàa fàak mok sè wèŋ, nə sə zɔ, nə sə no rɔŋ kɛ'ca bə ŋgàa jùhù rùk wèŋ bəbɛ'. ⁵⁰ Fana masà ŋgà fàk ànə nə bwì vè ntsə'mòk nùmbu nè yi sè kà vɛ'nə tsərè, nə ye bə mvək nè yi ka bə zɛŋ sè' rìŋ. ⁵¹ Yi nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə be'lə nà' bə ŋgàa tè'èŋkup wèŋ mvwe' mò'fis. Bwìŋ nə sə wəŋ, nə sə zɔ nzòŋ fo'.

25

Gbɛ' Wàhəŋwèŋ Sè Wo A Ye Hum

¹ <<Nùmbu ànə kè ye fana gaŋ ŋkum sè mɔbu sə nə ye co wàhəŋwèŋ sè wo à ye hum yà'a. Wo à jə lààm awo, nə lo ŋgòkè tək ndugù nè yi sè

vè ñgòkè jè lo ñge' awo mòk nùmbu ànè.* ² Sè tàñ à ye ləm, sè tàañ mok ye yàwo ñgàa ñkərè. ³ Sè ləm sè wèñ à jè laàm awo, nè kà kàràsi jè tse'. ⁴ Sè ñgàa ñkərè sè wèñ à jè tse' ke' lòkàràsi awo mok sənə botòrò. ⁵ Ndugù nè à ka vè toho fana bàa sè wèñ dzooñ lo tètè wo dzəmlo. ⁶ A kè dzèñ ntəntəmtsok, wo to fuñ də, <Ndugù nè vè lañ, wèñ tesə vè kə tseñ yi.> ⁷ Bàa sè hum sè lokok wo pwe', nè koksə laàm awo sə. ⁸ Sè ləm sè duk fa sè ñgàa ñkərè sè də, <Wèñ fa a ves kàràsi awèñ səmok bùusè laàm avès sè də a liiñ.> ⁹ Sè ñgàa ñkərè sè wèñ duk fəsə fa wo də, <Kàmòk yà'a nè kà bohòvesùwèñ pwe'fo' kùrè. Bòle co wèñ lo kə ye bùu sè wo sè sèñ sə, nè ywiñ jəñ yàwèñ bohòwo.> ¹⁰ Wo à lòdə wo kə ywiñ fana ndugù nè vè. Ndugù nè jəñ sè wo à fùhù yàwo lañ sə, bə yà'wèñ ni lo mùmvwè' ndap nè wo sə zə gù mbwa nè. Wo à ni lòmmbwa, wo ko jəñ ncù lok mpùñ. ¹¹ A cu ghàr, bàa mok sè wèñ bwi vè yàwo sè sè'. Wo təəñ sə mbi, nè sè dũhù də, <Tè'mòk, Tè'mòk, mùk fa ves ncù.> ¹² Yi duk fəsə gesə fa wo ca də, <Mù sè cep yè'e ñkèm duk də, mù ka wèñ riñ.> >> ¹³ Jisòs à ləsə ncèp nè də, <<Ye də wèñ sə kuk-a kù'u, bùusè wèñ ka nùmbu nè kè mvək nè riñ.>>

*Gbù' Bwìñ Tε'
Sè Wo A Fa Wo Mbàm
(Luk 19:11-27)*

* **25:1** 25:1 Yà'à sè yegè bohòbùu Jus wèñ də bwìñ tse' ñgòkè tsèñ ndugù nè mandzè ñkuñ, fana bə yà'wèñ lo mvwe' ndap nè wo nè zə gù fo' nè.

14 <<Gaŋ Nwì sè nə ye co mvè'nè ɲwè nəmòk à ye ɲga yi də yi lo gì fana yi to benə ɲgàa fàak ye wèŋ. Yì à to wo fana yi fa bum ye pwe'fo' ndzə bohòyà'wèŋ. 15 Yi fa mòk bàam mbàm tàŋ, nə fa mòk bàm ba. Yi fa ɲwè nè tɛ' ye bàm mbàm mò'fis. Yi à gàp fa yà'wèŋ yè'sə mvè'nè yi riŋ də ɲàaŋ awo sə cu co ɲwè kotse' to sè ye. Yi à fa wes wo vɛ'nə, yi bɛ' mandzə, nə lo yuye. 16 ɲwè nè yi ànə tse' ye bàam mbàm tàŋ nə à lònɛn, nə kə gi gii nɛŋ bə zɛŋ. Yi tse' swe' mbwa sè' bàam mbàm tàaŋ mok. 17 ɲwè nè yi à tse' ye bàam mbàm ba nə à kə tse' swe'e ye sè' bàam mbàm ba. 18 Nè yi à jə ye bàm mò'fis nə à lò, nə kə tuŋ wu, nə ses lok gesə bàm mbàm ɲkwà' ɲwè nə ca.

19 <<Mvèk ànə sap fana ɲkwà' ɲwè nə bwìŋ və. Yi kə taŋsə ja'a yusə wo a gù bə mbàam sə. 20 ɲwè nè yi à tse' ye bàam mbàm tàŋ nə à vèə, nə jə və bàam mbàam mok sè' tàŋ. Yi duk fa ɲkwà' ɲwè nə də, <Tè'mòk, wù à fa mu bàm tàŋ, mù a kə tse' fe'lə mok bə zɛŋ sè' bàm tàŋ.> 21 ɲkwà' ɲwè ye nə kwasə nà' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nì tsè' zìnə yòbə mɔyɔ nè nà'a momjo laŋ. Mu nə gu wu ɲga'a ɲgòtse' ɲàŋ mɔnə sè yà'a ɲkùuŋ. Vəə kə ròn ni' bə bum ɲkwà' ɲwè yònə.> 22 ɲwè nè yi à tse' ye bàm ba nə à vè ye sè'. Yi duk də, <Tè'mòk, wù a fa mu bàm ba. Yèè, mù kə tse' fe'lə vè mok bə zɛŋ sè' bàm baa mok.> 23 ɲkwà' ɲwè ye nə kwasə nà' sè' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nì tsè' zìnə yo bə yu nè nà'a momjo laŋ. Mu nə gu wu ɲga'a ɲgòtse' ɲàŋ mɔnə sè yà'a ɲkùuŋ.

Vè kè ròŋ ni' bə bum ŋkwà' ŋwè yònə.>

²⁴ Ŋwè nè yi à fa nà' ye bàm mò'fis nè à vè ye sè'. Yi duk fa ŋkwà' ŋwè nè də, <Tè'mòk, mù rì wu rii də wu ŋwè nè wù gū wùriŋ. Wu kɔp zɔgè mvwe' sè wù à ka wù bi, nè kà fo' wù sè' fàk. ²⁵ Mù a wəp, fana nè kə tuuŋ mbàam yo sə sə nzhè. Yèè, mbàam yo sə yà'a yè'.> ²⁶ Ŋkwà' ŋwè nè yak nà' də, <Wù mo nè bɔp ŋgà wɛ' mòk wà. Wù də wù riŋ də mɔ kɔp zɔgè mvwe' sè mù à ka fo' bi, nè kà fo' sè' fàk, ka vɛ'nə yeŋ à? ²⁷ Anə bəŋ ghak co wù noŋsə fa mɔ mbàam sə bohòbù sè wo fàkgè mɔmvwe' ŋgwa' yà'a. Ya mɔ bwiŋ vəə, mɔ tse' mɔswe' mɔnə mbàam am sə.> ²⁸ Ŋkwà' ŋwè nè də, <Wèeŋ jəŋ fis mbàam sè bohòyi sə, nè fa ŋwè nè yi nè tse' bàm mbàm hum nà'a.> ²⁹ Yi duk fe'lə də, <Ŋwè nè yi tse'-a, wo nè fa yamsə mok, ya yi tse' mok nduk nè nduk. Nə ye də bohòŋwè nè yi ka ye yumok tse' nè, a mègù-a sè mɔyu nè jo nè yi tse' nà' nè, wo nè jəŋ fis gesə nà' ndzə bohòyi anə fo'. ³⁰ Wèeŋ ko jəŋ ŋgà fàk nè bɔp ènə, nè mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sə kèŋ sə mbi yà'a. Bwiŋ nè sə waŋ, nè sə zɔ nzòŋ ca.>

*Wo Nè Gapsə Bwiŋ Co
Wo Sə Gapsə Ndzə Bə Nsùŋgaŋ*

³¹ <<Ghà nè mo ŋwèè kè vè nùu bə masinjàa ye fana yi kə kok cum mɔnə kapràak ye bə ŋàaŋ ŋkum wùriŋ. ³² Bùu sè sənə nzeŋgònə pwe' nè kə benə kə mantombii yi. Wo benə vɛ'nə yi gapsə wo co ganakù' sə gapsə fis ndzə bə nsùŋgaŋ. ³³ Yi nè tes nsùŋgaŋ sə bo ma màk,

nə tes ndzə bo ma ɲkwìp. ³⁴ Fana yi nè yi ɲkum nə, nə duk fa sè bo ma màk sə wèŋ də, <Wèŋ və. Tè' am a sè wèŋ yi. Wèŋ və kə ni cum mvwe' gaŋ ɲkum Nwì sè wo à fùhɥ nonʂə fa wèŋ ɲga wo ka nzenɣònə ntòfuk sə. ³⁵ Busè nje à sə ya mɥ, wèŋ fa mɥ zuzɥ. Ntɔm à sə sə mɥ, wèŋ nə fa mɥ ndzəp. Mù à ye ɲkùŋ, wèŋ nə nisə mɥ mɥ nda'à wèŋ. ³⁶ Mù à ye nswè'mbwè, wèŋ fa mɥ cək. Mù à nòŋ yiyaŋ, wèŋ sə kə tesə mɥ. Mù à cu mɥ ndapndzəmè, wèŋ sə kə cepsə mɥ.> ³⁷ Bùɥ sè kəkùrè yà'sə wèŋ nə cep fəsə fa yi də, <Vès ànə ye wu yè'sə sè ɲga nje sə ya wu, vès nə fa wu zuzɥ-ε Tà? Kè də ɲga ntɔm sə sə wu, vès nə fa wu ndzəp-ε? ³⁸ Wù ànə ye ɲkùŋ fòŋkuŋ vès nisə wu mɥ nda'à-nɛ, kè də wù ànə ye nswè'mbwè sè ɲkuŋ vès nə fa wu cək-ε? ³⁹ Nə ye sè' də vès ànə ye wu yè'sə ma fòŋga wù sə yayaa, kè ɲga wù cu mɥ ndapndzəmè ɲkuŋ vès kə cepsə wu-ε?> ⁴⁰ Yi nə cep fəsə fa wo də, <Mù sə cep yè'e kek də, bum sè wèŋ à gù fa-a bè'lə bwema am yè'e, ye də wèŋ à gù fa yà'sə bohòmɥ.> ⁴¹ Fana mɥ yi duk fa bùɥ sè bo ma ɲkwìpə yi sə wèŋ də, <Coho gəsə ɲgɥ ni'ì mɥ fo', wèŋ sè Nwì a naaŋ fa wèŋ ɲgə' mɥ tuhù. Wèŋ du sə mvwe' mis nè wo à gù nòŋsə fa ze' nə bə masinjàa ye wèŋ nà'a. ⁴² Nje à sə ya mɥ, wèŋ kà mɥ beŋ fa. Ntɔm sə sə mɥ, wèŋ kà mɥ ndzəp sè' fa. ⁴³ Mù à ye ɲkùŋ, wèŋ kà mɥ mɥ nda'à wèŋ nisə. Mù ye nswè'mbwè, wèŋ kà mɥ cək fa. Mù sə yaŋ nə ye ɲgà ndapndzəm, wèŋ kà mɥ kə cepsə lok.> ⁴⁴ Fana wo nə cep fəsə fa yi sè' də, <Tà, ànə ye yè'sə sè nè vès à yə wu ɲga nje sə ya

wu, kè nga ntum sə sə wu, kè nga wu ñkàìñ vès kà wu mụ nda'à vès nisə-ε? Kènə à ye fònə vès à yə wu nga wu nswè'mbwè, kè nga wù sə ya, kè nga wù cu ndapndzəm vès kà wu kè cèpsə-ε?> ⁴⁵ Yi duk fəsə fa wo də, <Mù sə cèp yè'e kek nè kek də, wèñ ànə ka-a bohòbè'lè moma am nè mò'fis gụ fa, ye də wèñ à ka mụ yà'sə gụ fa.> ⁴⁶ Bùu yà'sə nə lo sənə ñgə' nè nà'a kà mègè. Bùu sè wo à sə be' yàwo mandzè Nwi, lo yàwo mvwe' lùñ nè nà'a nè kà mè yuk.>>

26

Wo To Làm Mətuhù Jisòs

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

¹ Ghà nè Jisòs ànə tsok wes fa wo bum yè'sə pwe' fana yi bùuñ duk fa nga'a bohònggàa fàak ye wèñ də, ² <<Wèñ riñ də bwehe cu mègù mok nùumbu ba ya ñkàk Pasobà nə kə dzeñ. Mvèk ànə ye, wo nə fa mùu mo ñwè də wo tɛ'lə mụ muntəəñ.>> ³ Sè' mvèk ànə, ñgàa fa satikà' sè ghañ bə bù ñkwàha bùu Jus wèñ kə be'lə mụ ntòmbii Kayofàs. Kayofàs nə à ye ñkum ñgàa fa satikà'. ⁴ Wo à cèp tes fo' mvè'nè wo nə borə ko Jisòs, nə zə yi. ⁵ Wo duk fe'lə sè' duk də, <<Kaco vesùwèñ ko yi nùumbu ñkàk yeñ, bùusè bwìñ nə gham vesùwèñ nga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì

(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ A ye nga'a nga Jisòs mvwe' lak Betanì. Fana yi lo kə cum mụ nda'à Saimè nè yiya kuturu à

ko yuk yi mantombi. ⁷ Nwà nèmòk nikok bæ ndo làmindà nè nà' gũ nteŋ ve'ε wùriŋ. Nwà nè jəŋ yà', nè kε' tsoŋ fa Jisòs mətuhù ŋga yi cu sə zə bæŋ. ⁸ Ngàa fàak ye wèŋ à yə ve'nə fana wo jok də ŋwà nè kè' bupsə yà' ve'nə bùu yàε. ⁹ Wo də anə ye co wo seŋ làmindà sə mbàm wùriŋ, nè fa ngàa jìŋ wèŋ. ¹⁰ Jisòs à rì yusè wo à sə cèp sə, nè duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə fa ŋwà ènə ŋgə' ve'nə bùu yà? Yusè yi gù bohòmù yè'sə, a bèboŋ wùriŋ. ¹¹ Wèŋ nè sə ye maligè ngàa jìŋ fo', mɛ nè kà yàm vesùwèŋ cu mali. ¹² Mvək nè yi kè' tsə fa mɛ làmindà yè'sə muni'ì ve'nə, yi sə gù tsərə yà'sə ŋgùpni' àm nè mvè'nè wo nè tuuŋ nà'. ¹³ Mɛ tsok fa weŋ ncèp nè nà'a ŋkèm duk də, mvwe' sè fòpwe' sè wo nè tsoho Ntirè nè Bèboŋ nè sənə nzeŋgònə fana yusè yi gù yè'sə wo nè sə tsərə maligè yi bùu zeŋ.>>

Nkà'a Pasobà

(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)

¹⁴ Yà'a ŋga'a mvək nè Judàs Iskarəyà nè yi sè' mòk mɛŋgorè ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə à lòo, nè kə ye ngàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ. ¹⁵ Yi fek yà'wèŋ də, <<A ye-a ŋga mɛ ko fa weŋ Jisòs nè, wèŋ fa mɛ yà?>> Wo à làk fa yi mbàm hum tɛ' fo' ndzə bohò.* ¹⁶ A nè yè jəŋ ŋga'a mvək ànə nè lo mantombi, Judàs sə lap mandzè ngòsèŋ Jisòs.

¹⁷ A kè dzèŋ nùmbu nè wo à yèto ŋkàk nè wo zugè bred sè jì yis yà'a fana ngàa fàak Jisòs wèŋ

* **26:15** 26:15 Judàs à sèŋ mà' Jisòs nè yè'e bæ nteŋ nè bùu Jus wèŋ à tiŋ nòŋsə ngòywiŋ mo ŋkwèŋ njamòk yà'a.

və nə kə fek nà' də, nà' dzəm də nà'a nə zɯ ɲkàk nə ma fòlɛ, ya wo kə ɡuhɯ tsə'rə mvwe' sə. ¹⁸ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ du ndzə ntòlak, nə duk fa ɲgà' nà'a duk də, <Cicà də mvək ye kùrə laŋ, yi bə ɲgàa fàak ye wèeŋ nə zɯ ɲkàk Pasobà munda'à wù.>> ¹⁹ ɲgàa fàak ye sə wèŋ à kè ɡù sè' mvè'nè Jisòs duk wo sə. Wo fuhɯ zɯzɯ Pasobà sè fo'.

²⁰ Nùm à co, yi bə ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə wèŋ lo ɲgòzɯ zɯzɯ. ²¹ Wo ànə sə zɯ fana yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù sə tsè' weŋ nè'e ɲkèm duk də ɲwè nè mò'fis mʉtsətə'rə wèŋ fɛeŋ nə seŋ mʉ.>> ²² Wo à yuk ve'nə, manziŋ ko wo ve'ɛ wùriŋ. Wo ye ɲgòfek yi mò'fis, mò'fis, duk də, <<Tà, a mù à?>> ²³ Yi duk fa yà'wèŋ də, <<ɲwè nè yi fa kùrə tsə bo ye bə yàm sənə zɯzɯ, a yi nè yi nə seŋ mʉ nə. ²⁴ Mù mo ɲwè, mʉ nə kpɯ lo mvè'nè ɲwàk Nwì sə duk. Fana ɲgə' nè bɯp cu bohòŋwè nè yi seŋ mʉ ànə. Anə boŋ ghak bohòŋwè ànə co wo kà yi dzə lok.>> ²⁵ Judàs nè nà' à sè yi nə fek ye sè' də, <<Cicà, a mù à?>> Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cèp mʉmvè'nə.>>

Zɯzɯ Nè Nà'a Lèsə mbwè: Losopà

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

²⁶ Wo ànə sə zɯ fana Jisòs jəŋ brəd, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa ɲgàa fàak ye sə. Yi duk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zɯ. Nè'e ɲgùpni' àm.>> ²⁷ Anə geŋ yi jəŋ ɲgàp sè'. Yi ànə kwasə wes me Nwì fana yi fa yà'wèŋ də yà'a no. Yi à fa yà' yi sə cep də, <<Wèeŋ no wèŋ pwe'. ²⁸ Yè'sə nduəm am sè yà' sə fè'e ɲgòswì fa bwìŋ bɯp awo. Nduəm sə, a

zeŋ sè yà' kì nge' ndzənə rùk nè njàm bohòbwìŋ ñkùuŋ. ²⁹ Mù tsè' weŋ də mɔ nə kà rùuk yè'sə vesùwèŋ mok no be'lə yuk tètè nùmbu nè mɔ nə no fe'lə nà' mok fi vesùwèŋ mvwe' gaŋ ñkum Tè' àm.>> ³⁰ Fana wo yəm ñkì, nə tesə lo mvwe' nda Olìp.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeen Yi

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Anə geŋ Jisòs tsok fa yà'wèŋ də, <<Bə ndzəm nè ntinə nè'e, wèŋ pwe' nə caŋ me'rə mɔ mùmù. Mù riŋ ve'nə bùusè yà' cu ndzənə ñwàk Nwì də, <Mùu Nwì, mɔ nə ləp ganakù' nə fana nsùŋgaŋ sə nə sam wes.> ³² Anə ye sè' də ghà nè mɔ nə lokok mvwe' kpɔ, mɔ nə lo mantombii wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Galili.>> ³³ Yi ànə duk ve'nə fana Pità cep fəsə fa nà' duk də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca me'rə-a wu sè ca, mɔ nə kà wu yàm ca me'rə yuk.>> ³⁴ Jisòs duk fa yi də, <<Mù tsok wu ñkèm duk də, bə ndzəm nè ntinə nè'e, ntomvəp sə kè to kàmòk ŋga wù də wù ka mɔ riŋ kè' te'.>> ³⁵ Pità nə cep fe'lə səmok duk də, <<A mègù-a sè ñgòkpɔ vesù, kaco mù beŋ wu yeŋ.>> Ngàa fàak ye mok sə wèŋ duk sè' ve'nə, wo pwe'.

Jisòs Sə Gù Pìriyà Mvwe' Sè Wo Togè Də Gèsemani

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anə geŋ, Jisòs bə bwe ye sə wèŋ lo mvwe' səmok sè wo togè fo' də Gèsemani. A kè dzèŋ fo', yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ cum yàwèŋ mvwe' yè'e ya mɔ soon lo yàm mantombi, nə gù

pìriyà.>> ³⁷ Fana yi jəŋ Pità nə ye bwe Zebèdi ba sè', wo lo. Ghà ànə à ye, ntəm ye ŋgòrwi' yi vɛ'ɛ, yi kà kwəkwa mok tse' lok. ³⁸ Yi duk fa yà' duk də, <<Tsətsərè nè bə manziŋ sə ntuu mù nè bup co mù coho gbɛ kpɛ. Vesùwèŋ cum fɛɛŋ, nə sə so, nə kà lo dzəm.>> ³⁹ Yi ànə soon lo momjo fana yi gbɛ fə'ə gesə lo si ye sə nze, nə sə gɛ pìriyà. Yi sə cep duk də, <<Tè' àm, a ye-a ŋga mandzəə yo, wù jəŋ gesə lo ŋgàp ŋgə' nè'e bohòmù fo'. Mù duk-a sə vɛ'nə, wù gɛ lɛ mɛmvə'nə wù dzəm wù, kà mɛmvə'nə mù dzəm mù gù.>> ⁴⁰ Anə geŋ yi bwi foho və, nə kə ye ŋgàa fàak ye sè tɛ' sə ŋga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə yà', nə fek Pità də, <<Kaco wèŋ cum to nca vesùwèŋ mvək mwejo yeŋ à? ⁴¹ Wèŋ so, nə sə gɛ pìriyà sè' ya məmumsəə kà wèŋ gha'. Ntəm yo, megu də ŋaŋ ka yeŋ.>>

⁴² Yi lo fe'lə səmok ŋgòkə gù pìriyà nè kè' ba. Yi ləŋ də, <<Tè' àm, a ye-a ŋga wù duk də kaco yè'sə ca gesə yeŋ tse'ŋga mù yə ŋgə' nə ŋkuŋ, fana mù dzəm sè' cùu yo sə.>> ⁴³ Anə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sè lo sə. Anə ye ŋga lo sə ko zəm tse' wo lis vɛ'ɛ nsàp nè bə jòn. ⁴⁴ Fana yi me'rə fe'lə yà'wèŋ, nə lo ŋgòkə gù fe'lə pìriyà səmok nè kè' tɛ'. Yi sə cep fe'lə gu sè' yusə yi anə cep to mantombi. ⁴⁵ Yi bwi və fe'lə bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə nòŋ yòŋsə mali yu awèŋ fo' à? Wèŋ ye, mvək kərə laŋ nè wo sèŋ mɛu mo ŋwè, mù cu mok ndzə bohòbù ŋgàa gù bup wèŋ. ⁴⁶ Wèŋ lokok a lo. Yèè, ŋwè nè yi sèŋ mɛ nə nè'.>>

*Wo Ko Jisòs**(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)*

⁴⁷ A ye nga Jisòs sè cèp malì ntòfo', fana Judàs nè yi ngà fàk ye mòk sè' nè tesè vè bə bùu səmok vé'ε wùriṅ nga wo rəp fèk, nè tse' ntòk. A nè tumsə wo ngàa fa satikà' sè ghan bə bùu sè mantombi. ⁴⁸ Anə ye nga ṅwè nè yi ànə seṅ Jisòs nè nè tsok nonṣə fa bùu sè wèṅ yusè yi nè gu laṅ. Yi à duk fa yà' də, yà'a yə ṅwè nè yi kə cèpsə nà' bəboṅ co ṅge' à ɛ, yà' riṅ də nà'a yi nè, yà' ko nà'. ⁴⁹ Judàs nè à vèə, yi cà jwan, nè kə ye Jisòs, nè to nà' də <<Cicà, mù cepsə wu>> fana nè cepsə nà' co ṅge'. ⁵⁰ Jisòs fek nà' də, <<ṅge' àm, wù sè gù fənə yà?>> Fana bùu sè wèṅ kə kohò tse' Jisòs cùk. ⁵¹ ṅwè nəmòk nè yi à ye ye bə Jisòs nè wèṅ à sè co'fis fèk ye, nè gbɛ' tiṅ mak fa ṅkwèṅ mòk ntu' sə nze. ṅwè nè wo à gwè' ci' yi ntu' nè à ye ṅkwèṅ bohòṅkum ngà fa satikà'. ⁵² Jisòs duk fa nà' duk də, <<So fəsə gesə fèk nè mà mba'à. Wù rì də ndàaṅwè pwe' nè yi lù-a bə fèek nè kə kpə sè' bə zeṅ. ⁵³ Wù tsəm də kaco mù duk fa to tè' àm də yi tumsə fa mɔ masinjàa ye, bəop sè ghan hum-ncòp-ba ṅgòtesə mɔ yeṅ à? ⁵⁴ Nə ye də wo à còm nonṣə ndzənə ṅwàk Nwì də bum yè'sə nè ye tsoṅ vé'nə. Mɔ to bwìṅ-a nga'a masinjàa Nwì, bum yè'sə ye fe'lə zìnə anə va?>>

⁵⁵ Mvèk ànə à ye, Jisòs fek bùu sè wèṅ də <<Wèṅ tesə co wèṅ lòmvwe' bɛ' ngà yè bə fèk nè ye ntòk yè'e bùu mù à? Vesùwèṅ yiskokgè mɔmvwe' ndap Nwì nè ghan səsə, mù sè yə'rə bwìṅ, wèṅ kà mɔ ko. ⁵⁶ Nə ye də bum yè'sə vé'nə

pwe'fo' də ya yusè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm ndzənə ɲwàk Nwìi ye ve'nə.>> Yà'a ɲga'a mvèk nè ɲgàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mɛ Kaŋsurù

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Fana bùu sè wo à ko Jisòs sə à jə lòyi bohòKayofàs, ɲkum ɲgà fa satikà' nə. Bù ɲgàa yə'rè fa bwìŋ lùk bə bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à benə cu sè' fa'nə. ⁵⁸ Pità à sə yù vè maŋkwèŋ moòm səsap tètè kə dzeŋ mvwe' ntòmbi ɲkum ɲgà fa satikà' nè wo də wo nə sak fo' nə. Yi ni lo mbwa, nə kə cum bə ɲgàa kùk ndap Nwì wèŋ ya yi ye mvè'nè bum nə kə lə. ⁵⁹ Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù nə pwe' à sə làp bum sè ɲgònaaŋ mɛ tuhù Jisòs də ya wo zə nà', dzəm ɲga yà'a mvwès. ⁶⁰ Wo kà yumok sè yə. Bùu sè wo à ka yumok sè ye, nə sə kə dzəm borə də wo à yə laŋ wèŋ à ye fo' sè' wùriŋ. A kə ləə, ɲgàa ci' mvwès yè'sə wèŋ à tesə vè bwìŋ ba, ⁶¹ nə duk də, <<Vès a yuk bə ntu' avès ɲga ntèrèŋgònè nè'nə sə duk də, aco yi kuəmsə mak ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə ci wes megu nà' mənə nùumbu te'.>> ⁶² ɲkum ɲgà fa satikà' nə à lòkok mɛtsə, nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ɲgòcèep tse' à? Bùu yè'e sə duk də wù a duk də ε?>> ⁶³ Jisòs cum megu dədok. Ngà fa satikà' nə cep fe'lə də, <<Mù sə fek wu bə liŋ Nwì nè yi ɲwəm nə zìnə də, wu yè'e mo Nwì, ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nə à?>> ⁶⁴ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cèp yà'sə mvè'nə. Mù sə tsè'

wen̄ zìnə də, ghà nè bum yè'sə mè fana wèn̄ ye m̄u mo ηwè nga m̄u cu nze bo ma mà'a Nwì nè nga n̄an̄, nə ye fe'lə m̄u nga mù sə tsə və ndzənə mbàk m̄ubu.>> ⁶⁵ Yi ànə duk wes ve'nə fana ηkum nga fa satikà' nə jok, nə son̄ sarə cək nè m̄u ni'ì yi. Yi sə duk də, <<Jisòs də nà'a mo Nwì, ye də nà' b̄upsə liη Nwì lan̄. Njo nè a lap yis fe'lə ηwè nəmòk ηgòkè r̄en̄sə fe'lə yumok ka mok yeη. Busə bwìη yuk wes mvwèes nà' sə mok bə ntu' lan̄. ⁶⁶ Wèn̄ duk yàwèn̄ də yà?>> B̄u sè wèn̄ duk də, wo zə mègù yi zəə. ⁶⁷ Fana wo te gesə fa yi nte m̄ulisə, nə ləp yi. B̄u mok sè wo à ləp yi sə wèn̄ à sə duk də, ⁶⁸ <<Wù də wu N̄kum nga gèm bwìη nə wù, riη-a ηgəηgàn è.>>

Pità Bèn̄ Jisòs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Anə ye nga Pità cu ye sə mbi fana m̄uηwà nəmòk kə duk fa yi də, <<Wù yegè sè' wen̄ Jisòs nè mvwe' lak Galili nə.>> ⁷⁰ Yi bèn̄ mantombii wo anə pwe' də yi ka yusə yà' sə cèp yà'sə riη lok. ⁷¹ Yi ànə tesə tson̄ fa'nə ntèn̄, m̄uηwà mòk ye fe'lə yi, nə tsok fa b̄u sè wo tə fo' sə wèn̄ də, <<N̄wè nè'e a ye sè' bə Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nə.>> ⁷² Yi beη fe'lə nà' sèmok, nə keη də yi ka Jisòs riη. ⁷³ Anə sap kok ghàr fana b̄u sè wo nə təəη fo' sə wèn̄ kə duk fa Pità nə də nà' gù tsə gù l̄ mòk. Də mvè'nè yi sə cèp àl̄, ncèp cù nà' nə sə nitsè' jəja də nà'a mòk. ⁷⁴ Yà' à bà ve'nə, fana Pità yak ni' ye, nə keη mok Nwì də, <<Nwì riη yi, mà ka ηwè ànə riη.>> Yi à sə cèp wes ntèn̄,

mvəp to. ⁷⁵ Pità tsərə ŋga'a yusè Jisòs ànə cep sə də, <<Ŋkuŋ ntomvəp nə sə to ntinə ŋga wù bèn̄ fis m̄ kè' tɛ' də wù ka m̄ riŋ.>> Yi tesə lo sə mbi, nə kə wəŋ ca vɛ'ɛ nəb̄ɔp.

27

Judàs Fəsə Mbàam

Sə Yi À Sèn̄ Jisòs Bə Zɛŋ

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ngàa Ntum Jisòs 1:18-19)

¹ Nə zəzòŋ à dzèen̄, ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus sə wèn̄ cum kwe' də wo zə Jisòs. ² Wo ko kiŋ yi, nə jəŋ lo fa bohòPalè nə yi ànə ye govənòghà ànə yi nə. ³ Judàs nə yi à sèn̄ Jisòs nə à yə də wo b̄ɔpsə Jisòs fana ntum ye b̄uŋ. Yi və ŋgòfəsə mbàam sè hum tɛ' sè yi à sèn̄ Jisòs bə zɛŋ sə. Yi à jə və yà' ŋgòfa fəsə bohòŋgàa fa satikà' nə ye ŋkwàha bùu sə wèn̄. ⁴ Yi à duk də, <<Mù gù b̄ɔp laŋ bùusè mù gù də wo zə ŋwè nəmòk ŋgwàŋ ŋga yi ka yumok riŋ lok.>> Bùu sə wèn̄ duk fa yi də, <<Yà'sə ka nzak njàvès yəŋ. Wù rì bə zɛŋ wù.>> ⁵ Yi lo, nə kə mak noŋsə mbàam sè hum tɛ' sə m̄m̄vwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə sə nze. Yi lo, nə kə jəŋ kù, nə kə kə'ə kp̄u yuye. ⁶ Ngàa fa satikà' sə wèn̄ à kè tɛ' mbàam sə, nə duk də, <<Yè'e mbàam nduəm ŋwè, fana kaco a gesə yà' sənə bàam mbàam sè m̄nə ndap Nwì yəŋ bùusè wo dzègè dzèə.>> ⁷ Wo à cu kwe', nə jəŋ mbàam sə, nə fa bohòŋgà bom kùŋ mòk ŋgòywiŋ jə mvwe' sè wo nə sə tuuŋ ŋkùŋ wèn̄ fo'. ⁸ Nà'a njo nè wo togè m̄m̄vwe' ànə də mvwe' nze nduəm haan̄

ntinə sə. ⁹ Bum yè'sə ànə ye vɛ'nə fana bum sè Jèrèmiyà ngà tsòhòbum Nwì à cèp sə bùu və zìnə. Yì ànə cèp də, <<Wo jə mbàm hum tɛ', mbàam sè bùu Izùrɛ wèŋ a dzəm də ntɛŋ ɲwèe nə kùrə vɛ'nə. ¹⁰ Wo kə ywiŋ nze bohòŋgà bom kùŋ bə zɛŋ. Wo à sə ywiŋ vɛ'nə ɲga Tà Nwì à tsə' mɯ yi.>>

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

¹¹ Jisòs ànə təəŋ kè mantombii Palè nè yi govənonə fana yi fek Jisòs də, <<Wu ɲkum bùu Jus wèŋ wu à?>> Jisòs cèp fəsə fa nà' duk də, <<Wù duk yà'a mvə'nə.>> ¹² Nə ye də mvək nè ɲgàa fa satikà' bə bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à sə ləp yi bə nzak pwe', yi kà cù mùk lok fà'. ¹³ Mvək nè yi à sə cu mègù dədok vɛ'nə fana Palè fek nà' də, <<Wù sə kà bum ɲkùuŋ sè wo sə cèp mətuhù wù yè'e yuk à?>> ¹⁴ Jisòs à ka cù ɲgòcèp fəsə muk mali, fana govənonə à mərə vɛ'ɛ wùriŋ.

¹⁵ A sə yegè ləlùm mvək ɲkàak Pasobà fana govənonə sə fis me'rə fa bùu sə wèŋ ɲgà ndapndzəm mò'fis. Yi fis fa megu yà'wèŋ ɲwè nè wo dzəm də yi fis me'rə. ¹⁶ Anə geŋ ɲga wo tse' ɲgà ndapndzəm mòk nè liŋ yee də Bàrabà. Bwiŋ ɲkùuŋ à rì Bàrabà nè də yi ɲgà ndapndzəm nè bup. ¹⁷ Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis fana Palè fek wo duk də, <<Wèŋ dzəm də mɯ fis me'rə fa weŋ ndà? Bàrabà kè Jisòs nè wo to yi mok də Krest nà'a nɛ?>> ¹⁸ Busè yi rì də wo ko jə vè Jisòs bohòyi yè'sə ɲga wo à sə bèŋ nà' jì njo.

¹⁹ Sə va' mwè, ghà nè Palè nə à cu mùmvwè' dzè' ye nè yi sakgè nzak mbwa nə fana ηgwe ye tirə vesə fa yi ntirè. Ntirè nə à ye də, <<Kà də wu gu ηwè nè yi ka jòn tse' ànə yumok duk. Mù yə nòon lo sè bup bùu yi ntinə wùrin.>>

²⁰ Ngàa fa satikà' bə bù ηkwàha bùu sə wèn sə gu megu bwìn də yà'a dzəm də wo fis me'rə Bàrabà, nə zə Jisòs. ²¹ Govənònə fek fe'lə yà' sèmok də, <<Mutsətsə'rə bwìn ba yè'e, wèn dzəm də mɔ fis me'rə fa wən nè fò?>> Bùu sə pwe' kwi' də <<Bàrabà.>> ²² Palè fek fe'lə yà'wèn də, <<Wèn dzəm də mɔ gu bə Jisòs nə wo togè lìn ye mok də Krəst nà'a va?>> Bùu sə pwe' duk də, <<Tɛ'lə yi mɔ ntəən.>> ²³ Yi də bùu yà, ηwè ènə bupsə yà? Kàyà', wo sə fuη ghaha fuu də, <<Tɛ'lə yi mɔ ntəən.>> ²⁴ Palè ànə ye də bum sè yi sə cèp sə pwe' sə cà mэгù wà co ndzəp, nə sə yəən sè' co də ndàan nə tesə fana yi jəη ndzəp, nə cuk bo ye mantombii bùu sə wèn. Yi à sə cùk yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am ka sənə nduəm ηwè nè'e yeη. Wèn rì bə zeη wèn.>> ²⁵ Yi ànə duk vɛ'nə fana bùu sə wèn pwe'fo' duk də, <<Ń, nduəm yee ye mɔ tuhù vès nə ye mɔ tuhù bwe avès wèn.>> ²⁶ Yi jəη Bàrabà, nə fis me'rə fa yà'wèn. Yi ləp Jisòs bə ηkwès, nə fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mɔ ntəən.

Sojà Wèn Ywì'lə Jisòs
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

²⁷ Sojàa govənònə wèn jəη lo Jisòs mɔ nto' govənòanə, nə to benə sojàa mok sə fo' lònə.

²⁸ Wo fweη fis cək ye, nə ni fa yi mòk nè bəban.

Cèk nè à ye bèbaŋ co cèk ŋkum. ²⁹ Wo lim ndik nèmòk nè bə njàk co tàm ŋkum, nè ta fa yi nà' mɛ tuhù. Wo fa yi ntatɛ mòk də yi kotse' ndzə bohòco ntumbà ŋkum. Wo sə kə təəŋ mantombii yi bə tumfərə, nè sə cepsə nà' co ŋkum dɛk də, <<Ŋgəè, ŋkum bɛɛ Jus wèŋ.>> Wo sə ywi'lə yi co ləm. ³⁰ Fana wo te yi bə nte, nè jəŋ ntò' nè nà' ànə ye ndzə bohòyi nè, nè ləp yi bə zəŋ mɛtuhù. ³¹ Wo ànə ywi'lə kɛrə yi fana wo fweŋ fis cèk nè ghaŋ bèbaŋ nè, nè ni fəsə fa yi cèək ye sə səmok. Wo jə lo yi də wo kə tɛ'lə yi.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mɛ Ntəəŋ

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

³² Mvə'nə wo à sə tesə tsoŋ mɛnto' anə vɛ'ɛ fana wo kɛrə bə ŋgà' nèmòk. Wo tap ko yi fo' bə ŋəŋ də nà'a bək jəŋ ntəəŋ Jisòs sə. Liŋ ŋgà' nè à ye Saimè. Wo to lak ye də Sìrinì. ³³ Wo ànə kə dzeŋ mɛwɛ' mok, wo togè fo' də Gòrigotà (a yà'a də nzùè tu bwìŋ), ³⁴ wo fa yi rùk də yi no ŋga wo tòrə yà' bə yu cɛcɛk. Yi ànə yu'rə ja'a yà' fana yà' ye co yi kà no. ³⁵ Wo ànə tɛ'lə wes yi fana wo təm gapsə cèək ye sə bə bèŋ. ³⁶ Wo cum nze, nè sə so nà' fo'. ³⁷ Wo com naaŋ yak njo kpɛ ye ma mɛ tuhù yi. Yusə wo à còm naaŋ sə à ye də: NE'E JISÒS ŊKUM Bɛɛ JUS WÈŊ NƏ. ³⁸ Wo à tɛ'lə be'lə yi bə ŋgàa yèə mok wèŋ, wo bwìŋ ba. Mòk bo ma ŋkwip, mòk ma zɛ. Yi ye ye mɛtsətsə'rè. ³⁹ Bɛɛ sə wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nè sə mək tu awo dɛk də, ⁴⁰ <<Nà'a wù nè wù à dɛk də, aco wù kɛəmsə mak ndap Nwì nè ghaŋ, nè

ci fəsə wes nà' mənə nùumbu tɛ' nə. Təsə-a ni' yòè! A ye-a də wu mo Nwì zìnə, wù suhu tson na muntəən fa'nə-le.>> ⁴¹ Ngàa fa satikà' bə ngàa yə'rè fa bwìŋ lùk nə ye bə bù ñkwàha bù Jus wèŋ pwe' à ywì'lə yi sè'. Wo sə duk də, ⁴² <<Yi təsə rì bònşə mègù bù mok wèŋ, nə kà ni' nè nje tèsè rì. Yi də yi ñkum bù Izùɛ wèŋ yi. Yi suhu tson-a mɛ ntəən fa'nə nga'a ya vées dzəm bohòyi. ⁴³ Yi naanğè tu ye bohòNwì. Nwii təsə-a yi nga'a nga Nwii dzəmgè-a yi na. Bùsè yi dukgè də yi mo Nwì.>> ⁴⁴ Bù ngàa yèə sè wo ànə tɛ'lə be'lə bə yà' sə wèŋ yak yi sè' vɛ'nə.

Jisòs Kpɛ

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Anə ye nga nùum marəŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzenğòŋ nə pwe' tètè kə dzeŋ co nùm sèm. ⁴⁶ A kè dzeŋ nùm sèm anə fana Jisòs waŋ bə ŋgì nè ghaŋ duk də, <<Eli, Eli, làma sabatàni? >> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù mà' mɛ bù yà?>> ⁴⁷ Bù mok sè wo à tə fo' à yuk, nə duk də, <<Nwè ènə sə to Alajà.>> ⁴⁸ Nwè nəmòk nè yi à ye sè' fo' caŋ ntəŋ, nə kə tsəp və yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùk mòk nè cùcuk, nə tse' gesə mɛ cùhù Jisòs bə ntatə də nà'a no. ⁴⁹ Bù mok sə wèŋ duk yàwo də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Alajà nə və ngòkə təsə yi àlɛ'.>> ⁵⁰ Jisòs waŋ fe'lə bə ŋgì nè ghaŋ sèmok, nə me'rə yònşə ye lo.

⁵¹ Ghà nè yi ànə kpɛ ànə à ye fana cək nè nà' à sə gəpsə rum ndap mòk mɛmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə à sàha jəŋ mətuhù wàrr kè dzeŋ sə

mbwèŋ. Nze à tsòho fo', lis sə voho sè'. ⁵² Sèe bwìŋ à mùhu sè'. Bùu sè wo à kpɛ ŋga wo bùu Nwì wèŋ à lòkok mvwe' kpɛ. ⁵³ Numbu nè Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nè lo Jòrosalèm nè nà'a lak sè rərəŋ sə. Wo à ni ma ntòlak anə, bwìŋ ye wo wùriŋ.

⁵⁴ Nkum sojà nè yi à ye fo' bə sojàa mok wèŋ sè wo à sə kùk Jisòs ànə ye mvə'nè nze ànə tsoho, nè ye bə bum sè yà' à ye fo' pwe' fana wəə ko wo. Wo duk də, <<Kε', ŋwə ènə nè ye mo Nwì nè zìnə.>> ⁵⁵ Bèba mok à ye fo' sè' wùriŋ. Wo à təəŋ səsap, nè sə ja'a. Baa yè'sə wèŋ à yù vè Jisòs mvwe' nzeŋgòGalili, nè sə təsə yi. ⁵⁶ Mok à ye fo' Mèri Màdàlinà, nè ye Mèri ma Jem bə Jòsep nè ye fe'lə ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuŋ Jisòs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Nè nconùm à ye fana Jòsep nəmòk nè mvwe' lak Arimàtayà və. Yi à ye ŋgà ghàk, nè sə be' lòJisòs sè'. ⁵⁸ Yi à lòbohòPalè, nè ləŋ nà' də nà'a fa yi vèŋ ni' Jisòs nè ya yi kə tuuŋ. Palè dzəm, nè duk də, wo kə fa nà'. ⁵⁹ Jòsep jəŋ vèŋ ni' ye nè, nè lim gesə nà' ndzənə cək nè fi. ⁶⁰ Yi jəŋ nà', nè gesə lo mvwe' sèe ye. Sèe sə à ye sè fi ŋga yi tu yà' ndzənə lis. Yi ànə gesə wes, yi bwi' təhə lok ncùu sèe sə bə ŋkəŋkùm lis mòk, nè be' mandzè lo.* ⁶¹ Anə ye ŋga Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk

* **27:60** 27:60 Bùu Jus wèŋ à sə tugè wə ndzənə lis, nè sə tuuŋ bwìŋ nja. Wo nòŋsə wes mè vèŋ ŋwə nè nja fana wo lap sè' lis mòk nè lok ncùu sə bə zəŋ.

nə à sə yə. Wo à cu ma nja vɛ'ɛ, nə sə kək gesə lo sèe sə.

*Wo Tes Bwiŋ
NgòSòSèe Jisòs*

⁶² Tsok à rɛŋ, nga nùmbu nè wo à sə fùhɛ ngòcu dzè càa, fana ngàa fa satikà' bə bùu Faràsi wèŋ baan mvwe' mò'fis, nə kə ye govènòPalè. ⁶³ Nə duk fa nà' də, <<Mbè, vès sə tsərə malì mvè'nè ŋwè ènə à sə bərə kɛ'cà bwiŋ fɛɛŋ də yi nsàp yumòk, nə duk də, <A kè dzèŋ nùmbu tɛ' mà lokok mvwe' kpɛ sèmok.> ⁶⁴ Ye də bòco wù fa ŋàŋ, wo sə so sèe ye sə mənə nùmbu tɛ' sə. Búsè aco ngàa fàak ye sə wèŋ kə yə fis lo nooŋ yi ndzəmè, nə borə bwiŋ də nà' lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Nə ye də wo gɛ-a nsàp yumòk vɛ'nə zìnə, mvwès ènə nə gɛŋ ghak nè nà' à ye mantombi nà'a.>> ⁶⁵ Palè duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ tɛ' sojà wèŋ co wo so yo. Wèŋ du, nə kə so sèe sə nsàp nè wèŋ rì vɛ'ɛ pap nè pap.>> ⁶⁶ Anə gɛŋ wo lo, nə kə zərə lok ncùu sèe sə mpàŋ. Nə jəŋ sojà wèŋ tes fo' də yà'a sə so.

28

*Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɛ
(Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49; Jon 20:1-23;
Ngàa Ntum Jisòs 1:6-8)*

¹ Nùmbu dzè à càa, nga tsok sə rɛɛŋ tsə nù Sondè Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk lokok də wo kə kək ja'a sèe Jisòs sə. ² Wo à kè dzèŋ fo', nga nze à tsoho. A ye nga masinjà Tà Nwì tsə mɛbu, nə kə bwi' gesə lès nè mvwe' ncùu sèe sə fo', nə

kok cum yuye mbwa. ³ Si ye à sə rɛŋ co mbɔŋ bà'a yi, cək ye sə fop co mbàk. ⁴ Bùu sè wo à sə sòsèe sə wèŋ à kà bə wuə vɛ'ɛ, nə buuŋ co bù kɔkɔkɔ.

⁵ Masinjà Nwì nə à cèp bohòbàa sə wèŋ. Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ kà wəp! Mù rì də wèŋ sə lap Jisòs nè wo à tɛ'lə yi mu ntəəŋ nà'a. ⁶ Yi ka fənə yeŋ. Yi lòkok mvwe' kɔk laŋ mvè'nè yi à duk də yi nə lokok yà'a. Wèŋ və fən, nə kə kək ja'a yàwèŋ mvwe' sè yi à nòŋ nè. ⁷ Wèŋ caŋ lo-a, nə kə tsok fa ŋgàa fàak ye wèŋ də yi lòkok mvwe' kɔk laŋ. Yi gè cà nà' mantombii wèŋ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòGalili. Wèŋ nə kə tseŋ yi fo'. Wèŋ tsərə tse' bum sè mù tsə' wəŋ yè'e, nə kà swì.>> ⁸ Anə geŋ wo me'rə mvwe' sèe sə bə caŋ. Wuə sə ko wo, kwəkwa rwiŋ wo sə ntuu sè' dak. Wo sə caŋ lo də wo kə tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ.

⁹ Mvè'nè wo à sə lòo sə, Jisòs kə tseŋ wo vak, nə duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù cèpsə wəŋ.>> Wo à vè, nə kə kotse' kùu ye, nə kuksə yi. ¹⁰ Jisòs nə duk fe'lə fa wo duk də, <<Wèŋ kà wəp. Wèŋ du, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də wo lo mvwe' nzeŋgòGalili, vesi wèŋ nə yenə fo'.>>

Yusè Sojàa A Kè Cèp Bohòŋkwàha Bwìŋ

¹¹ Mvè'nè bàa sə wèŋ à sə lòyàwo fana sojàa sè wo à sə sòsèe sə wèŋ mok à lòmvwe' ntòlak nè fo' nə. Nə tsoho fa ŋgàa fa satikà' wèŋ yusè yà' ye sə pwe'. ¹² ŋgàa fa satikà' sə à kè cu be'lə bə bù ŋkwàha bùu sè fo' sə wèŋ, nə kiŋ cù bə yusè wo nə gu. Wo à fa sojàa sə wèŋ mbàm vɛ'ɛ

wùriŋ. ¹³ Nə tsok fa yà' də a gèə, yà' tsok də wo ànə dzəm swi lo ndzəmè àlɛ, ŋgàa fàak ye wèŋ kə yə fis bisə lo vè ni' ye nə. ¹⁴ Wo duk fe'lə də, <<A ye-a ŋga govənyuk bum yè'sə fana vées nə riŋ mvəsè ŋgòtsə' yi ya yi dzəm də a zìnə. Wèeŋ kà wəp də wèeŋ nə tse' nzak wəp lok.>> ¹⁵ Bùu sè wo à sə kùk sèe sə wèŋ à jə mbàam sə, nə kə gɹ megu sə' mvə'nə wo anə tsok wo sə. Haan kə dzeŋ ntinə, yà'a yusə bùu Jus wèeŋ dukgè də yà' ànə ye vɛ'nə.

Jisòs Yəhə Bohòŋgàa Fàak Ye

¹⁶ Ŋgàa fàak Jisòs sè hum-ncòp-mò'fis sə wèŋ à lo mvwe' nzeŋgò Galili, nə lo mvwe' nda nè Jisòs à tsə' wo də wo lo fo' nə. ¹⁷ Wo ànə ye yi, wo kuksə yi. Wo à gù vɛ'nə ŋga mok wèŋ sə mərə mali yi ntòmərə. ¹⁸ Anə geŋ, Jisòs sòŋ kɹəp və wo, nə cep də, <<Nwì a fa ŋàaŋ sè mubu bə sè sə nze pwe' bohòmà. ¹⁹ Wèeŋ du lo-a ŋga'a bohòbwiŋ ma fòpwe', nə gɹ busə wo ŋgàa bɛ' mandzè àm. Wèeŋ bəptəsə wo mənə liŋ Tè', bə liŋ Mwe, nə ye Yòŋsè nè Rərəŋ nə. ²⁰ Wèeŋ yə'rə wo ŋgònòŋsə bum sè mù a tsə' weŋ də wèeŋ nə sə gɹ yà'a pwe'. Fana wèeŋ sə tsərə tse' sè' də, mɹ nə sə ye vesùwèŋ nùumbu pwe' tətè nzeŋgòŋ kə me.>>

CXX

Nwàk Nwì Ma Rùk Nè Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481